

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการย่อย 1

โครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ
บริการปี 2555

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ และคณะ
กุมภาพันธ์ 2556

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

คณะผู้วิจัย		สังกัด
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์	หัวหน้าโครงการ	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญนนตพงษ์	นักวิจัย	ศูนย์วิชาการประเมินผล สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ทฤษฎี ภัทรติลก	นักวิจัย	สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. รองศาสตราจารย์ดลพร บุญพารอด	นักวิจัย	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. – สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

กิตติกรรมประกาศ

โครงการ “การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 2) ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และ 3) จัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555” สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์ โดยมีโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ติดตามและประเมินผล จำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน การติดตามและประเมินโครงการดังกล่าวมุ่งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่องในระหว่างดำเนินการวิจัยระยะ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน รวมทั้งการลงพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึกโครงการที่น่าสนใจ หรือมีปัญหา รวมทั้งการคัดเลือกผลผลิตของโครงการที่โดดเด่นเพื่อเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและผู้ประกอบการ และการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการวิจัย คณะผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยประเมินผลโครงการวิจัย ทั้ง 39 แผนงาน ในระยะ 2 เดือน ระยะ 6 เดือน และระยะ 12 เดือน ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทริกา ธนะโสภณ) ประธานงาน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช) และเจ้าหน้าที่จากสำนักประสานงานฝ่ายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการทุกท่าน ที่ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกให้งานวิจัยแล้วเสร็จ

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ส่งผลต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน รวมทั้งได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในปีต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญนันตพงษ์
 รองศาสตราจารย์ ดร.หฤษฎี ภัทรดิลก
 รองศาสตราจารย์ดลพร บุญพารอด

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

คณะผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิ ภัทรดิลก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญนนตพงษ์
ปีงบประมาณ พ.ศ.2555

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เนื่องด้วย ปี 2555 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้สนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี 2555-2559 กล่าวคือ เป็นงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว มีประโยชน์ต่อความยั่งยืนทั้งทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน เป็นงานวิจัยที่กำหนดวัตถุประสงค์ถูกต้องและชัดเจน กำหนดกรอบการวิจัยครบถ้วน จัดคณะนักวิจัยเหมาะสม มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ รวมทั้งกำหนดการเผยแพร่ผลงานและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ไว้ชัดเจน

เพื่อให้โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนเหล่านี้ ดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าต่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อประเทศ สามารถนำไปประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและภาคบริการต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี 2555 และจัดทำสื่อวิดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์

2. วิธีการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ **เครื่องมือติดตามการดำเนินโครงการวิจัย** ประกอบด้วย แบบติดตามการดำเนินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 แบบสำรวจความก้าวหน้า 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์ และ**เครื่องมือประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย** ประกอบด้วย แบบประเมินเชิงกระบวนการ ความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน แบบประเมินเชิงเนื้อหาของความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน แบบประเมินผลโครงการวิจัย สิ้นสุด 12 เดือน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศพร้อมติดตามงานในพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าโครงการ การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย จำนวน 39 คน หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย 39 แผนงาน จำนวน 154 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมการประชุมนำเสนอแผนงานการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 (สุ่มแผนงานละ 50 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,950 คน) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยเมื่อสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำหน้าที่ประเมินผลด้วยแบบประเมินผลการวิจัย แต่ละแผนงานวิจัยมีผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินผลจำนวน 5 คน การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งมาจากภาคการศึกษา นักวิชาการในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และภาคธุรกิจเอกชน ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

3. ลักษณะโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

ผลการศึกษาพบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มของชุดโครงการวิจัย พื้นที่วิจัย จำนวนแผนงานและโครงการย่อย ประเภทงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย ดังนี้

3.1 กลุ่มของชุดโครงการวิจัย ชุดโครงการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ โครงการตามเป้าหมายผลผลิต การวิจัยด้านประชาคมอาเซียน ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 33,164,782 บาท โครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 19,926,438 บาท โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวได้รับทุนสนับสนุน 21 แผนงาน รวมงบประมาณ 65,819,085 บาท

3.2 พื้นที่วิจัย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีพื้นที่วิจัยกระจายอยู่ทั่วประเทศ คือ ภาคเหนือ มี 10 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 25.64) ได้รับงบประมาณ 27,331,511 บาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 10.26) ได้รับงบประมาณ 12,801,673 บาท ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก มี 6 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 15.38) ได้รับงบประมาณ 16,410,711 บาท และภาคใต้ มี 3 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 7.69) ได้รับงบประมาณ 7,543,666 บาท นอกจากนี้ยังมี 16 แผนงาน ศึกษาภาครวมของประเทศหรือไม่ระบุภาค (คิดเป็นร้อยละ 41.03 ของแผนงานทั้งหมด) ได้รับงบประมาณ 54,822,744 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 118,910,305 บาท

3.3 จำนวนแผนงานและโครงการย่อย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน แต่ละแผนงานประกอบด้วย 2-6 โครงการย่อย รวมทั้งสิ้น 154 โครงการย่อย โดยมี 2 โครงการย่อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.53 รองลงมาคือ 3 โครงการย่อย คิดเป็นร้อยละ 28.27

3.4 ประเภทงานวิจัย งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ มี 32 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 82.07 นอกนั้นเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงทดลอง คิดเป็นร้อยละ 7.69, 5.12, 5.12 ตามลำดับ

3.5 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย มี 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างบุคคล และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างบุคคล เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.48 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 64.10 ส่วนตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล เก็บข้อมูลจากเอกสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมา คือ เก็บในสถานที่ที่เป็นพื้นที่วิจัย คิดเป็นร้อยละ 23.07

4. ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย และการบริหารจัดการโครงการวิจัย

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน มีนักวิจัยทั้งสิ้น 431 คน นักวิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.78 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก คิดเป็น

ร้อยละ 34.80 สาขาวิชาที่นักวิจัยศึกษาสำเร็จมากที่สุด คือ บริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว สังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.9, 11.4, 11.4 ตามลำดับ นักวิจัยร้อยละ 26.89 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาก่อน ร้อยละ 25.11 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 17.8 มีประสบการณ์วิจัย 3-5 ปี และร้อยละ 12.89 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 3 ปี นักวิจัยมีทักษะการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ทักษะที่มีมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ 2) ทักษะการประสานงาน 3) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ทักษะการนำเสนอการสรุปและการตอบคำถาม 5) ทักษะการจัดประชุม ส่วนทักษะที่มีน้อยที่สุด คือ ทักษะการเขียนรายงานวิจัย หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะวิจัย พบว่ามีการจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จำนวน 37 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 94.9 ส่วนอีก 2 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 5.1 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ไม่เป็นระบบ ส่วน**การจัดคณะวิจัย** พบว่าส่วนใหญ่จะมีการรวมนักวิจัยจากสาขาวิชาหรือวิชาเอกมากกว่า 3 สาขา/วิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 92.31 **การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ** มีการกำหนดบทบาทและแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน 28 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาคือ กำหนดบทบาทและแบ่งงานกันทำไม่ชัดเจน 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.6

การดำเนินงานวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ 2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มี 29 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 74.35 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์สอดคล้องและครอบคลุม ที่เหลืออีก 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.65 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุม **การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง** ส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบเจาะจง คิดเป็นร้อยละ 61.53 รองลงมาคือ วิธีแบบบังเอิญ ร้อยละ 25.64 และแบบเป็นระบบ ร้อยละ 15.38 **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมา คือ การสำรวจ การสอบถาม การสัมภาษณ์มีส่วนร่วมด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76.92, 71.79, 58.97 ตามลำดับ **การวิเคราะห์ข้อมูล** พบว่านักวิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 87.17 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติเชิงพรรณนา (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และร้อยละ 84.61 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัย 2) ระดับความร่วมมือ 3) กิจกรรมความร่วมมือ 4) วิธีการสร้างความร่วมมือ พบว่า ภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมากที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ผู้ประกอบการ ร้อยละ 69.2 และหน่วยงานภาคเอกชนร้อยละ 30.8 ได้รับความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 (จากคะแนนเต็ม 5) **กิจกรรมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ ได้รับความร่วมมือในกิจกรรมการประสานงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมา คือ การร่วมประชุม ร้อยละ 76.9 และการเก็บข้อมูล ร้อยละ 64.1 **วิธีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** มีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยร้อยละ 82.1 สร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการ และร้อยละ 89.7 สร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งการสร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสารขอความร่วมมือ/การสัมภาษณ์เชิงลึก ร้อยละ 59.0 และขอประชาสัมพันธ์ในช่วงจัดกิจกรรม ร้อยละ 38.5 ส่วนการสร้างความร่วมมือแบบ

ไม่เป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประสานกับกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านคนรู้จัก/เครือข่าย ร้อยละ 56.4 การประสานกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ร้อยละ 46.2

5. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ดังนี้

5.1 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย และให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัยในระยะต่อไป พบว่า มี 35 แผนงาน (ร้อยละ 89.74) ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย และ 4 แผนงาน (ร้อยละ 10.25) มีปัญหาการดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด และมีปัญหาความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุดรอบ 2 เดือน ใช้ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแต่งตั้งขึ้นมา พบว่ามีแผนงานที่อยู่ในระดับดีมาก 12 แผนงาน (ร้อยละ 30.76) ระดับดี 23 แผนงาน (ร้อยละ 58.98) พอใช้ 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.56) และควรปรับปรุง 3 แผนงาน (ร้อยละ 7.70) โดยแผนงานระดับดีมาก 12 แผนงาน ประกอบด้วยแผนงานที่อยู่ในกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน 2 แผนงาน กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 แผนงาน และกลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว 7 แผนงาน

5.2 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดการประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน จำนวน 3 ครั้ง ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และพัทยา จังหวัดชลบุรี มีผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอ ให้ข้อเสนอแนะ และชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหา พบว่าแผนงานร้อยละ 89.7 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย แผนงานร้อยละ 10.26 ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนรายงาน รวมถึงการบูรณาการผลโครงการย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ใช้แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลประเมินโดยรวมพบว่า มีแผนงานที่พึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจมาก 15 แผนงาน (ร้อยละ 38.46) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.0) พึงพอใจน้อย 1 แผนงาน (ร้อยละ 12.8) ควรปรับปรุง 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.6) ส่วนผลการประเมินแยกย่อย 3 ประเด็น คือ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ และความครบถ้วนของกิจกรรม ซึ่งมีผลการประเมินที่น่าสนใจดังนี้

1) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.90) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95) และควรปรับปรุง 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนถึงระดับพึงพอใจมากที่สุด

2) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.03) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95)

3) ความครบถ้วนของกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.90) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจน้อย 9 แผนงาน (ร้อยละ 23.08) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนระดับพึงพอใจมากที่สุด และไม่มีแผนงานใดควรปรับปรุง

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โครงการวิจัยต่างๆ ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีจัดทำ รายงาน นำเสนอเป็นขั้นเป็นตอน กระชับเข้าใจง่าย เสนอประเด็นเป็นขั้นๆ ให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจ ใช้ตาราง กราฟ รูปภาพประกอบ และควรระมัดระวังการให้คำนิยามศัพท์ โดยตรวจสอบกับศัพท์วิชาการแหล่งอื่นๆ

5.3 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน ใช้แบบแสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นการประเมิน 7 ประเด็นได้แก่ 1) การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลงาน 4) ความสมบูรณ์ของบทความ 5) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่รายงานการวิจัย 6) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่สรุปผลการวิจัยต่อสาธารณชน 7) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย ผลการประเมินพบว่า งานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก 7 แผนงาน ระดับดี 21 แผนงาน ระดับปานกลาง/พอใช้ 8 แผนงาน และต้องปรับปรุง 3 แผนงาน

ส่วนข้อเสนอแนะที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะต่อโครงการวิจัยของแผนงานต่างๆ มีดังนี้

1) การทบทวนวรรณกรรม เช่น ข้อมูลพื้นที่จังหวัดที่ศึกษา ควรดึงข้อมูลเฉพาะส่วนที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นำเสนอในรายงานฉบับแผนงาน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเพียงเล่มเดียว ไม่ต้องนำมาพิมพ์ซ้ำในรายงานโครงการย่อยที่ 1 และ 2 อีก

2) ระมัดระวังการเลือกกลุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุม

3) เลือกวิธีวิจัยและวิธีการสุ่มตัวอย่างให้ถูกต้อง

4) รายงานวิจัยควรมีแผนที่ แสดงแหล่งท่องเที่ยว กราฟ แผนภูมิ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจ ส่วนภาพที่มีความสำคัญน้อย หรือไม่มีความจำเป็นก็ควรตัดออกไป

5) นำเสนอข้อมูลให้กระชับ ไม่ซับซ้อน

6) รายงานการวิจัยใช้ระบบสากล ซึ่งรายงานการวิจัยต้องมี 5 บท รายงานบางโครงการย่อย เขียนเหมือนเรียงความ ไม่พบสาระสำคัญของการวิจัย ซึ่งอาจทำให้ผลการวิจัยไม่น่าเชื่อถือ

7) การเผยแพร่งานวิจัยควรมีแบบสอบถามภาษาต่างประเทศที่ใช้ถามนักท่องเที่ยวต่างชาติไว้ในภาคผนวก

8) เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติควรทำเป็นภาษาอังกฤษด้วย

6. การจัดทำสื่อวีดิทัศน์

คณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ได้ทำสัญญาว่าจ้างบริษัท จินตนาการ จำกัด ให้เป็นผู้ผลิตสื่อวีดิทัศน์ และได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

การศึกษาโดยวิธีทัศนียภาพมีความยาว 19 นาที เนื้อหาสาระของวิธีทัศนียภาพ ได้กล่าวถึงโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 2 แผนงาน คือ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย” และ “การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล” ซึ่งวิธีทัศนียภาพนี้ได้ได้นำออกเผยแพร่ในงานมหกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2556 วันที่ 24 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมเซ็นทราแกรนด์และห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

7. สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ได้ผลิต ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ ประโยชน์ของผลการวิจัย ดังนี้

7.1. ผลผลิตโครงการวิจัย แยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย และผลงานวิจัยที่โดดเด่น ดังนี้

1) ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย ได้ผลิตในภาพรวมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว จำนวน 15 ข้อ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง จำนวน 7 ข้อ และ**ยุทธศาสตร์ที่ 3** สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย จำนวน 2 ข้อ

2) ผลงานวิจัยที่โดดเด่น พบว่ามี 15 แผนงาน (ร้อยละ 48.72) ได้ผลิตที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับเชิญให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC มี 4 แผนงาน 2) กลุ่มโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน มี 4 แผนงาน 3) กลุ่มโครงการการท่องเที่ยวทางเลือก มี 4 แผนงาน 4) กลุ่มโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มี 3 แผนงาน

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลสัมฤทธิ์จากโครงการวิจัย ประมวลเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว 2 ด้าน คือ **ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว** ประกอบด้วยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการเดินทาง การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น การฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว และ **ด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว** ประกอบด้วยเรื่อง การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน การสนับสนุนการตลาดการท่องเที่ยว การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

7.3 ประโยชน์ของผลการวิจัย จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านประโยชน์ของผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 มีประโยชน์อย่างมากต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน รวมทั้งเห็นด้วยอย่างมากที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานหรือธุรกิจ และมีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะใช้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ

บทคัดย่อ

เรื่อง การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

คณะผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทฤษฎี ภัทรดิลก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ รองศาสตราจารย์ดลพร บุญพารอด

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ.2555 (2) เพื่อประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2555 (3) เพื่อจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เรื่องผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามและแบบประเมินเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย จำนวน 39 คน หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย 39 แผนงาน จำนวน 154 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมการประชุมนำเสนอแผนงานการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จำนวน 1,950 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน

ผลการศึกษาพบว่า การติดตามผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน มี 35 แผนงาน (ร้อยละ 89.74) ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย และ 4 แผนงาน (ร้อยละ 10.25) มีปัญหาการดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด และปัญหาความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล ส่วนผลการประเมินรอบ 2 เดือน พบว่า มีแผนงานที่อยู่ในระดับดีมาก 12 แผนงาน (ร้อยละ 30.76) ระดับดี 23 แผนงาน (ร้อยละ 58.98) พอใช้ 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.56) และควรปรับปรุง 3 แผนงาน (ร้อยละ 7.70)

การติดตามผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน พบว่า แผนงานร้อยละ 89.7 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย แผนงานร้อยละ 10.26 ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การเขียนรายงาน และการบูรณาการผลโครงการย่อยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน ส่วนการประเมินผลรอบ 6 เดือน มีแผนงานที่พึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจมาก 15 แผนงาน (ร้อยละ 38.46) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.0) พึงพอใจน้อย 1 แผนงาน (ร้อยละ 12.8) และควรปรับปรุง 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.6)

การติดตามผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน พบว่า เป็นรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์ ในขณะที่ 5 แผนงาน ควรปรับปรุงแก้ไข ผลการประเมินรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ พบว่า งานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก 7 แผนงาน ระดับดี 21 แผนงาน ระดับปานกลาง / พอใช้ 8 แผนงาน และต้องปรับปรุง 3 แผนงาน

การจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ดำเนินการได้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด โดยการจ้างบริษัทเอกชนเป็นผู้ผลิต และได้นำออกเผยแพร่ในงานมหกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2556 (Thailand Research Expo 2013) วันที่ 24 สิงหาคม 2556

ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีหลายประการ เช่น ได้ผลิตที่สนับสนุนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2554-2555) ได้แผนงานวิจัยที่โดดเด่นเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับเชิญให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) 15 แผนงาน ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แผนงานวิจัยต่างๆ มีประโยชน์อย่างมากต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และมีความเป็นไปได้อย่างมากที่ชุมชน และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจะนำไปใช้ประโยชน์

คำสำคัญ การติดตามและประเมินผล อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

Abstract

Title: Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 5, of 2012
Fiscal year Researchers: Chatchapon Songsoonthornwong, Assistant Professor; Dr.Amornrut Pinyoanantapong, Assistant Professor; Dr.Harissadee Pataradirok, Assistant Professor and Dollaporn Boonpharod, Associate Professor Fiscal Year: 2555

The Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555 aimed at (1) monitoring procedures of the Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555; (2) evaluating the Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555; and (3) producing videos on the achievement of the Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555 in order to present to the executive and also for public relations. The research was applied both quantitative and qualitative methods. The questionnaire and the evaluation form were used for data collection. The data was analyzed by using statistical software packages. The samples consisted of 39 directors of the research plans, 154 heads of the research projects from 39 projects, and 1,950 stakeholders attending the Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555 Conference. The samples were selected by using the purposive sampling method. The descriptive statistics – frequency, percentage, arithmetic mean and content analysis were applied for data analysis. The project was monitored and evaluated for 3 phases that were after 2 months, 6 months and 12 months.

The results of monitoring the projects after 2 months showed that there were 35 research plans (89.74 percent) achieved the objectives while 4 research plans (10.25 percent) did not achieve the objectives because of the redundant data. However, the results of evaluating the projects after 2 months showed that there were 12 research plans (30.76 percent) at the very good level, 23 research plans (58.98 percent) at the good level, 1 research plans (2.56 percent) at the moderate level and 3 research plans (7.70 percent) should be improved.

The results of monitoring the projects after 6 months showed that 89.7 percent of research plans achieved the objectives while 10.26 percent of research plans did not achieve the objectives because of the problems of the research tools, the data collection, the report and the integration of the projects. However, the results of evaluating the projects after 6 months showed that there were 2 research plans (5.13 percent) at the highest level, 15 research plans (38.46 percent) at the high level, 16 research plans (41.0 percent) at the moderate level, 1 research plans (12.8 percent) at the less level, and 1 research plans (2.6 percent) should be improved.

The results of monitoring the projects after 12 months showed that there were 34 research plans followed the research proposals while 5 research plans followed the research proposals with some amendments.

The evaluation of the research projects showed that there were 7 research plans which completed at the very good level, 21 research plans which completed at the good level, 8 research plans which completed at the moderate level and 3 research plans which should be improved.

The videos promoting the achievement of the Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555 were finished on time by outsourcing the private company. They were presented in the Thailand Research Expo 2013 on 24th August 2556.

There were many achievements of the Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Project 2555. First, the outcome which supported the First National Research Strategy (2554-2555). Second, the 15 excellent research plans which provided the benefit and creation of tourism and service industry and were presented in the TRF Forum. Third, the recommendation of tourism industry development policy including the support of tourism industry. Many research plans were beneficial to the economic, social and environmental issues. The results could be implemented to the government, private, communities and tour operators.

Keywords: Monitoring and Evaluating, Tourism and Service Industry

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ช
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ฌ
สารบัญ	ฎ
สารบัญตาราง	ฏ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ	6
หลักการติดตามและประเมินผล	9
การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	17
งานวิจัยติดตามและประเมินผลที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการติดตามและประเมินผล	30
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์โครงการ	30
ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัย	30
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และกำหนดตัวชี้วัด	
ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผล	44
ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการติดตามและประเมินผล	46
ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
ขั้นตอนที่ 6 การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยและคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น	48
ขั้นตอนที่ 7 การผลิตสื่อวีดิทัศน์และการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	50
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555	50
ตอนที่ 2 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555	76
ตอนที่ 3 สัมฤทธิผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555	95
ตอนที่ 4 การเผยแพร่ผลงานวิจัย	112
 บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	 121
สรุปผลการวิจัย	122
ข้อเสนอแนะ	133
 บรรณานุกรม	 137
ภาคผนวก	139
ภาพกิจกรรม	182

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555	31
ตารางที่ 2	ชื่อแผนงานตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลผลิตและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2555	55
ตารางที่ 3	ชื่อแผนงานตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลผลิตและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2555	57
ตารางที่ 4	ชื่อแผนงานวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตด้านการตลาดการท่องเที่ยว (Marketing) ผลผลิตและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2555	58
ตารางที่ 5	จำนวนโครงการย่อยในแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555	64
ตารางที่ 6	ประเภทงานวิจัยในโครงการงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555	64
ตารางที่ 7	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555	65
ตารางที่ 8	สาขาวิชาที่นักวิจัยสำเร็จการศึกษา	66
ตารางที่ 9	ทักษะการวิจัยของนักวิจัย	67
ตารางที่ 10	สังกัดของนักวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำแนกตามแผนงานและโครงการย่อย	68
ตารางที่ 11	การจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะวิจัย	70
ตารางที่ 12	การจัดคณะวิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555	70
ตารางที่ 13	การกำหนดบทบาทหน้าที่และแบ่งงานรับผิดชอบของคณะวิจัย	71
ตารางที่ 14	ความสอดคล้องและครอบคลุมระหว่างชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์	71
ตารางที่ 15	การสุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 16	การเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
ตารางที่ 17	การวิเคราะห์ข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
ตารางที่ 18	ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555
ตารางที่ 19	วิธีสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
ตารางที่ 20	แผนงานที่ดำเนินการไม่ได้ตามแผน ปัญหาที่พบ และการแก้ไข
ตารางที่ 21	ผลประเมินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือนจากผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ความหมาย จำนวนและร้อยละของแผนการวิจัยที่ได้รับคะแนน
ตารางที่ 22	ชื่อแผนงานที่มีปัญหา ปัญหาและการแก้ปัญหา
ตารางที่ 23	ผลประเมินโดยรวมรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงเป็นคะแนนระดับความพึงพอใจ
ตารางที่ 24	ผลการประเมินเนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงผลเป็นระดับความพึงพอใจ
ตารางที่ 25	ผลการประเมินความก้าวหน้าของงานรอบ 6 เดือน เมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงเป็นระดับความพึงพอใจ
ตารางที่ 26	ผลการประเมินระดับความครบถ้วนของสิ่งที่ทำรอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
ตารางที่ 27	ปัญหาการเขียนรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 ในความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
ตารางที่ 28	ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (12 เดือน) จำนวน 39 แผนงาน
ตารางที่ 29	ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 แยกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ
ตารางที่ 30	แผนงานวิจัยที่โดดเด่นและหัวหน้าแผนงาน
ตารางที่ 31	ความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านประโยชน์ของผลการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ตารางที่ 32	รายชื่อคณะวิจัยดีเด่นและต้นสังกัด
ตารางที่ 33	เรื่องและงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่นำเสนอในการประชุมเวที สกว. (TRF Forum)
ตารางที่ 34	รายละเอียดการประชุมด้านการท่องเที่ยวในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556

สารบัญ
ภาคผนวก

	หน้า
ภาคผนวกที่ 1	รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผล ชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
ภาคผนวกที่ 2	จำนวนโครงการย่อยในแผนงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2555
ภาคผนวกที่ 3	ผลประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 (2 เดือน)
ภาคผนวกที่ 4	ผลการประเมินระดับความครบถ้วนของสิ่งที่ทำในรอบ 6 เดือนโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ
ภาคผนวกที่ 5	ผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum)

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555) และกรอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการการ ท่องเที่ยว	2
ภาพที่ 2	กรอบแนวคิดการวิจัยโครงการติดตามและประเมินโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555	4
ภาพที่ 3	ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณและกิจกรรมการบริหารจัดการ โครงการวิจัย โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ สกว.	51
ภาพที่ 4	ผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่คาดหวัง	54
ภาพที่ 5	พื้นที่วิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555	63
ภาพที่ 6	ระดับการศึกษาของนักวิจัย	66
ภาพที่ 7	ประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัย	67
ภาพที่ 8	ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในโครงการวิจัยฯ	74
ภาพที่ 9	กิจกรรมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	75
ภาพที่ 10	ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น ปี 2555	100

บทที่ 1

บทนำ

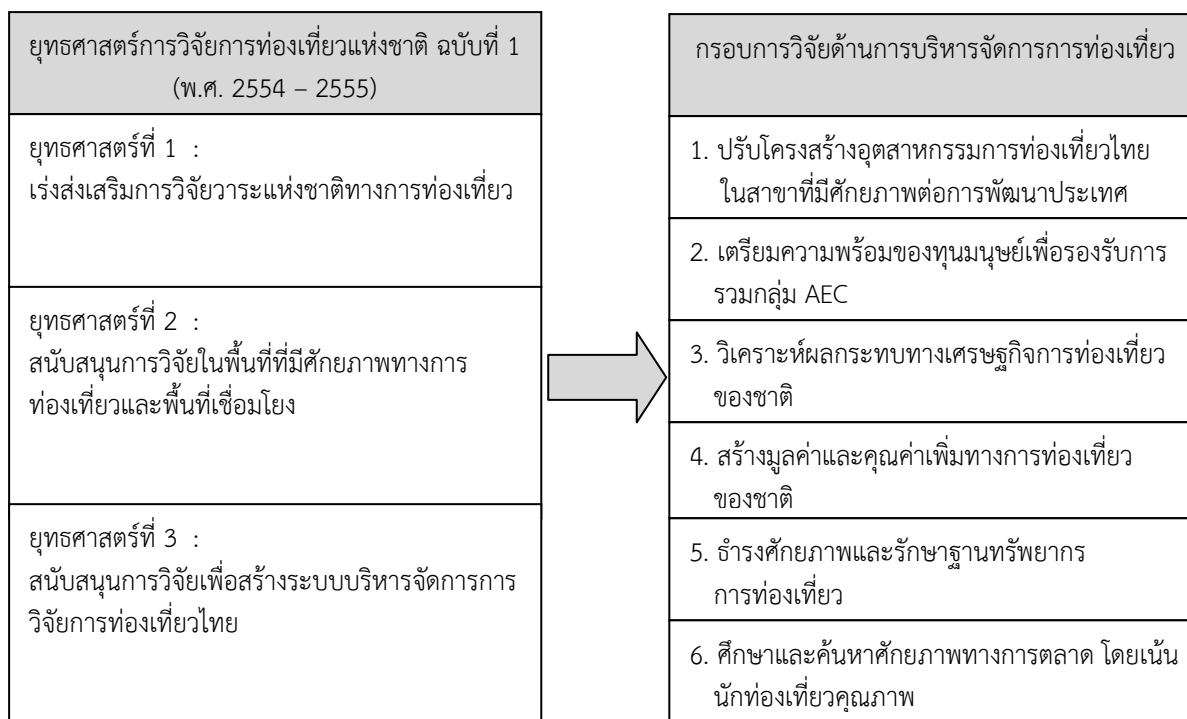
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย กล่าวคือ มีทั้ง ทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและสวยงาม ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีสังคม ที่โดดเด่น อีกทั้งอภิมหาสมบัติของชาวไทยงดงามยิ่งยวด แฝงใส และเอื้อเพื่อเกื้อกูล ความงามเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เมื่อประเทศไทยต้องประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ รัฐบาลไทยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยประกาศให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนสูง ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องต่างๆ เช่น โรงแรมและที่พัก บริษัทนำเที่ยว ภัตตาคารร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง จึงก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และที่สำคัญ การท่องเที่ยวสามารถใช้เป็นกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นได้ รัฐบาลทุกสมัยจึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย นอกจากนั้นรัฐบาลยังพยายามผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) โดยเร่งส่งเสริมการตลาด การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและระบบคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวกับนานาประเทศ และมุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพประเภทต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เดินทางเข้ามายังประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น แต่ผลกระทบจากการมีนักท่องเที่ยวเข้าประเทศจำนวนมาก กอปรกับการเร่งพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของเมือง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นเชิงเศรษฐกิจมากเกินไป โดยขาดแผนการอนุรักษ์ การพัฒนา และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ ปัจจัยเหล่านี้กลายเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข ทั้งนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง วิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ได้ข้อมูลเหล่านั้นได้แก่ “การวิจัย” โดยผลการวิจัยสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ตระหนักถึงความสำคัญทางด้านการท่องเที่ยว จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2554– 2555) โดยจัดลำดับความสำคัญด้านการวิจัยการท่องเที่ยว และกำหนดกรอบการวิจัยที่ชัดเจนเพื่อยกระดับการวิจัยการท่องเที่ยวสู่การกำหนดนโยบายในประเด็นต่าง ๆ สำหรับในปี พ.ศ.2555 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจัดแบ่งกรอบการวิจัยเป็น 6 กรอบ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวฉบับที่ 1 (พ.ศ.2554 – 2555) ดังภาพที่ 1 ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555 และกรอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยกำหนดวัตถุประสงค์หลักในการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการท่องเที่ยวของไทยไปสู่ “การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (high value tourism)” ใช้ตลาดชั้นนำ (market-led) เนื่องจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

ทั้งโครงสร้างตลาด โครงสร้างค่าใช้จ่ายต่อหัวนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศเอเชีย ที่เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น สัดส่วนการเดินทางด้วยตนเอง (FIT) รวมทั้งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับเรื่องราว (story) และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น

ภาพที่ 1 ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555)
และกรอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ปี พ.ศ.2555 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สนับสนุนทุนวิจัยให้กับโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รวมทั้งสิ้น 39 โครงการ โดยโครงการเหล่านี้เป็นโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555-2559 เป็นประเด็นเร่งด่วน (hot issue) ที่สำคัญต้องเร่งศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นประโยชน์ต่อความยั่งยืนทั้งทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน เป็นโครงการที่กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยถูกต้อง และชัดเจน กำหนดกรอบการวิจัย (Process) ครบถ้วน จัดคณะนักวิจัยเหมาะสม มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ รวมทั้งกำหนดการเผยแพร่ผลงานและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ไว้อย่างชัดเจน โดยโครงการ “การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555” เป็นโครงการวิจัยหนึ่งใน 39 โครงการดังกล่าวที่มุ่งเน้นติดตามการดำเนินงานและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเป็นโครงการสำคัญที่สนับสนุนให้โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการทั้ง 39 โครงการ ดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ คำนึงต่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน นอกจากนี้ผลจากการติดตามและประเมินยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางการสนับสนุนทุนวิจัยในปีต่อ ๆ ไป ขณะเดียวกันผลผลิตที่ได้จากการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมทั้งต่อชุมชนและประเทศ สามารถนำไปประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและภาคบริการต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555
- 2.2 เพื่อประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555
- 2.3 เพื่อจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555” สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินเพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จำนวน 39 แผนงานที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนจำนวนทั้งสิ้น 118,910,305 บาท (หนึ่งร้อยสิบแปดล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นสามร้อยห้าบาท) การติดตามและประเมินโครงการดังกล่าวมุ่งติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องในระหว่างดำเนินการวิจัยระยะ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน รวมทั้งการลงพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึกโครงการที่น่าสนใจ หรือมีปัญหา รวมทั้งการคัดเลือกผลผลิตของโครงการที่โดดเด่นเพื่อเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและผู้ประกอบการ และการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

4. นิยามศัพท์

4.1 *โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555* หมายถึง แผนงานหรือชุดโครงการวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในปี 2555 จำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน

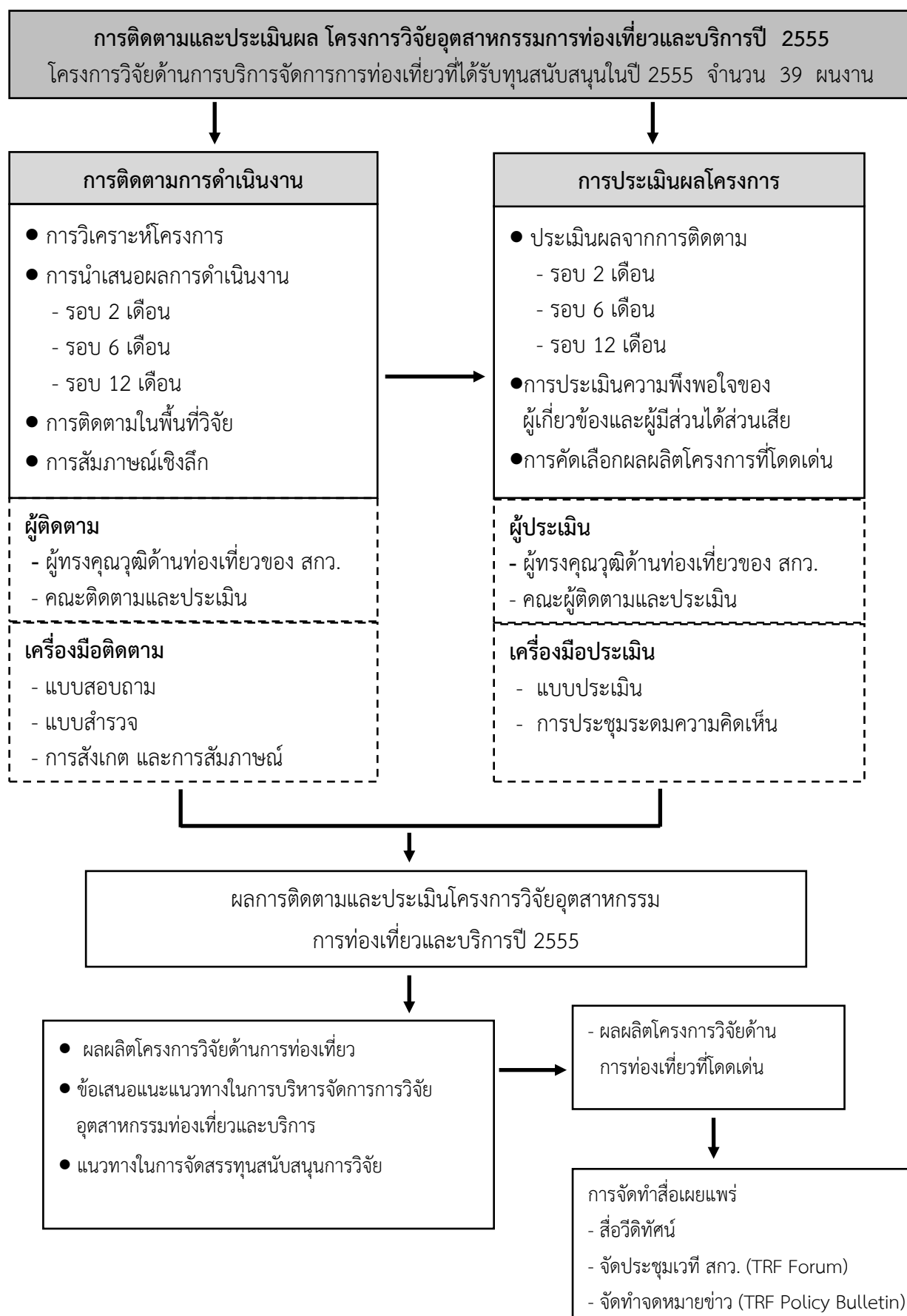
4.2 *การติดตามและประเมินผล* หมายถึง กิจกรรม กระบวนการในการกำกับ ตรวจสอบการดำเนินงานวิจัย โดยกิจกรรม กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย การนิเทศน์วิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จากการนำเสนอรายงานการวิจัยและจากเอกสาร รายงานความก้าวหน้าในรอบการดำเนินการวิจัย สิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน รวมทั้งการนิเทศพร้อมติดตามงานวิจัยในพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก การให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงาน รวมทั้งการตัดสินคุณค่าของกิจกรรม กระบวนการ ผลผลิตและโครงการโดยรวม

4.3 *ผู้ทรงคุณวุฒิ* หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) แต่งตั้ง โดยมอบหมายให้ทำหน้าที่ติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จำนวน 35 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก)

4.4 *คณะติดตามและประเมิน* หมายถึง คณะนักวิจัยในโครงการ “การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555”

5. กรอบแนวความคิดของการวิจัย

การวิจัยมุ่งผลที่ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คณะผู้ติดตามและประเมินได้กรอบแนวคิดและขั้นตอนในการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยโครงการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ผลผลิตการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและชุมชน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับภาคธุรกิจและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

6.2 ได้แนวทางในการจัดสรรทุนที่มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางในการจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไป

6.3 ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งการศึกษาเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) แนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ
- 2) หลักการติดตามและประเมินผล
- 3) การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
- 4) งานวิจัยติดตามและประเมินผลที่เกี่ยวข้อง

1. แนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ

1.1 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์สู่วิสัยทัศน์ปี 2570 น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้และมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และสร้างปัจจัยแวดล้อม ซึ่งสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการในภูมิภาคบนพื้นฐานแนวคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม รวมทั้งต้องยกระดับความรู้ให้สามารถสนับสนุนการสร้างมูลค่าในการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการทุกขั้นตอนตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นพลังขับเคลื่อนใหม่ไปสู่เศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืนในระยะยาว พร้อมสร้างบรรยากาศที่เสรีและเป็นธรรมให้เอื้อต่อการผลิต การค้า และการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ สร้างเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ภายในที่เชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

แนวการพัฒนาภาคการบริการ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้สาขาธุรกิจที่มีศักยภาพ ยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและชุมชน ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ รวมถึงเป็นแหล่งกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างเป็นธรรม โดย

- (1) เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการ บนฐานความเป็นไทย การสร้างนวัตกรรมและต่อยอดความรู้
- (2) ขยายฐานการผลิตและตลาดภาคธุรกิจที่มีศักยภาพออกสู่ตลาดต่างประเทศ
- (3) พัฒนาปัจจัยให้เอื้อต่อการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจบริการภายในประเทศ การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- (4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงธรรมชาติและพัฒนาระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและชุมชน
- (5) บริหารจัดการให้เกิดสมดุลและยั่งยืน
- (6) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. ([http : www.hesdb.go.th](http://www.hesdb.go.th)))

นอกจากนี้รัฐบาลยังกำหนดนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) รวมทั้งการก้าวไปสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economy Community : AEC) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการในภูมิภาคบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม” เป็นการพัฒนามาตรฐานความเป็นไทย ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการวิจัยเป็นฐานและองค์ความรู้ด้านการวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.2555 : 2)

1.2 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (พ.ศ. 2555-2559) (2554 : 25 – 26) กำหนดไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมสมดุลและยั่งยืน”

เป้าประสงค์ แหล่งท่องเที่ยวของไทยที่มีคุณภาพให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้นและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้น โดยเน้นการพัฒนากิจกรรมที่สร้างมูลค่าและคุณค่า ตลอดจนสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยคำนึงถึงสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมาย

1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 15 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย โดยแบ่งเป็น

(1) อันดับขีดความสามารถด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 15 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย

(2) อันดับขีดความสามารถด้านสภาวะแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินการ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย

(3) อันดับขีดความสามารถด้านของทรัพยากรมนุษย์ ธรรมชาติและวัฒนธรรม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย

2) รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

3) กลุ่มคลัสเตอร์ด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา 14 กลุ่มคลัสเตอร์

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว เช่น พัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ สร้างโครงข่าย เส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค เป็นต้น

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน เช่น พัฒนาระดับคุณภาพและแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าบริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรม นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว เสริมสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้าลงทุนด้านการท่องเที่ยว พัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว ปกป้องและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

4) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น สร้างและเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาระบบสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว สร้างกระแสการรับรู้เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการท่องเที่ยว เป็นต้น

5) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น สร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยว เป็นต้น

1.3 ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559)

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) (2554 : 4-9) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เป้าประสงค์การวิจัย

อุตสาหกรรมบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งสร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมและเป็นธรรมอย่างสร้างสรรค์ สมดุลและยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

- 1) มีจำนวนผลการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสาธารณะในระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับประเทศเพิ่มขึ้น
 - 2) มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้การวิจัยที่ 2 คิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้น
- ยุทธศาสตร์การวิจัยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ป่าไม้และประมง รวมทั้งการพัฒนาและจัดการองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธ์ภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยดำเนินการบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ สำหรับระดับภูมิภาค อาจมุ่งเน้นประเด็นสำคัญที่มีความจำเป็นต้องการผลงานวิจัยในพื้นที่ ทั้งนี้ ได้กำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ ดังเช่น กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 การพัฒนาศักยภาพ ระดับคุณภาพบริการในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว ประกอบด้วยแผนงานวิจัย ดังนี้

4.1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและรูปแบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม

4.2 การวิจัยเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

- 4.3 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคคลในชุมชนเพื่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้ประชาชนสามารถจัดการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง
- 4.4 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้เกิดการสร้างรายได้และการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 4.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 4.6 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- 4.7 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเชื่อมโยงถึงการสร้างคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม
- 4.8 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.9 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงทะเล
- 4.10 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- 4.11 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 4.12 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
- 4.13 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับการจัดการประชุมและการจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ (MICE Tourism Meeting, Incentive, Covention, Exhibition Tourism)

เมื่อพิจารณาความสำคัญกลุ่มเรื่องวิจัยที่ควรเน้นโดยคำนึงถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการผลงานวิจัยและความรู้เพื่อเร่งปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและการพัฒนาประเทศไทยโดยเร็ว ประการสำคัญ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในระดับภูมิภาค อาจมุ่งเน้นในกลุ่มเรื่องที่จำเป็นต้องการผลงานวิจัยในพื้นที่ ดังนั้น จึงกำหนด กลุ่มเรื่องวิจัยที่ควรมุ่งเน้น 13 กลุ่มเรื่อง โดยการท่องเที่ยวจัดอยู่ในกลุ่มเรื่องเร่งด่วนเช่นกัน

การบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงกับการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าประสงค์ คือ สร้างคุณค่าจากวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพิ่มรายได้ให้กับประเทศและนำไปสู่การสร้างเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศและคาดว่าจะใช้ปีละ 2,700 ล้านบาท

2. หลักการติดตามและประเมินผล

2.1. ความหมายของการติดตามและการประเมินผล

มีผู้ให้ความหมายของการติดตามและการประเมินผลโครงการไว้มากมาย เช่นการติดตามผลโครงการ (Project Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ผลงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด

การติดตามผลโครงการเป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดสรรทรัพยากร เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการกับผลผลิตของโครงการร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน การติดตามผลเป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิต กำหนดการทำงาน การผลิตผลผลิตและการดำเนินงานต่างๆ ได้ดำเนินงานไปตามแผนที่กำหนดไว้

การติดตามผลโครงการเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ว่าได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่ การใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงใด อยู่ภายใต้ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้หรือไม่

การติดตามผลโครงการ หมายถึง กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feed-back) เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบการติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าของการดำเนินงานให้ลุล่วง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้

การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) เป็นขั้นตอนในการแสวงหาคำตอบและตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อนำโครงการไปปฏิบัติและดำเนินโครงการเสร็จแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ อยู่ในระดับใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการวัดระดับความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานโครงการตามแผน

การประเมินผลโครงการเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการเช่นเดียวกับการติดตาม เพราะผลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการ การประเมินผลโครงการจึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าโครงการที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร

การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการในการวัดผลสัมฤทธิ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารหรือข้อสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์โครงการ เพื่อนำข้อสนเทศที่ได้ไปตัดสินคุณค่าของกิจกรรม กระบวนการ หรือโครงการโดยรวมต่อไป

กล่าวโดยสรุป การติดตามผลโครงการ คือ การติดตามดูความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามกำหนดการหรืองบประมาณหรือไม่ ส่วนการประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินเชิงคุณค่าให้แก่โครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ไปจนถึงการนำข้อมูลต่างๆ ไปใช้ให้เกิดผลที่เป็นประโยชน์แก่โครงการ ซึ่งการประเมินผลโครงการอาจจะดำเนินการก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ หรือภายหลังเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้วก็ได้

สำหรับในงานวิจัยนี้ ขอให้ความหมายของทั้งการติดตามผลและการประเมินผลโครงการในแนวเดียวกัน โดยใช้คำว่า “การติดตามและประเมินผลโครงการ” ควบคู่กันไป อันหมายถึง กระบวนการในการควบคุม กำกับและตรวจสอบการดำเนินงานรวมทั้งการพิจารณากำหนดคุณค่าหรือระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ของแผน ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์และการให้คุณค่าอย่างเป็นระบบ โดยเกี่ยวข้องกับการวัด ซึ่งจะต้องมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน มีเกณฑ์เปรียบเทียบเพื่อการให้คุณค่าและการใช้ประโยชน์จากการติดตามและประเมินผลโครงการ

ในการติดตามและประเมินผลโครงการนั้นมีกิจกรรมที่สำคัญมากอีกประการหนึ่ง คือ การควบคุม กำกับ หรือการตรวจสอบ (Audit) โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วว่าตรงกับความคาดหวังเพียงใด ปกติการควบคุม กำกับ และการตรวจสอบเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับความก้าวหน้าของกิจกรรมการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารโครงการและการปฏิบัติตามโครงการ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การควบคุม กำกับหรือการตรวจสอบว่าได้มีการนำทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรมาใช้ได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และได้ทำกิจกรรมตรงตามที่กำหนดและตรงตามเวลาภายใต้การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพหรือไม่

2.2 กระบวนการการติดตามควบคุมงาน

โดยปกติการควบคุมกำกับเป็นเรื่องของรวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมที่ดำเนินการตามแผนว่าได้ผลตรงกับความคิดหวังหรือไม่ ปกติการควบคุมกำกับจะสนใจคุณภาพของปัจจัยนำเข้าและความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยพิจารณาว่าทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าถูกใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และได้ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) อย่างไร ตรงตามเวลาที่กำหนดภายใต้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ อาจพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นได้ส่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ (เทพศักดิ์ บุญรัตน์พันธุ์, 2540 : 12 - 20)

ในบางกรณีการติดตามควบคุมงานถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการบริหารงานอย่างหนึ่งมักถูกนำมาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของผลงานเพื่อดูว่าผลงานเป็นไปตามแผน แผนงาน โครงการหรือไม่ กล่าวคือ การนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานภายหลังจากที่กำหนดผู้รับผิดชอบแผน แผนงาน โครงการแล้ว จะต้องมีการแตกย่อยต่อไปให้เห็นว่าจะแบ่งผลผลิตของการดำเนินงานของแผน แผนงาน โครงการนั้นออกเป็นกี่ช่วง ได้แก่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน แผนงาน โครงการ จะเป็นกรอบของการนำมาสู่การกำหนดผลผลิตของงานที่เกิดขึ้น ซึ่งแล้วแต่การกำหนดแต่ละผลผลิต

นอกจากนี้แล้ว ผู้รับผิดชอบในแผน แผนงาน โครงการนั้น จะสามารถวางแผนในรายละเอียดลงไปถึงกิจกรรมและงานที่รับผิดชอบได้ด้วย โดยการระบุให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในแต่ละผลผลิตจะต้องทำกิจกรรมและงานอะไรบ้าง จะเริ่มต้นเมื่อใด สิ้นสุดเมื่อใด ผู้รับผิดชอบคือหน่วยงานใด และใช้งบประมาณเท่าใด

ขั้นตอนของการดำเนินงาน แบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ (เทพศักดิ์ บุญรัตน์พันธุ์, 2549 : (12-20) – (12-22)) คือ ขั้นตอนการวางแผนและขั้นการติดตามควบคุม ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน ในขั้นตอนนี้มีเรื่องที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน แผนงาน โครงการ
- 2) แบ่งผลผลิตของการดำเนินงานของแผนงานหรือโครงการ ออกมาให้เป็นผลผลิตต่างๆ ที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น ซึ่งแต่ละผลผลิตนี้จะนำไปใช้ในการติดตามควบคุมงานต่อไปนั่นเอง
- 3) จัดลำดับการเกิดขึ้นก่อนหลังของผลผลิตในกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน เพื่อให้แต่ละผลผลิตมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
- 4) กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรมไว้ให้ชัดเจน ว่าจะต้องให้แล้วเสร็จเมื่อใด หรือจะต้องทำให้ได้ผลงานกี่หน่วย

2. ขั้นการติดตามควบคุม ในขั้นตอนนี้ผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการ จะสามารถนำผลผลิตไปใช้ในการติดตามควบคุมและประเมินงานหรือโครงการได้ ดังนี้

- 1) ติดตามควบคุมความสำเร็จที่ระดับของผลผลิตเพื่อติดตามและประเมินผลดูว่าผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่
- 2) ติดตามควบคุมความสำเร็จที่ระดับกิจกรรม เพื่อติดตามและประเมินผลดูว่าแต่ละกิจกรรมได้เป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่
- 3) ติดตามควบคุมความสำเร็จที่ระดับงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อติดตามและประเมินผลดูว่าแต่ละงานในกิจกรรมได้เป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่

ผู้รับผิดชอบแผน แผนงาน โครงการ สามารถนำกิจกรรมและผลผลิตมาใช้ประโยชน์ทั้งในแง่ของการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ รวมถึงในแง่ของการนำมาใช้ประโยชน์ในการติดตามควบคุมเพื่อตรวจสอบดูว่าผลงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้แล้ว สามารถที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมได้อีกด้วย โดยการติดตามและประเมินผลที่ระดับกิจกรรมและระดับงาน ซึ่งจะทำให้

ผู้รับผิดชอบสามารถทราบความก้าวหน้าของผลงาน กิจกรรม และงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในกรณีที่พบว่าผลงานและการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าโครงการที่รับผิดชอบสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 การติดตามควบคุมงานโดยใช้ตัวชี้วัด

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ มักให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ที่ประกอบไปด้วยผลผลิตและผลลัพธ์ โดยอิทธิพลของแนวคิดการจัดการนิยม (Managerialism) ที่ให้ความสำคัญต่อการวัดผลสำเร็จของงานที่เกิดขึ้นโดยการนำตัวชี้วัด KPI (Key Performance Indicator: KPI) มาใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้น ทำให้การบริหารภาครัฐในปัจจุบันเป็นที่นิยมนำตัวชี้วัด KPI มาใช้ในการติดตามควบคุม และนำมาใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกันกับการบริหารงานในภาครัฐก็ได้ถูกนำมาใช้ ตัวอย่างเช่น ร้อยละความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์

ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ระยะเวลาเฉลี่ยของการให้บริการประชาชนต่อราย เป็นต้น

ความหมายและความสำคัญของตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความสำเร็จของผลงานเป็นตัวบ่งชี้ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลงานที่เกิดขึ้น โดยการนำมากำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรม โดยการนำผลงานจริงที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายในตัวชี้วัดนั้น เช่น การประเมินความพึงพอใจ มีตัวชี้วัด คือ ร้อยละของความพึงพอใจ จากนั้นก็นำมาสู่การกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรม เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องให้เกิดความพึงพอใจในการให้บริการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เป็นต้น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบก็จะใช้เป้าหมายตามตัวชี้วัดนี้เป็นเครื่องมือในการกำกับและติดตามควบคุม เป็นต้น

ประเภทของตัวชี้วัด

ประเภทของตัวชี้วัด สามารถจำแนกประเภทของตัวชี้วัดออกเป็น 3 ประเภทคือ ตัวชี้วัดที่มุ่งประสิทธิผล (Effectiveness Indicators) ตัวชี้วัดที่มุ่งประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators) และตัวชี้วัดที่มุ่งการเพิ่มผลผลิต (Productivity Indicators) (เทพศักดิ์ บุญยรัตนพันธุ์, 2540 : (12-25) – (12-28))

1) **ตัวชี้วัดประสิทธิผล (Effectiveness Indicators)** ประสิทธิภาพถือว่าเป็นเกณฑ์การวัดความสำเร็จในการทำงานที่สำคัญมาก โดยประสิทธิภาพจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลงานจริงที่เกิดขึ้นกับเป้าหมาย ถ้าผลงานจริงได้ออกมาเท่ากับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ถือว่าบรรลุประสิทธิภาพของการทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ถ้าผลงานจริงได้ออกมาต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานต่ำกว่าเป้าหมาย และในกรณีที่ผลงานจริงได้ออกมาสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานสูงกว่าเป้าหมาย จุดเน้นในการวัดประสิทธิภาพจะเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาว่าหน่วยงานสามารถสร้างผลงานปฏิบัติงานจริงออกมาเท่ากับหรือมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดต่างๆ เพียงใด

2) **ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators)** ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการพยายามที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้น้อยที่สุดเพื่อสร้างผลงานให้ได้ตามเป้าหมาย เช่น การใช้จ่ายงบประมาณตามแผน คือ ทำงานได้ตามแผน แต่สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ต่ำกว่าที่ได้รับอนุมัติ เป็นต้น สรุปว่า การวัดประสิทธิภาพเป็นการวัดในเชิงอัตราส่วนระหว่างผลงานกับทรัพยากร เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติงานโดยใช้ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรค้ำค่ามากน้อยเพียงใดในการบริหารงานให้ได้ผลงานที่กำหนดไว้

3) **ตัวชี้วัดที่มุ่งการเพิ่มผลผลิต (Productivity Indicators)** ในการติดตามควบคุมและการประเมินผลสำเร็จในการทำงาน อาจจะมีการประเมินในด้านของการเพิ่มผลผลิตด้วย โดยที่การเพิ่มผลผลิตจะเป็นการ

วัดผลการปฏิบัติงานจริงในสองช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ถ้าพบว่าผลการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาหลังมีค่าสูงกว่าหรือดีกว่าการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาแรก แสดงว่าหน่วยงานนั้นมีผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น

ดังนั้นในการติดตามและประเมินผลโครงการจึงต้องพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของผลงานให้ครอบคลุมตัวชี้วัดทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดประสิทธิผล ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ และตัวชี้วัดที่มุ่งการเพิ่มผลผลิต

ประเภทของตัวชี้วัดสามารถจำแนกตามเกณฑ์การแบ่งประเภท (สุวิมล ติรภานนท์, 2545 : 86-88) ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะของตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัดโดยตรง คือตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยตรงในประเด็นที่ต้องการประเมิน เช่น ปริมาณงานที่ได้จากโครงการใช้ตัวชี้วัดจำแนกชิ้นงานที่ทำสำเร็จ เป็นต้น

1.2 ตัวชี้วัดใกล้เคียง คือตัวชี้วัดลักษณะอื่นที่ใกล้เคียงกับประเด็นที่ต้องการประเมินโดยอาจใช้ตัวชี้วัดเดียว หรือชุดของตัวชี้วัดในลักษณะเดียวกัน เช่น การประเมินความรู้โดยใช้ตัวชี้วัดจาก “ปริมาณความแตกต่างระหว่างคะแนน Pretest กับ Posttest” เป็นต้น

1.3 ตัวชี้วัดผสม คือการนำตัวชี้วัดเป็นชุดมาใช้ร่วมกันเพื่อระบุประเด็นที่ต้องการประเมินการรวมค่าจากตัวชี้วัดทั้งชุด นิยมใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ เช่น ประเด็นการประเมิน “ความอยู่ดีกินดี” ใช้ชุดตัวชี้วัดจากอาชีพ รายได้ การศึกษา และสุขภาพอนามัย

2. แบ่งตามกระบวนการ

2.1 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (input)

2.2 ตัวชี้วัดกระบวนการ (process)

2.3 ตัวชี้วัดผลผลิต (output)

นอกจากนี้ การจำแนกประเภทของตัวชี้วัดยังอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2554:7) คือ

1. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คือตัวชี้วัดที่สามารถวัดค่าได้อย่างชัดเจนโดยเป็นตัวเลขที่นับค่าได้และเป็นตัวชี้วัดที่นิยมใช้ในการวัดผลสำเร็จของงาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย จำนวน อัตรา อัตราส่วน สัดส่วน ฯลฯ

2. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือตัวชี้วัดที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขที่วัดผลสำเร็จได้อย่างชัดเจนบางครั้งกำหนดระดับความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามขั้นตอน (milestone)

อาจกล่าวได้ว่าตัวชี้วัดแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และตัวชี้วัดเชิงคุณลักษณะ โดยตัวชี้วัดเชิงคุณลักษณะ เป็นตัวชี้วัดที่ใช้การบรรยายเป็นข้อความไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้ เช่น ความสอดคล้องความเหมาะสม ซึ่งได้มาจากความคิดเห็น และบางกรณีสามารถนำมาเปลี่ยนเป็นค่าเชิงปริมาณ โดยพิจารณาจากค่าร้อยละหรือสัดส่วน เช่น การพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 10 ท่าน มีผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าสอดคล้อง 8 ท่าน จึงมีความสอดคล้องร้อยละ 80 อย่างไรก็ตามค่าตัวชี้วัดที่กำหนดให้เป็นตัวเลขนี้อาจใช้ตัวชี้วัดแทน (Proxy indicator) เช่น ทักษะ ความพึงพอใจ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยของทักษะ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ที่ได้รับถือเป็นค่าตัวเลขที่แทนตัวชี้วัด ซึ่งมีใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่แท้จริง (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2554 : 75)

คุณลักษณะของตัวชี้วัดที่ดี

การพิจารณาตัวชี้วัดให้เหมาะสมและชัดเจนมีความสำคัญยิ่ง การสร้างหรือคัดเลือกตัวชี้วัดควรพิจารณาคุณสมบัติของตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่ดี (เยาวยุติ ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2542 : 134-135, อ้างจาก ทวีป ศิริรัศมี, 2545 : 131) ดังนี้

1. ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง ตัวชี้วัดควรมีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องของขนาดหรือปริมาณ และเวลา
2. ความเป็นอิสระจากกัน หมายถึง ระหว่างตัวชี้วัดสำหรับวัตถุประสงค์แต่ละระดับมีความอิสระจากกัน ตัวชี้วัดตัวเดียวไม่สามารถใช้วัดวัตถุประสงค์หลายข้อได้
3. เน้นความเป็นข้อเท็จจริงมากกว่าความประทับใจในแต่ละบุคคลโดยให้มีความหมายเหมือนกันกับบุคคลทุกกลุ่ม
4. ความตรง หมายถึง ตัวชี้วัดต่าง ๆ เมื่อรวมกันแล้วควรเป็นภาพรวมที่สะท้อนถึงผลกระทบของโครงการที่คาดหวังมากกว่าผลกระทบของโครงการจากองค์ประกอบภายนอก
5. การอิงข้อมูลที่มีอยู่แล้วในช่วงของการดำเนินโครงการ

การพัฒนาตัวชี้วัด

การพัฒนาตัวชี้วัดเป็นกระบวนการในการลดปริมาณ และความซับซ้อนของข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นจะมีคุณภาพได้จะต้องมีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพที่น่าเชื่อถือ โดยทั่วไปจะเริ่มจากการกำหนดสิ่งที่วัด หรือประเด็นการประเมินแล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดขึ้น

การกำหนดตัวชี้วัดตามหลักการประเมินผลเชิงคุณภาพการกำหนดตัวชี้วัด จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2545 : 25-26) ได้สรุปว่า การกำหนดตัวชี้วัดไม่ควรยึดติดกับตัวชี้วัดหรือข้อมูลที่มีอยู่แล้วเท่านั้น แต่ต้องเป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสมและสะท้อนกับวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์การที่ต้องการมุ่งเน้นควรเป็นตัวชี้วัดที่บุคลากรของหน่วยงานทำความเข้าใจและยอมรับและการประเมินผลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัดต่าง ๆ ในแต่ละมุมมองนั้น โดยกำหนดตัวชี้วัด ควรมีลักษณะเฉพาะมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับแต่ละมุมมอง

ดังนั้นระบบการประเมินผลงานที่ดีจะใช้ตัวชี้วัดไม่มากนัก ส่วนตัวชี้วัดผลงานควรเขียนสั้นแต่ได้ใจความเข้าใจง่าย มีความเป็ปรนัยสามารถวัดได้ และมีการตรวจสอบคุณภาพของตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณา ดังนี้

1. ตรวจสอบว่าตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นนั้น สามารถบอกสิ่งที่ต้องการได้
 2. ตรวจสอบว่าตัวชี้วัดเมื่อวัดแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรให้องค์การดีขึ้น หรือเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาขององค์การหรือไม่
 3. ตรวจสอบว่าตัวชี้วัดที่เก็บข้อมูลได้นั้น วัดในสิ่งที่ถูกต้องได้
 4. ตรวจสอบต้นทุนในการหาข้อมูลตัวชี้วัดว่า คำนึงค่ากับการจัดเก็บหรือไม่
 5. ตรวจสอบว่าการนำตัวชี้วัดนั้น มาใช้ทำให้พฤติกรรมบุคคลในองค์การปรับเปลี่ยนตามตัวชี้วัดได้หรือไม่
- เมื่อมีการนำไปใช้ระยะหนึ่งแล้วต้องมีการพัฒนาตัวชี้วัด และมีการตรวจสอบ จนกว่าจะได้ตัวชี้วัดที่เหมาะสม

ในการพัฒนาตัวชี้วัดทางการศึกษามี 3 วิธี ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2545 : 177-183) คือ

- 1) การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อประโยชน์ของการใช้ การพัฒนาประเภทนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ
 - (1) การเลือกตัวแปรจำนวนหนึ่งที่ทำได้หรือที่มีอยู่มาใช้ วิธีการแบบนี้จัดทำในลักษณะที่เป็นตัวแทน

- (2) การนำเอาตัวแปรมาผสมหรือรวมกัน โดยมีข้อสมมติว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กัน
- 2) การพัฒนาตัวชี้วัดโดยอาศัยนิยามเชิงทฤษฎี โดยเลือกกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสภาวะหรือคุณลักษณะที่สนใจ แล้วจัดลำดับความสำคัญของตัวแปร กำหนดน้ำหนักของตัวแปรตามเหตุผลหรือพื้นฐานทางทฤษฎี
- 3) การพัฒนาตัวชี้วัดโดยอาศัยนิยามเชิงประจักษ์ เพื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของตัวแปร และกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร โดยใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลัก

ในการนำตัวชี้วัดไปใช้ จำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน ซึ่งประเด็นหลักที่สำคัญและควรพิจารณาคือ

1. การเลือกตัวแปรที่นำมาสร้างตัวชี้วัด จะต้องนำตัวแปรที่สำคัญที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมารวมกันแล้วสร้างเป็นตัวชี้วัดด้วยการศึกษาคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องศึกษาให้ชัดเจน การคัดเลือกตัวแปรที่ชี้วัดแต่ละคุณลักษณะ และคัดเลือกให้ครอบคลุมคุณลักษณะ โดยหลีกเลี่ยงการใช้ตัวแปรจำนวนมากที่มุ่งวัดคุณลักษณะเดียวกัน และตัวแปรที่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดมาก เพราะอาจทำให้เกิดความซับซ้อนและยากต่อการแปลความหมาย
2. การกำหนดวิธีการรวมตัวแปร การรวมตัวแปรแต่ละวิธีเพื่อสร้างตัวชี้วัดนิยมใช้ 2 วิธี คือการรวมเชิงบวก และการรวมแบบหวิคูณ ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นและวัตถุประสงค์การใช้แตกต่างกัน
3. การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรกำหนดได้ 2 วิธี คือ ให้น้ำหนักเท่ากัน และให้น้ำหนักต่างกัน สำหรับการให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรที่ต่างกัน อาจพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาจากเวลาหรือค่าใช้จ่ายของการทำกิจกรรม ฯลฯ

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์ (Criteria) หมายถึง สิ่งที่ใช้ตัดสินคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจแสดงออกอยู่ในรูปของระดับพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เกณฑ์ที่ดีจะต้องมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมต่อมาได้ถูกต้อง เกณฑ์จะต้องมีลักษณะของความเป็นมาตรฐาน ถ้ากำหนดเกณฑ์สูงมาก กล่าวคือ ความเป็นมาตรฐานมากก็อาจเกิดปัญหาว่าไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่ทำให้บรรลุเกณฑ์ขั้นสูงเหล่านี้ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ต่ำเกินไปก็จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องคุณภาพของผู้ผ่านเกณฑ์ เกณฑ์ที่ต่ำเกินไปไม่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรม ระดับของเกณฑ์ที่เหมาะสมควรผันแปรอยู่ระหว่างปกติวิสัย (norms) และมาตรฐาน (standard)

คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี (ผดุงชัย ภูพัฒน์, 2545 : 185-186)

คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี ดังนี้

- 1) มีความท้าทายและเป็นไปได้ เกณฑ์ที่ดีจะต้องเป็นความคาดหวังอันท้าทายและอยู่ในวิสัยที่จะบรรลุตามความคาดหวังนั้นได้
- 2) สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เกณฑ์สามารถปรับเปลี่ยนตามสภาพสังคมและสถานการณ์ เช่น เมื่อมีการบรรลุผลตามเกณฑ์ในระดับหนึ่งแล้ว อาจมีการตั้งเกณฑ์ที่มีมาตรฐานที่สูงยิ่งขึ้นไป

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ผู้ประเมินมีวิธีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปในด้านมาตรฐานและการตัดสินคุณค่านี้ เกณฑ์การประเมินควรกำหนดจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นดีที่สุด ผู้ประเมินควรพิจารณาว่าผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นได้มีเกณฑ์กับเรื่องที่จะประเมินไว้อย่างไร โดยรวบรวมแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญและครอบคลุมเท่าที่เป็นไปได้ การ

กำหนดเกณฑ์ต้องคำนึงถึงแนวคิดความคาดหวังเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินจากผู้บริหาร บุคคลภายนอกองค์กร เพื่อนร่วมงาน ผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อให้เกณฑ์เป็นที่ยอมรับ

เกณฑ์ที่นิยมใช้ในการประเมินมี 2 ลักษณะ (สุวิมล ติรภานนท์, 2545 : 94-96) คือ

(1) เกณฑ์สัมบูรณ์หรือมาตรฐาน (absolute criteria) เป็นการกำหนดระดับที่ควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรได้จากโครงการ การกำหนดอาจทำโดยผู้จัดทำโครงการ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ประเมิน เช่น การกำหนดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมร้อยละ 80 ระดับที่กำหนดขึ้นต้องเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน มาตรฐานนี้จะไม่คงที่แต่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และเวลาทำการประเมิน

(2) เกณฑ์สัมพัทธ์ (relative criteria) ในบางกรณีผู้ประเมินไม่สามารถกำหนดเกณฑ์สัมบูรณ์ได้จำเป็นต้องเทียบเคียงจากโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและเป็นโครงการที่จัดว่าประสบความสำเร็จและที่สำคัญจะต้องเป็นโครงการที่เป็นที่ยอมรับกันว่ามีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำมาเปรียบเทียบ

การกำหนดเกณฑ์สัมบูรณ์และเกณฑ์สัมพัทธ์อาจทำได้โดย

1. ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการประเมิน เกณฑ์หรือมาตรฐานที่ได้อาจมีความลำเอียงเนื่องจากบุคลิกภาพของผู้เชี่ยวชาญได้

2. การคาดหวังจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา มี 2 ลักษณะคือ

2.1 การคาดหวังเชิงคุณลักษณะ เป็นการคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต โดยมีข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ไม่สามารถกำหนดค่าที่เป็นตัวเลขได้ เทคนิคที่ใช้ในการคาดหวัง ได้แก่ DELPHI EFR หรือ EDFR เป็นต้น

2.2 การคาดหวังเชิงปริมาณ เป็นการคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต โดยมีข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เทคนิคที่ใช้ในการคาดหวัง ได้แก่ regression analysis, time series analysis เป็นต้น

การใช้ค่าที่คาดหวังเป็นเกณฑ์จะเหมาะสมกว่าการใช้ค่าของผลงานที่ผ่านมาโดยตรงเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ตลอดเวลา ทำให้ค่าของผลงานในอดีตไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

3. เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในแต่ละช่วงเวลา แม้ว่าการเปรียบเทียบจะเป็นวิธีการที่เข้าใจง่าย ปัญหาอยู่ที่ว่าขนาดความแตกต่างที่เกิดขึ้นควรเป็นเท่าใดจึงจะมีความหมาย

4. การใช้เกณฑ์มาตรฐาน (norms) ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป เช่น การใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ระดับต่าง ๆ การใช้เกณฑ์ลักษณะนี้ ควรมีการพิจารณาความเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมินเสียก่อน

5. การใช้ Evaluator's Program Description (EPD) เป็นการพัฒนาศัพท์จำกัดควบคู่กับการกำหนดมาตรฐานที่คาดหวังในคราวเดียวกัน ตามแนวคิดของ Kosecoff (1989) ลักษณะเป็นฟอร์มที่ผู้ประเมินใช้บันทึกสารสนเทศที่แสดงถึงความสำเร็จของแต่ละกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นเป้าหมายซึ่งแสดงไว้ที่ละเป้าหมาย ส่วนต่อมาเป็นงานหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามเป้าหมาย ส่วนสุดท้ายเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของแต่ละกิจกรรม

6. การใช้เป้าหมายของนโยบาย แผนงาน และโครงการในแผนโครงการ แผนงานและนโยบายมักจะกำหนดเป้าหมายไว้ มีทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณและเป้าหมายเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผลของการดำเนินงานตามโครงการ แผนงาน และนโยบาย ซึ่งเป้าหมายของโครงการ แผนงาน และนโยบาย จะทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดและเกณฑ์ควบคู่กันไป ผู้ประเมินสามารถใช้เป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วเป็นเกณฑ์ของตัวชี้วัด การกำหนดเกณฑ์ให้ตัวชี้วัดไม่จำเป็นต้องระบุเป็นเกณฑ์ถาวรตายตัว อาจปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือตามความเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานโครงการจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม

สำหรับเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลแผนและโครงการ ประกอบด้วย 8 เกณฑ์ (ญาณกร ไพบูลย์, 2554 : (9 – 21) ถึง (9 – 23)) ได้แก่

1. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) มี 4 ตัวชี้วัด เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่กำหนดตามแผน ต้องตอบคำถามให้ได้ว่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่ และประสบปัญหาอุปสรรคอะไร โดย 4 ตัวชี้วัดได้แก่ (1) ผลผลิตเทียบเป้าหมายรวมในช่วงเวลา (2) จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ (3) ทรัพยากรที่ใช้ไปในช่วงเวลา (4) ระยะเวลาที่ใช้ไป

2. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มี 4 ตัวชี้วัด ประเมินประสิทธิภาพกับผลลัพธ์ที่ได้ กับทรัพยากรที่ใช้ไปทั้ง 4M's โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย (2) ผลผลิตต่อกำลังคน (3) ผลผลิตต่อหน่วยงาน (4) การประหยัดทรัพยากรการจัดการ

3. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มี 4 ตัวชี้วัด ดูผลจากผลลัพธ์ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการ โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ระดับการบรรลุเป้าหมาย (2) ระดับการมีส่วนร่วม (3) ระดับความพึงพอใจ (4) ความเสี่ยงของโครงการ

4. เกณฑ์ผลกระทบ (Impacts) มี 3 ตัวชี้วัด พิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคม หน่วยงานในภาพรวม ผลกระทบระยะยาวที่มุ่งหวังและไม่ได้มุ่งหวัง ด้านบวกหรือลบ โดย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) คุณภาพชีวิต (2) ทักษะคิดและความเข้าใจ (3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

5. เกณฑ์ความสอดคล้อง (Relevance) มี 3 ตัวชี้วัด โดยพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ แนวทาง และกลยุทธ์สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา โดย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ประเด็นปัญหาหลัก (2) มาตรการหรือกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา (3) ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของกลุ่มเป้าหมาย

6. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) มี 3 ตัวชี้วัด พิจารณาความต่อเนื่องของกิจกรรมหากไม่มีงบประมาณ โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ (2) สมรรถนะด้านสถาบัน (3) ความเป็นไปได้ในการขยายผล

7. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) มี 3 ตัวชี้วัด มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ตรวจสอบและผลลัพธ์ ผลกระทบ หลักการว่ากลุ่มเป้าหมายต้องได้รับความเสมอภาค เป็นธรรม ทั้งถึงในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า การกระจายผลตอบแทน โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ (2) ความเป็นธรรมระหว่างเพศ (3) ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) มี 3 ตัวชี้วัด เพื่อเป็นหลักการประกันว่าการดำเนินโครงการจะไม่ก่อความเสียหายหรือผลกระทบด้านลบต่อสังคมหรือชุมชน โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (2) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ (3) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

3. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ เป็นการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปนี้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ ดังนั้น การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการนั้น ผู้ประเมินต้องตอบคำถามให้ได้ว่า 1) โครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่เขียน/ระบุไว้ในโครงการ หรือไม่ 2) มีหลักฐานที่แสดงว่า ผลที่เกิดขึ้นนั้นมีเหตุมาจากการดำเนินงานโครงการ โดยตรงหรือไม่ 3) สามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินงานโครงการให้ได้ผลดีที่สุด โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด น้อยที่สุด และได้ผลสูงสุด จะทำอย่างไร 4) สามารถชี้ให้เห็นว่า มีผลกระทบอะไรที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ (นิศา ชูโต, 2537)

นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานที่แสดงผลสำเร็จในการดำเนินงานโครงการที่สำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ของผลการดำเนินงานโครงการ (ศิริเดช สุชีวะ และเพชร พิพัฒน์ สันติกุล, 2555 : (9-5) – (9-9)) ดังนี้

3.1 การประเมินสิทธิผล การประเมินที่มุ่งเปรียบเทียบผลที่ได้จากโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของการดำเนินโครงการทั้งในด้านบริบท การวางแผน และการดำเนินงานโครงการ

ความเหมาะสมของบริบทในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ความจำเป็น (Needs) ของการพัฒนาโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชากรเป้าหมาย สถานการณ์และแนวโน้มของสถานการณ์เอื้ออำนวยต่อการดำเนินโครงการ และผลสำเร็จของโครงการ

ความเหมาะสมในด้านการวางแผน ควรประกอบด้วย ความสมเหตุสมผลของแนวคิด และหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการและจัดดำเนินงาน ทรัพยากร เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ และงบประมาณมีความเป็นไปได้ ความเพียงพอและเหมาะสมของทรัพยากร และแนวโน้มของการเกิดผลตามที่คาดหวัง

ความเหมาะสมของการดำเนินงาน ควรประกอบด้วยการบริหารบุคคลและงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ และมีการดำเนินงานตามแผนที่ดี

3.2 การประเมินประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น (input) กับ ผลผลิต (output) ของโครงการ อาจวิเคราะห์ภายในบริบทของโครงการว่าภายใต้ค่าใช้จ่ายที่ได้รับนั้น โครงการนี้ให้ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับจริงกับผลที่คาดหวังนั่นเอง

ส่วนของการศึกษาคุณค่าของผลผลิตที่สนองต่อสังคมภายนอก สามารถตัดสินได้จาก 2 ด้าน คือความสมดุลของค่าใช้จ่ายทางสังคม (social costs) และผลประโยชน์ที่สังคมได้รับ (social benefits) หรือตรวจสอบว่าโครงการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมภายนอกเพียงใด เช่น สร้างความพึงพอใจของผู้บริโภค ตลาดแรงงาน ระบบสังคมอื่น ๆ เป็นต้น

การประเมินอาจพิจารณาประสิทธิผล หรือประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว หรือพิจารณาทั้งประสิทธิผลและประสิทธิภาพควบคู่กันไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นกับการวางแผนในการประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

ผลการดำเนินงานโครงการนั้นอาจมีประสิทธิผลได้โดยไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ประสิทธิผลและประสิทธิภาพ จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

นอกจาก การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ในการประเมินผลการดำเนินโครงการ สิ่งสำคัญคือ การพิจารณาถึงผลกระทบ (impact) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ซึ่งอาจเป็นทั้งผลทางบวกและผลทางลบหรือสิ่งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง

การกำหนดประเด็นการประเมินและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ อาจมีความเห็นแตกต่างกันตามกลุ่มของผู้เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานที่สนับสนุนเงินทุน บุคลากรของโครงการ และผู้รับบริการ ซึ่งแต่ละกลุ่มอาจมีประเด็นการประเมินหรือระดับของการยอมรับความสำเร็จที่เกิดขึ้นต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้ประเมินที่จะต้องประสานเพื่อกำหนดประเด็นและตัวบ่งชี้ที่เป็นที่ยอมรับของทุกกลุ่มและมีความเป็นไปได้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้วย

การแสดงผลประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญในการดำเนินงาน คือการประเมินประสิทธิผลนั้นให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของโครงการตามที่คาดหวังอย่างเหมาะสม และการ

ประเมินประสิทธิภาพของโครงการให้ข้อมูลที่บ่งชี้บอกถึงคุณค่าในการลงทุน ซึ่งการประเมินทั้งสองส่วนจะให้ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดทางเลือกในการจัดทำโครงการในระยะต่อไป และสามารถกำหนดนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผล

4.1 รายงานการติดตามผลและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

รายงานการติดตามผลและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พบว่า ปัญหาหลักในการบริหารงานวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนนักวิจัย / บุคลากรการวิจัย ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายและทุนอุดหนุนเพื่อการวิจัยไม่เพียงพอและที่ได้รับงบประมาณล่าช้า รongลงมา ปัญหาด้านการขาดข้อมูล วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย ปัญหาการเผยแพร่ผลงานวิจัย และปัญหาด้านนโยบายและแผนการวิจัย

นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่สำคัญในการบริหารงานวิจัย ได้แก่ ในแต่ละปีนักวิจัยดำเนินการวิจัยไม่เสร็จตามแผนการดำเนินงานวิจัย ส่งผลให้มีผลวิจัยนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศน้อยมาก ดังนั้น การติดตามและประเมินผลการวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการบริหารวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ 2551 : 29)

4.2 รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยในภาพรวมของประเทศ

รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยในภาพรวมของประเทศ โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. 2550) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องดังกล่าว ผลการศึกษารูปแบบการประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารและจัดสรรเงินทุนวิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการลงทุนด้านการวิจัยที่เข้มแข็ง เสริมสร้างผลลัพธ์ที่นำไปใช้สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาประเทศ โดยใช้วิธีการประเมินแนวทางการประเมินความคุ้มค่ารูปแบบการประเมินผลผลิต ผลกระทบ และการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถแสดงประสิทธิผล ประสิทธิภาพของการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนการประเมินคุณค่าของการวิจัยประกอบด้วย 1) การประเมินในระยะก่อนเริ่มโครงการ (EX-ante-Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของทรัพยากรนำเข้าต่าง ๆ และความสอดคล้องของนโยบายขององค์กรและ/หรือที่เกี่ยวข้อง 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (On-going Evaluation) เป็นการประเมินการปฏิบัติงานโครงการว่าเป็นไปตามนโยบาย แผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคใด ๆ หรือไม่ อย่างไร 3) การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ (Ex-post Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการทั้งในระดับผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ ปรับปรุง ขยาย ล้มเลิก หรือยุติโครงการ พัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการในอนาคตให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนองต่อนโยบายที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเรื่องรูปแบบ ระบบ และกระบวนการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยในภาพรวมของต่างประเทศและประเทศไทย สามารถสรุปผลวิจัยใน 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

งานวิจัยด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำแนกตามระดับการประเมินจัดแบ่งได้ 5 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับโครงการ (project level) 2) ระดับโปรแกรม (program level) 3) ระดับรายสาขา (scientific discipline) 4) ระดับหน่วยงานวิจัยภาครัฐ (government funding agency) 5) ระดับประเทศ (countries level) โดยวิธีการประเมินผลการวิจัยในแต่ละระดับมีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน การใช้วิธี meta analysis จะเหมาะสมกับการประเมินในระดับมหภาค เช่น ระดับรายสาขา และระดับประเทศ ทั้งนี้วิธีการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัย ประกอบด้วยการประเมินทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เมื่อจำแนกตามขั้นตอนการวิจัยในระดับการประเมินต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ 1) การประเมินความต้องการงานวิจัยด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร 2) การจัดลำดับความสำคัญของงานวิจัย 3) การตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัย 4) การติดตามโครงการวิจัยที่อยู่ในระหว่างการดำเนินงาน 8) การติดตามโครงการวิจัยที่อยู่ในระหว่างการดำเนินงาน 6) การประเมินโครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้ว 7) การประเมินผลผลิตจากงานวิจัย 8) การตรวจสอบโปรแกรมและการจัดการ โดยที่วิธีการประเมินผลการวิจัยแตกต่างกันตามประเภทการประเมิน ได้แก่ การสอบถามความคิดเห็น การตรวจสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจภาคสนาม การสำรวจตลาด การศึกษาแบบจำลองระดับมหภาค การประเมินทางสังคม สิ่งแวดล้อม และการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฯลฯ

การประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยในด้านนี้ ควรประเมินผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ของงานวิจัย (Economic Evaluation) โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในระดับในชุมชน สังคม และเศรษฐกิจเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาประเทศเป็นหลัก ปัจจุบันมีการประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์ที่อาศัยตัวชี้วัดความคุ้มค่าในการลงทุนผ่านมูลค่าปัจจุบันสุทธิ หรือ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน หรืออัตราผลตอบแทนภายในเป็นส่วนใหญ่ โครงการส่วนใหญ่ที่ผ่านมามากแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการลงทุน วิธีการประเมินที่เกิดจากงานวิจัยด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับมีการประยุกต์ใช้ในวงกว้างได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและประเทศได้ดังมุ่งหมาย

2) ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม

งานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ช่วยยกระดับคุณภาพประชากรของประเทศและนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการสร้างสังคมที่ตั้งอยู่บนฐานความรู้ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยพื้นฐาน งานวิจัยเพื่อการต่อยอดหรือเป็นงานวิจัยเพิ่มเติม และงานวิจัยแนวใหม่ ฉะนั้นจึงจำเป็นเป็นยิ่งที่ต้องประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยโดยคัดแยกระดับงานวิจัยต่าง ๆ แล้วประเมินคุณค่างานวิจัยในรูปแบบที่มีมาตรวัด บทบาทของโครงการวิจัยต่อประเทศ ความสอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งผลสำเร็จของแผนฯ

การประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยฯ พิจารณาจากความมุ่งหมายของงานวิจัย วิสัยทัศน์ ผลที่คาดว่าจะได้รับนำมาเปรียบเทียบกับความสำคัญของงานวิจัยฯ ที่จะเกิดผลลัพธ์โดยประเมินทางด้านเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก การประเมินความคุ้มค่าพิจารณาพร้อมกับค่านิยมของสังคม การประยุกต์ใช้งานวิจัย ประเมินผลกระทบทางเทคโนโลยีที่ใช้ การก่อเกิดธุรกิจใหม่อันเป็นผลสืบเนื่องจากการวิจัยนั้น ๆ เป็นช่องทางในการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ หรือผู้ลงทุนต่อไป

งานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์สร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทำให้ทราบเหตุและผลในสิ่งที่เกิดขึ้น การพัฒนาองค์ความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ งานวิจัยประยุกต์แบ่งเป็นงานที่จะนำไปสู่เทคโนโลยี มาจากการนำผลจากงานวิจัยประยุกต์มาประกอบกัน รวมทั้งการประกอบเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้ว หากเป็นแนวคิดใหม่จะจัดประเภทเป็นงานวิจัยแนวใหม่ งานวิจัยทางเทคโนโลยีนำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้

ประโยชน์หลายด้าน เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ นานาเทคโนโลยี ฯลฯ งานวิจัยในระดับนี้มีเป้าหมายในการใช้งานที่ชัดเจนขึ้น ผลผลิตที่ได้จะเน้นเป็นสิ่งของ ส่วนองค์ความรู้จะเป็นวิธีทำ (Know-how) ดังนั้น ตัวชี้วัดจึงใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนกระบวนการที่ใช้

3) ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

แนวทางการประเมินงานวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข ส่วนใหญ่ใช้ระบบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA) เป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ทั้งก่อนเริ่มแผนงาน/โครงการ (Ex-ante evaluation) ระหว่างดำเนินการ (Ongoing-Evaluation) และหลังสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ (Ex-post evaluation) จากการศึกษารูปแบบการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยของประเทศต่าง ๆ พบว่ามีการใช้ระบบการ

ประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA) เป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลการประเมินผล (Potential health impacts) ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบของโครงการ (Projects) แผนงาน (Programmes) และนโยบาย (Policies) ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดนโยบายสาธารณะทางด้านสุขภาพ

แนวทางการประเมินงานวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข ส่วนใหญ่ใช้วิธีการประเมินต่างกัน กล่าวคือ วิวิวิเคราะห์ (Bibliometrics) วิวิวิทยสหาย (Peer review) วิวิประเมินผลตอบแทนการลงทุนด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Return on investment : ROI) ทั้งนี้การวัดผลตอบแทนจากการบริหารเงินลงทุนอาจรวมผลประโยชน์เชิงเศรษฐศาสตร์

4) ด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

แนวทางการประเมินงานวิจัยด้านนี้ของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้วิวิวิเคราะห์ Bibliometrics ร่วมกับวิวิวิทยสหาย (Peer review) และใช้ตัวชี้วัดที่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละประเทศ วิธีการประเมินที่ใช้อยู่ในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ วิวิวิเคราะห์ Bibliometrics โดยประเมินจากจำนวนบทความตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ (Publication counts) ซึ่งครอบคลุมฐานข้อมูล บทความตีพิมพ์ด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

ตัวอย่างตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการวิจัยในระดับผลผลิต (Outputs) ได้แก่ รายงานการวิจัยเฉพาะเรื่อง รายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ บทความตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

4.3 งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการท่องเที่ยวไทย

งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการท่องเที่ยวไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการการติดตามและประเมินผลโครงการปีท่องเที่ยว 2530 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2530 : 33-117) โดยภาพรวม เน้นความสำเร็จด้านสังคมตามวัตถุประสงค์ของโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2530 ในประเด็นความคิดเห็นและความสนใจของประชาชนชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการจัดทำโครงการปีท่องเที่ยวดังกล่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาความร่วมมือในอนาคต รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

ลักษณะของการประเมินผลได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และกลุ่มประชาชนไทย โดยการรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามและแบบสังเกต และเก็บข้อมูลเป็นระยะต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวนตัวอย่าง 1,796 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ทุกเดือนตลอด

ทั้งปี และทุกระยะ 3 เดือน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนตัวอย่าง 6,005 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ในกรุงเทพฯ และจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประเทศที่สนามบินใน 5 พื้นที่ คือ เชียงใหม่ หาดใหญ่ / สงขลา ภูเก็ต พัทยา / ชลบุรี และขอนแก่น โดยสัมภาษณ์ทุกระยะ 3 เดือน

ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาเยือนประเทศไทยในปี 2530 เพิ่มขึ้นเกินกว่าเป้าหมายของปี 2530 ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 6 (2530 – 2534) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ในปี 2530 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเยือนประมาณ 3.1 – 3.2 ล้านคน มีอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวร้อยละ 10 – 13 ส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยว / พักผ่อน มากที่สุดร้อยละ 71.21 รองลงมา เพื่อทำธุรกิจและพักผ่อน พร้อมกับร้อยละ 8.24 และประกอบธุรกิจร้อยละ 7.13 ตามลำดับ

ในส่วนทัศนคติและความคิดเห็นกับปีท่องเที่ยวไทย 2530 กว่าร้อยละ 57.46 เคยได้ข่าวหรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการ “1987 Visit Thailand Year” มาก่อนจากสื่อโฆษณาและสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 42.54 ไม่เคยได้รับข่าวหรือรับรู้เกี่ยวกับปีท่องเที่ยวไทยมาก่อน และส่วนใหญ่เห็นว่าบรรยากาศท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดีมากสมกับจัดให้เป็นปีท่องเที่ยวไทย

4.4 งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการปีศิลปหัตถกรรม

งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการปีศิลปหัตถกรรม โดยคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ทำการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการหัตถกรรมไทย 2531 – 2532 เสนอต่อ คณะทำงานติดตามและประเมินผลฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2533 : 1 - 15) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลความก้าวหน้า และติดตามแผนงานและกิจกรรมภายใต้คณะอนุกรรมการฯ 2) ประเมินผลกระทบของโครงการฯ เกี่ยวกับการสร้างเสริมอาชีพของประชาชน 3) ประเมินผลและศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่อสินค้าหัตถกรรมไทย 4) ประเมินผลและศึกษาทัศนคติของประชาชนชาวไทยต่อความตระหนักถึงคุณค่าของศิลปกรรมไทย 5) ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ทั้งในและนอกประเทศที่สนับสนุนโครงการในด้านการท่องเที่ยว 6) ประเมินผลกระทบของโครงการต่อการเพิ่มการส่งออกสินค้าศิลปหัตถกรรมไทย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เก็บจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีโอกาสซื้อหรือใช้ หรือเกี่ยวข้องกับสินค้าหัตถกรรมเป็นสำคัญ สำหรับประชาชนทั่วไปเป็นผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้อบรมหรือผู้เข้ารับการอบรมในกิจกรรมสินค้าหัตถกรรม โดยเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 1 ปี ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 1,235 ราย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 591 ราย รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2,126 ราย

วิธีดำเนินการศึกษาเป็น 2 แนวทางที่สำคัญ ดังนี้

1) การติดตาม (monitoring Phase) การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภายใต้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประเมินผลความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของกิจกรรมต่าง ๆ และข้อเสนอแนะ ดำเนินการเก็บข้อมูล 3 ครั้ง เป็นระยะ ๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์ประธานและเลขานุการคณะอนุกรรมการต่าง ๆ และส่งแบบสอบถามติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ บางกิจกรรมใช้วิธีสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ / สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) และสัมภาษณ์ภาคสนาม (Field Observation)

2) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Phase) เป็นการสำรวจผลกระทบของโครงการฯ เกี่ยวกับการสร้างอาชีพ การสร้างงาน ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ความตระหนักในคุณค่า การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งศิลปหัตถกรรมไทย นอกจากนี้ยังสำรวจผลเกี่ยวกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยมีพื้นที่หรือจังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ เชียงใหม่ ภาคกลาง – ชลบุรี (พัทยา) พระนครศรีอยุธยา ภาคใต้ สงขลา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น มหาสารคาม นครราชสีมา

ผลการศึกษาที่สำคัญ พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ภายใต้คณะอนุกรรมการฯ สำเร็จลุล่วงตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนด ด้านผลกระทบของการสร้างเสริมอาชีพจากโครงการศิลปหัตถกรรมไทย พบว่า อาชีพในครัวเรือนมีส่วนในการสร้างรายได้ และมีหลายกรณีที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนเป็นอาชีพหลัก ด้านการประเมินความรู้ทัศนคติ และความตระหนักในคุณค่าของสินค้าหัตถกรรมไทยของนักท่องเที่ยวและประชาชน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้เรื่องศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับสูงเป็นที่น่าพอใจ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความรู้พอสมควร ในด้านทัศนคติและการตระหนักถึงคุณค่าของสินค้าหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนผลกระทบการประชาสัมพันธ์โครงการฯ พบว่า สื่อการประชาสัมพันธ์มีผลต่อการรับรู้ในระดับกลาง คือ การรับรู้ศิลปหัตถกรรมและเนื้อหาของศิลปฯ เข้าใจสัญลักษณ์ สื่อที่ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจ เนื้อหา ฯลฯ ส่วนการประเมินการส่งออกสินค้าศิลปหัตถกรรมไทย พบว่า มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาตลอดระยะเวลาโดยเฉพาะจำนวนตัวเงิน เป็นต้น

4.5 การประเมินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การประเมินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดย กนกวรรณ ภู่อ้อม (2555) ได้ประเมินผลโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนยี่สาร อำเภอดำรงวิทยารุฉินารายณ์ จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อมุ่งศึกษาความคิดเห็นและประเมินผลโครงการฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลยี่สาร อำเภอดำรงวิทยารุฉินารายณ์ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) และใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน วิธีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบเชื่อถือได้และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา สถิติอ้างอิง การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ผลสำเร็จด้านการประเมินระบบการวางแผนโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ การปรับปรุง การยอมรับโครงการของการประเมินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดี ในปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นต่อการประเมินผลโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนดังกล่าว

4.6 การประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

การประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ โดย มีนา ดาวเรือง (2553) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการแขนงวิชาธุรกิจการบินโรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการในปี พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยใช้รูปแบบซีบี (CIPP) ของสติฟเฟิลบีม ประเมินใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ประสิทธิภาพ และความยั่งยืน แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ อาจารย์นิเทศการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจการบิน และผู้บังคับบัญชา จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบดังนี้

1. ด้านบริบท อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจการบินและผู้บังคับบัญชาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมมาก ส่วนอาจารย์นิเทศการศึกษาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

2. ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษา บัณฑิต อาจารย์ เห็นว่า คุณสมบัติผู้เรียนมีความเหมาะสม ส่วนคุณสมบัติอาจารย์และทรัพยากรการสนับสนุนมีความเหมาะสมมาก อาจารย์นิเทศการศึกษา เห็นว่า เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนอาจารย์ อาจารย์นิเทศการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญการบินเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม

3. ด้านกระบวนการ นักศึกษา บัณฑิต และอาจารย์ เห็นว่า การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก

4. ด้านการประเมินผลของหลักสูตร บัณฑิต อาจารย์นิเทศการศึกษาและผู้บังคับบัญชา เห็นว่าบัณฑิตมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานมาก

5. ด้านความยั่งยืนของหลักสูตร ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนางานของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

4.7 การวิจัยประเมินผลการดำเนินงานท่องเที่ยวและบริการของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

ร็อบ ลอว์ และเคย์ ชอน (Rob law and Kaye Chon, 2006 : 18) ทำการประเมินเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและบริการของภาควิชาการท่องเที่ยวและบริการมหาวิทยาลัยโปลีเทคนิคฮ่องกง โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักสูตรการท่องเที่ยวและบริการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิจัยต่าง ๆ ผลการประเมินพบว่ากิจกรรมที่สำคัญที่ทำให้บุคลากรของสถาบันฯ อุทิศเวลาสำหรับงานวิจัยด้านนี้ ได้แก่ ประเด็นปัจจัยนำเข้า การบริการปัจจัยผลผลิต และงานวิจัยของสถาบันต่าง ๆ และสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาต้องการมากที่สุด คือ การวิจัยที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งคณะหรือสาขาวิชาต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจน สำหรับการดำเนินงานวิจัยในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการพัฒนาความสามารถของนักวิจัย

ปี 2555 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้สนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี 2555-2559 กล่าวคือ เป็นงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา ช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว มีประโยชน์ต่อความยั่งยืนทั้งทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน เป็นงานวิจัยที่กำหนดวัตถุประสงค์ถูกต้องและชัดเจน กำหนดกรอบการวิจัยครบถ้วน จัดคณะนักวิจัยได้เหมาะสม มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ รวมทั้งกำหนดการเผยแพร่ผลงานและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ไว้ชัดเจน และเพื่อให้โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนเหล่านี้ ดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ คำนึงต่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อประเทศ สามารถนำไปประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและภาคบริการต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ

โครงการวิจัย “การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555” มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี 2555 และจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ เครื่องมือติดตามการดำเนินโครงการวิจัย ประกอบด้วย แบบติดตามการดำเนินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 แบบสำรวจความก้าวหน้า 2 เดือน 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์ และเครื่องมือประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินเชิงกระบวนการความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน แบบประเมินเชิงเนื้อหาของความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน แบบ

ประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศพร้อมติดตามงานในพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าโครงการ การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย จำนวน 39 คน หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย 39 แผนงาน จำนวน 154 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมการประชุมนำเสนอแผนงานการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 (สุ่มแผนงานละ 50 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,950 คน) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยเมื่อสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำหน้าที่ประเมินผลด้วยแบบประเมินผลการวิจัย แต่ละแผนงานวิจัยมีผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินผลจำนวน 5 คน การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งมาจากภาคการศึกษา นักวิชาการในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และภาคธุรกิจเอกชน ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

สำหรับการวิจัยติดตามและประเมินโครงการทั้ง 39 แผนงาน สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

ผลการศึกษาพบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มของชุดโครงการวิจัย พื้นที่วิจัย จำนวนแผนงานและโครงการย่อย ประเภทงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย ดังนี้

1.1 กลุ่มของชุดโครงการวิจัย ชุดโครงการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ โครงการตามเป้าหมาย ผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 33,164,782 บาท โครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 19,926,438 บาท โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว ได้รับทุนสนับสนุน 21 แผนงาน รวมงบประมาณ 65,819,085 บาท

1.2 พื้นที่วิจัย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีพื้นที่วิจัยกระจายอยู่ทั่วประเทศ คือ ภาคเหนือ (มี 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.64) ได้รับงบประมาณ 27,331,511 บาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (มี 4 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 10.26) ได้รับงบประมาณ 12,801,673 บาท ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก (มี 6 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 15.38) ได้รับงบประมาณ 16,410,711 บาท และภาคใต้ (มี 3 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 7.69) ได้รับงบประมาณ 7,543,666 บาท นอกจากนี้ยังมี 16 แผนงาน ศึกษาภาครวมของประเทศหรือไม่ระบุภาค (คิดเป็นร้อยละ 41.03 ของแผนงานทั้งหมด) ได้รับงบประมาณ 54,822,744 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 118,910,305 บาท

1.3 จำนวนแผนงานและโครงการย่อย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน แต่ละแผนงานประกอบด้วย 2-6 โครงการย่อย รวมทั้งสิ้น 154 โครงการย่อย โดยมี 2 โครงการย่อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.53 รองลงมาคือ 3 โครงการย่อย คิดเป็นร้อยละ 28.27

1.4 ประเภทงานวิจัย งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ มี 32 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 82.07 นอกนั้นเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงทดลอง คิดเป็นร้อยละ 7.69, 5.12, 5.12 ตามลำดับ

1.5 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย มี 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างบุคคล และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างบุคคล เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.48 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 64.10 ส่วนตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล เก็บข้อมูลจากเอกสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมา คือ เก็บในสถานที่ที่เป็นพื้นที่วิจัย คิดเป็นร้อยละ 23.07

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย และการบริหารจัดการโครงการวิจัย

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน มีนักวิจัยทั้งสิ้น 431 คน นักวิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.78 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 34.80 สาขาวิชาที่นักวิจัยศึกษาสำเร็จมากที่สุด คือ บริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว สังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.9, 11.4, 11.4 ตามลำดับ นักวิจัยร้อยละ 26.89 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาก่อน ร้อยละ 25.11 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 17.8 มีประสบการณ์วิจัย 3-5 ปี และร้อยละ 12.89 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 3 ปี นักวิจัยมีทักษะการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ทักษะที่มีมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ 2) ทักษะการประสานงาน 3) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม 5) ทักษะการจัดประชุม ส่วนทักษะที่มีน้อยที่สุดคือ ทักษะการเขียนรายงานวิจัย หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะวิจัย พบว่ามีการจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จำนวน 37 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 94.9 ส่วนอีก 2 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 5.1 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ไม่เป็นระบบ ส่วนการจัดคณะวิจัย พบว่าส่วนใหญ่จะมีการรวมนักวิจัยจากสาขาวิชาหรือวิชาเอกมากกว่า 3 สาขา/วิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 92.31 การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการกำหนดบทบาทและแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน 28 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาคือ กำหนดบทบาทและแบ่งงานกันทำไม่ชัดเจน 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.6

การดำเนินงานวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ 2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มี 29 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 74.35 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์สอดคล้องและครอบคลุม ที่เหลืออีก 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.65 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุม การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบเจาะจง คิดเป็นร้อยละ 61.53 รองลงมาคือ วิธีแบบบังเอิญ ร้อยละ 25.64 และแบบเป็นระบบ ร้อยละ 15.38 การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมา คือ การสำรวจ การสอบถาม การสัมภาษณ์มีส่วนร่วมด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76.92, 71.79, 58.97 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักวิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 87.61 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และร้อยละ 87.17 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติพรรณ (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

ความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัย 2) ระดับความร่วมมือ 3) กิจกรรมความร่วมมือ 4) วิธีการสร้างความร่วมมือ พบว่า ภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมากที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ผู้ประกอบการร้อยละ 69.2 และหน่วยงานภาคเอกชนร้อยละ 30.8 ได้รับความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 (จากคะแนนเต็ม) 5) กิจกรรมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ ได้รับความร่วมมือในกิจกรรมการประสานงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมา คือ การร่วมประชุม

ร้อยละ 76.9 และการเก็บข้อมูล ร้อยละ 64.1 **วิธีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยร้อยละ 82.1 สร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการ และร้อยละ 89.7 สร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ** ซึ่งการสร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสารขอความร่วมมือ/การสัมภาษณ์เชิงลึก ร้อยละ 59.0 และขอประชาสัมพันธ์ในช่วงจัดกิจกรรม ร้อยละ 38.5 ส่วนการสร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประสานกับกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านคนรู้จัก/เครือข่าย ร้อยละ 56.4 การประสานกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ร้อยละ 46.2

3. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ดังนี้

3.1 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย และให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัยในระยะต่อไป พบว่า มี 35 แผนงาน (ร้อยละ 89.74) ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย และ 4 แผนงาน (ร้อยละ 10.25) มีปัญหาการดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด และมีปัญหาความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุดรอบ 2 เดือน ใช้ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแต่งตั้งขึ้นมา พบว่ามีแผนงานที่อยู่ในระดับดีมาก 12 แผนงาน (ร้อยละ 30.76) ระดับดี 23 แผนงาน (ร้อยละ 58.98) พอใช้ 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.56) และควรปรับปรุง 3 แผนงาน (ร้อยละ 7.70) โดยแผนงานระดับดีมาก 12 แผนงาน ประกอบด้วยแผนงานที่อยู่ในกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน 2 แผนงาน กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 แผนงาน และกลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว 7 แผนงาน

3.2 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดการประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน จำนวน 3 ครั้ง ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และพัทยา จังหวัดชลบุรี มีผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอ ให้ข้อเสนอแนะ และชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหา พบว่าแผนงานร้อยละ 89.7 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย แผนงานร้อยละ 10.26 ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนรายงาน รวมถึงการบูรณาการผลโครงการย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ใช้แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลประเมินโดยรวม พบว่า มีแผนงานที่พึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจมาก 15 แผนงาน (ร้อยละ 38.46) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.0) พึงพอใจน้อย 1 แผนงาน (ร้อยละ 12.8) ควรปรับปรุง 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.6) ส่วนผลการประเมินแยกย่อย 3 ประเด็น คือ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ และความครบถ้วนของกิจกรรม ซึ่งมีผลการประเมินที่น่าสนใจดังนี้

1) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95) และควรปรับปรุง 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนถึงระดับพึงพอใจมากที่สุด

2) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.03) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95)

3) ความครบถ้วนของกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจน้อย 9 แผนงาน (ร้อยละ 23.07) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนระดับพึงพอใจมากที่สุด และไม่มีแผนงานใดควรปรับปรุง

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โครงการวิจัยต่างๆ ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีจัดทำรายงาน นำเสนอเป็นขั้นเป็นตอน กระชับเข้าใจง่าย เสนอประเด็นเป็นขั้นๆ ให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจ ใช้ตาราง กราฟ รูปภาพประกอบ และควรระมัดระวังการให้คำนิยามศัพท์ โดยตรวจสอบกับศัพท์วิชาการแหล่งอื่นๆ

3.3 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน เนื่องจากคณะผู้ติดตามและประเมินผลต้องสรุปรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยพิจารณาภายในเดือนพฤศจิกายน 2556 แต่เมื่อสิ้นเดือนตุลาคม 2556 ปรากฏว่า มีแผนงานที่ส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพียง 15 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 39.47

ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณารายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ทั้ง 15 แผนงาน โดยให้ข้อเสนอแนะต่างๆ พร้อมทั้งประเมินระดับคุณค่าของผลงานวิจัย พบว่า เป็นรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์ ระดับดี 9 แผนงาน เป็นรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์ ระดับพอใช้ 5 แผนงาน และเป็นรายงานการวิจัยที่ควรปรับปรุงแก้ไข 1 แผนงาน

การจัดทำสื่อวีดิทัศน์

คณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ได้ผลิตสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 เมื่อคณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย พิจารณาใบเสนอราคาแล้ว จึงทำสัญญาว่าจ้างบริษัท จินตนาการ จำกัด ให้เป็นผู้ผลิตสื่อวีดิทัศน์ โดยวีดิทัศน์มีความยาว 19 นาที เนื้อหาสาระของวีดิทัศน์ ได้กล่าวถึงโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 2 แผนงาน คือ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย” และ “การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล”

5. สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ได้ผลิตผลผลิต ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประโยชน์ของผลการวิจัย ดังนี้

5.1. ผลผลิตโครงการวิจัย แยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย และผลงานวิจัยที่โดดเด่น ดังนี้

5.1.1 ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย ได้ผลิตผลในภาพรวมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว จำนวน 15 ข้อ ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง จำนวน 7 ข้อ และยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย จำนวน 2 ข้อ

5.1.2 ผลงานวิจัยที่โดดเด่น พบว่ามี 15 แผนงาน (ร้อยละ 48.72) ได้ผลิตผลที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับเชิญให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum)

แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC มี 4 แผนงาน 2) กลุ่มโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับชุมชน มี 4 แผนงาน 3) กลุ่มโครงการท่องเที่ยวทางเลือก มี 4 แผนงาน 4) กลุ่มโครงการการจัดการสิ่งแวดล้อม มี 3 แผนงาน

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลสัมฤทธิ์จากโครงการวิจัย ประมวลเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว 2 ด้าน คือ **ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว** (ประกอบด้วยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการเดินทาง การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น การฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว) และ**ด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว** (ประกอบด้วยเรื่อง การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน การสนับสนุนการตลาดการท่องเที่ยว การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน)

5.4 ประโยชน์ของผลการวิจัย จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านประโยชน์ของผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีประโยชน์อย่างมากต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน รวมทั้งเห็นด้วยอย่างมากที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานหรือธุรกิจ และมีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะใช้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน ซึ่งคณะผู้ติดตามและประเมินกำหนดขอบเขตและวิธีการในการดำเนินงานแบ่งเป็น 7 ขั้นตอน คือ

- 1) การศึกษาวิเคราะห์โครงการ
- 2) การออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และกำหนดตัวชี้วัด
- 3) การพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผล
- 4) การดำเนินการติดตามและประเมินผล
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยและคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น
- 7) การผลิตสื่อวีดิทัศน์และการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์โครงการ

คณะผู้ติดตามและประเมินศึกษาวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 โดยศึกษารายละเอียดจาก 1) สัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ทำขึ้นระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายอุตสาหกรรมกับสถาบันต้นสังกัดของผู้อำนวยการแผนงาน 2) ข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Project) ประกอบการเสนอของบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2555 ซึ่งในปีงบประมาณ 2555 มีโครงการที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวของ สกว. และได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งสิ้น 39 แผนงาน แต่ละแผนงานมีโครงการย่อย 2 – 6 โครงการ งบประมาณที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งสิ้น 118,910,305 บาท (หนึ่งร้อยสิบแปดล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นสามร้อยห้าบาทถ้วน)

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และกำหนดตัวชี้วัด

ดำเนินการออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และกำหนดตัวชี้วัด โดยพัฒนาเป็นกรอบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 มีรายละเอียดในตารางที่ 1 กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
1. การวิเคราะห์โครงการ ปี 2555 วช. ร่วมกับ สกว. จัดสรร งบประมาณสนับสนุน โครงการวิจัย อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ จำนวนทั้งสิ้น 39 แผนงาน	1.1 การได้รับทุนสนับสนุน 1) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555-2559 2) เป็นประเด็นเร่งด่วน (hot issue) ที่สำคัญต้องเร่ง ศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา 3) เป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยว 4) เป็นประโยชน์ต่อความ ยั่งยืนทั้งทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน 5) กำหนดวัตถุประสงค์ การวิจัยถูกต้อง และชัดเจน	แบบประเมินข้อเสนอ โครงการวิจัย (Research Project) ของ สกว.	- ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการท่องเที่ยว ของ สกว. - ข้อเสนอโครงการ วิจัย (Research Project)	กำหนดโดย สกว.	กำหนดโดย สกว.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	6) กำหนดกระบวนการวิจัย (process) ครบถ้วน ประกอบ ด้วย แนวคิดทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิด วิธีการวิจัย การออกแบบวิจัย (research design) งบประมาณ กิจกรรมและระยะเวลา 7) เป็นคณะวิจัยที่เหมาะสม 8) กำหนดการเผยแพร่ ผลงานและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ไว้ชัดเจน 9) มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ 1.2 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย - พื้นที่ทำวิจัย - กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย - วิทยุของนักท่องเที่ยวเป้าหมาย - กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล	แบบศึกษาวิเคราะห์โครงการ	- ข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Project)	ความถี่ ร้อยละ	การจัดลำดับความถี่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	- วิธีการสุ่มตัวอย่าง - วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล - การวิเคราะห์ข้อมูล				
2. การบริหารจัดการงานวิจัยและการจัดทีม นักวิจัย	2.1 ทักษะการทำงานวิจัย 1) ทักษะการทำงานเป็นทีม (ภาวะผู้นำ/ผู้ตาม) 2) ทักษะการสังเคราะห์เอกสาร 3) ทักษะการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการจัดทีม นักวิจัยและการบริหาร จัดการงานวิจัย สอบถามเกี่ยวกับ ทักษะการทำงานวิจัย ของทีมวิจัย เป็นมาตร วัด 5 ระดับ โดย -5 หมายถึง มีทักษะ การทำงานวิจัยมาก ที่สุด -4 หมายถึง มีทักษะ การทำงานวิจัยมาก	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย - คณะผู้ติดตามและ ประเมิน	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์ - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีทักษะมากที่สุด - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีทักษะมาก - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีทักษะปานกลาง -ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีทักษะน้อย - ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายถึง มีทักษะน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	5) ทักษะการประสานงาน 6) ทักษะการจัดประชุม 7) ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ 8) ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม 9) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล 10) ทักษะการเขียนรายงานวิจัย	-3 หมายถึง มีทักษะการทำงานวิจัยปานกลาง -2 หมายถึง มีทักษะการทำงานวิจัยน้อย -1 หมายถึง มีทักษะการทำงานวิจัยน้อยที่สุด			
	2.2 ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการวิจัย 1) หน่วยงานภาครัฐ 2) หน่วยงานภาคเอกชน (เช่น หอการค้าจังหวัด) 3) องค์การปกครองท้องถิ่น 4) ชุมชน 5) ผู้ประกอบการ 6) ผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการจัดทีม นักวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย สอบถามเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นมาตรวัด	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย - คณะติดตามและประเมิน	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์ - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับมากที่สุด - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	7) องค์การระหว่างประเทศ	5 ระดับ โดย -5 หมายถึง ได้รับ ความร่วมมือใน ระดับมากที่สุด -4 หมายถึง ได้รับ ความร่วมมือใน ระดับมาก -3 หมายถึง ได้รับ ความร่วมมือใน ระดับปานกลาง -2 หมายถึง ได้รับ ความร่วมมือใน ระดับน้อย -1 หมายถึง ได้รับ ความร่วมมือใน ระดับน้อยที่สุด			- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ได้รับความร่วมมือ ระดับปานกลาง - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ได้รับความร่วมมือ ระดับน้อย - ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายถึง ได้รับความร่วมมือ ระดับน้อยที่สุด
	2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดทีม นักวิจัย	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ ผู้อำนวยการแผนงาน/	- ผู้อำนวยการ แผนงาน	ความถี่ ร้อยละ	การจัดลำดับความถี่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	1) การจัดทำแผนดำเนินงาน 2) การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ 3) ประสิทธิภาพการทำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว 4) การบูรณาการความรู้ (นักวิจัยมาจากหลายสาขาวิชา)	หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการจัดทีม นักวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย	- หัวหน้าโครงการย่อย - คณะติดตามและประเมิน		
3. การประเมินผลโครงการสิ้นสุด 2 เดือน	3.1 ประเด็นการประเมิน 1) ความสามารถในการนำเสนอ 2) การปฏิบัติงานวิจัย เช่น การเก็บข้อมูล การติดตามงาน 3) ความคุ้มค่าของการใช้เงินวิจัย เช่น ครุภัณฑ์ วัสดุ แผนการใช้เงิน 4) สวัสดิการและความปลอดภัยในการทำงาน 5) ปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ร่วมงานอื่นในสถาบัน	แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด และแบบมาตรวัด 4 ระดับ โดย -4 หมายถึง การดำเนินงานดีมาก -3 หมายถึง การดำเนินงานดี	- ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน - คณะติดตามและประเมิน	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์ - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.00 หมายถึง การดำเนินงานดีมาก - ค่าเฉลี่ย 2.75 – 3.49 หมายถึง การดำเนินงานดี - ค่าเฉลี่ย 2.00 – 2.74 หมายถึง การดำเนินงานพอใช้ - ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 หมายถึง การดำเนินงาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	6) คุณภาพและความก้าวหน้าของงานวิจัย 7) แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จผลตามเป้าหมาย 8) แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด 3.2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 1) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	-2 หมายถึง การดำเนินงานพอใช้ -1 หมายถึง การดำเนินงานต้องปรับปรุง		การวิเคราะห์เนื้อหา	ต้องปรับปรุง
4. การประเมินผลโครงการสิ้นสุด 6 เดือน	4.1 ประเด็นการประเมิน 1) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ 2) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน 3) ความครบถ้วนของกิจกรรม 4) ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือนเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและแบบมาตรวัด 5 ระดับ โดย -5 หมายถึงพึงพอใจมากที่สุด	- ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน - คณะติดตามและประเมิน	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์ - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	4.2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ 1) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ 2) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน 3) ความครบถ้วนของกิจกรรม	-4 หมายถึง พึงพอใจมาก -3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง -2 หมายถึง พึงพอใจน้อย -1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด		การวิเคราะห์เนื้อหา	- ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	4) ความเห็นในการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อย และ ความเห็นสมควรสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไป 5) ข้อควรพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป 6) ข้อคิดเห็นอื่น ๆ 7) ข้อคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด 8) ข้อเสนอแนะต่อ สกว.				
5. การประเมินผลโครงการสิ้นสุด 12 เดือน	5.1 ประเด็นการประเมิน 1) การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย (เต็ม 3 คะแนน) 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (เต็ม 3 คะแนน) 3) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลงาน (เต็ม 5 คะแนน) 4) ความสมบูรณ์ของบทความย่อ (เต็ม 2 คะแนน)	แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและแบบมาตรวัด 2 ถึง 5 ระดับ ประเมิน 7 ประเด็น	- ผู้ทรงคุณวุฒิของ สกว. - คณะติดตามและประเมิน	คะแนนรวมจาก 7 ประเด็นการประเมินตามตัวชี้วัด	เกณฑ์ (คะแนนเต็มรวม 24 คะแนน) - คะแนนระหว่าง 21-24 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก - คะแนนระหว่าง 17-20 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	5) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่รายงานการวิจัย (เต็ม 3 คะแนน) 6) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่สรุปผลการวิจัยต่อสาธารณชน (เต็ม 3 คะแนน) 7) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย (เต็ม 5 คะแนน)	ตามตัวชี้วัด คะแนนเต็มรวม 24 คะแนน			- คะแนนระหว่าง 13 – 16 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง/พอใช้ - ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 12 คะแนน หมายถึง ผลการประเมินต้องปรับปรุง
	5.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 1) การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ 2) ประโยชน์ที่ได้รับข้อมูลจากผลการวิจัย 3) ความคิดเห็นอื่น ๆ ทางด้านวิชาการ 4) ข้อควรปรับปรุงแก้ไข			การวิเคราะห์เนื้อหา	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
6. การประเมินความพึงพอใจของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการวิจัย	5.1 ประเด็นการประเมิน 1) ความน่าสนใจ 2) ความทันสมัย 3) คุณภาพงาน 4) การนำไปใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจ 5) การนำไปประยุกต์ใช้ 6) ความเป็นไปได้ในการได้รับร่วมมือ	แบบประเมินความพึงพอใจของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการวิจัย	- ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ/องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวผู้ประกอบการ/โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการ และบันเทิง กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แผนงานละ 50 คน 39 แผนงาน รวม 1,950 คน	เกณฑ์ - ค่าเฉลี่ย 4.50 หรือมากกว่า หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย - ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
7. การวิเคราะห์และสังเคราะห์สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555	7.1 ผลผลิตจากโครงการ 1) ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยแยกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555) - ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว - ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง - ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย	-การประชุมระดมความคิดเห็นจากข้อมูลผลการประเมินและผลผลิตของโครงการตามวัตถุประสงค์	ผลการประเมินจาก -ผู้ทรงคุณวุฒิ -คณะติดตามและประเมิน -เจ้าหน้าที่จากสพว.ท่องเที่ยวสกว.	การวิเคราะห์เนื้อหา ร่วมกับผลการประเมินโครงการ	- พิจารณาจากความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	2) ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น - การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC - การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน - การท่องเที่ยวทางเลือก - การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	-การประชุมระดมความคิดเห็นจากข้อมูลผลการประเมินและผลผลิตของโครงการตามวัตถุประสงค์	ผลการประเมินจาก -ผู้ทรงคุณวุฒิ -คณะติดตามและประเมิน -เจ้าหน้าที่จาก สปว.ท่องเที่ยว สกว.	การวิเคราะห์เนื้อหา ร่วมกับผลการประเมินโครงการ	- พิจารณาจากความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผล

คณะติดตามและประเมินร่วมกับสำนักประสานงานวิจัยการท่องเที่ยวและบริการ สกว. พัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 6 ฉบับ ทั้งนี้ในการพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผลดังกล่าวได้จัดให้มีการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยท่องเที่ยว ด้านการวัดและประเมินผล ผู้แทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้แทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

เครื่องมือติดตามและประเมินผลทั้ง 6 ฉบับดังกล่าวได้แก่

ฉบับ 1 แบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัย การจัดทีมนักวิจัย

แบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัย การจัดทีมนักวิจัย จำแนกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการวิจัย สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชื่อผู้รับผิดชอบ โทรศัพท์ e-mail จำนวนโครงการย่อย

ตอนที่ 2 ความก้าวหน้าการดำเนินการวิจัย สอบถามเกี่ยวกับความสอดคล้องของการดำเนินงานวิจัยกับแผนงานวิจัย การจัดทำแผนงาน การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับทีมวิจัย ผลผลิตที่ได้ตามแผน

ตอนที่ 3 ข้อมูลนักวิจัย สอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว การบูรณาการความรู้จากการจัดทีมนักวิจัย (ทีมนักวิจัยมาจากหลายสาขาวิชา/วิชาเอก) การวิจัยตรงตามวุฒิการศึกษา ทักษะการทำงานวิจัย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กิจกรรมและระดับความร่วมมือที่ได้รับจากผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ฉบับ 2 แบบศึกษาวิเคราะห์โครงการ

แบบศึกษาวิเคราะห์โครงการ เป็นแบบสำรวจที่คณะผู้ติดตามและประเมินใช้ศึกษาวิเคราะห์แผนงาน/โครงการวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ 1) สัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ทำขึ้นระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายอุตสาหกรรมกับสถาบันต้นสังกัดของผู้บริหารแผนงาน 2) ข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Project) ประกอบการเสนอของบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2555

รายละเอียดในการศึกษาวิเคราะห์โครงการ ได้แก่ พื้นที่ทำวิจัย กลุ่มนักท่องเที่ยว เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวเป้าหมาย การดำเนินงานวิจัย ประสิทธิภาพงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล วิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ฉบับ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 สอบถามผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งมีตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ/องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ/โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ (รวมสถานบริการสปา / นวด) คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความน่าสนใจ ความทันสมัย คุณภาพของการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ต่อธุรกิจ ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ความเป็นไปได้ในการได้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจและผู้ประกอบการ ความคิดสร้างสรรค์ และความเหมาะสมที่จะนำไปเผยแพร่หรือถ่ายทอดสู่ชุมชนและประเทศ และความเหมาะสมในการสนับสนุนการวิจัยเพื่อต่อยอดความรู้

นอกจากเครื่องมือวิจัยที่คณะติดตามและประเมินใช้ในการติดตามและประเมินโครงการวิจัย ยังมีแบบประเมินความก้าวหน้าของโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน รอบ 6 เดือน และร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ เป็นแบบประเมินที่สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวของ สกว. ประเมินแผนงานวิจัยทั้ง 39 แผนงาน แผนงานละ 5 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก) รายละเอียดแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ (ฉบับ 4-6) มีดังนี้

ฉบับ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานวิจัยรอบ 2 เดือน ประเมินจากเอกสารรายงานความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน และการนำเสนอความก้าวหน้าของงานวิจัย ซึ่งจัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะติดตามและประเมิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่จาก สปว.ท่องเที่ยว สกว. โดยการจัดประชุมในพื้นที่วิจัย

ประเด็นการประเมินประกอบด้วย ความสามารถในการนำเสนอ การปฏิบัติงานวิจัย เช่น การเก็บข้อมูล การติดตามงาน ความคุ้มค่าของการใช้เงินวิจัย เช่น ครุภัณฑ์ วัสดุ แผนการใช้เงิน สวัสดิการและความปลอดภัยในการทำงาน ปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ร่วมงานอื่นในสถาบัน คุณภาพและความก้าวหน้าของงานวิจัย แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จผลตามเป้าหมาย แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ

ฉบับ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด

6 เดือน

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด

6 เดือน เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานวิจัยรอบ 6 เดือน ประเมินจากเอกสารรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน และการนำเสนอความก้าวหน้าของงานวิจัย ซึ่งจัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้ติดตามและประเมิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่จาก สปว.ห้องเที่ยว สกว. ณ สำนักประสานงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.

ประเด็นการประเมินประกอบด้วย ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความครบถ้วนของกิจกรรม ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความครบถ้วนของกิจกรรม ความเห็นในการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อย และ ความเห็นสมควรสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไป ข้อควรพิจารณาที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ข้อคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด และข้อเสนอแนะต่อ สกว.

ฉบับ 6 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด

12 เดือน

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด

12 เดือน เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานวิจัยรอบ 12 เดือน ประเมินจากเอกสารร่างรายงานฉบับสมบูรณ์และการนำเสนอความก้าวหน้าของงานวิจัย ซึ่งจัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้ติดตามและประเมิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่จาก สปว.ห้องเที่ยว สกว.

ประเด็นการประเมินประกอบด้วย การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย (เต็ม 3 คะแนน) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (เต็ม 3 คะแนน) ปัญหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลงาน (เต็ม 5 คะแนน) ความสมบูรณ์ของบทความย่อ (เต็ม 2 คะแนน) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่รายงานการวิจัย (เต็ม 3 คะแนน) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่สรุปผลการวิจัยต่อสาธารณชน (เต็ม 3 คะแนน) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย (เต็ม 5 คะแนน) รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ประโยชน์ที่ได้รับข้อมูลจากผลการวิจัย ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ทางด้านวิชาการ ข้อควรปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการติดตามและประเมินผล

การดำเนินงานติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยแบ่งตามระยะเวลาเป็น 3 ช่วง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การนิเทศติดตามและประเมินผลหลังดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน

4.1.1 การนิเทศและติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัย การนิเทศและติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัยจัดตามพื้นที่วิจัยของโครงการ ครอบคลุม ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยแต่ละแผนงานนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และเพื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขปัญหาสำหรับการดำเนินการวิจัยระยะต่อไป รวมทั้งให้คำปรึกษาชี้แนะการแก้ไขปัญหา

4.1.2 ประเมินผลการดำเนินงานวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน การประเมินผลโครงการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน จากการนำเสนอของนักวิจัยร่วมกับการศึกษาเอกสารรายงานความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน

4.1.3 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยตามแบบประเมินรอบ 2 เดือน (เครื่องมือฉบับ 4) โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) ดำเนินการรวบรวมผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนคณะติดตามและประเมินทำการวิเคราะห์ผล

4.2 การติดตามและประเมินผลหลังดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน

4.2.1 จัดเสวนาและประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) จัดเสวนาและประชุมเสนอรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน รวม 3 ครั้ง ณ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี (พัทยา) และจังหวัดกระบี่ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอ ให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับการวิจัยต่อไป

4.2.2 ประเมินผลการดำเนินงานวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน การประเมินผลโครงการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัยรอบ 6 เดือน จากการนำเสนอของนักวิจัยร่วมกับการศึกษาเอกสารรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน

4.2.3 ประเมินผลการดำเนินงานวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลตามแบบความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน (เครื่องมือฉบับ 5)

4.2.4 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยตามแบบประเมินรอบ 6 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ดำเนินการรวบรวม คณะติดตามและประเมินทำการวิเคราะห์ผล

4.2.5 ติดตามการดำเนินการโครงการวิจัย โดยคณะติดตามและประเมินจัดส่งแบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัย การจัดทีมนักวิจัย (เครื่องมือฉบับ 1) ให้ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย และหัวหน้าโครงการย่อยทาง e-mail

4.2.6 ติดตามและสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะติดตามและประเมินลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะแผนงานวิจัยที่น่าสนใจหรือมีปัญหา

4.2.7 การประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการวิจัย คณะติดตามและประเมินแจกแบบสอบถาม (เครื่องมือฉบับที่ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมประชุมเพื่อประเมินแผนงานที่น่าสนใจ รายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน แผนงานละ 50 คน จำนวน 39 แผนงาน รวม 1,950 คน

การประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยดำเนินการสิ้นสุด 6 เดือน มุ่งเน้นให้ สกว. และนักวิจัยทราบผลการดำเนินในระยะต่างๆ หากพบประเด็นปัญหาที่ทำให้นักวิจัยดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมายด้วยเหตุผลต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว สามารถให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขได้ทันเวลา พร้อมกันนี้นักวิจัยเมื่อทราบผลประเมินสามารถแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามข้อตกลง ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ตามแบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 12 เดือน

4.3.1 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3.2 ประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ประเมินผลโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่าน (เครื่องมือฉบับที่ 6)

4.3.3 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยตามแบบประเมินรอบ 6 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) ดำเนินการรวบรวมผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนคณะติดตามและประเมินทำการวิเคราะห์ผล

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการฯ ได้กำหนดไว้ในตารางที่ 1 กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 แล้ว

ขั้นตอนที่ 6 การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยและคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น

การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัย และจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555) 3 ยุทธศาสตร์ คือ

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว
2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง
3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย

การคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น คัดเลือกโครงการวิจัยที่โดดเด่นจากผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิจำแนกเป็น 4 กลุ่ม การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวทางเลือก การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อย่างน้อยกลุ่มละ 3 แผนงาน เพื่อนำไปเผยแพร่สู่ภาคนโยบาย ภาคบริการ และสาธารณชนต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 การผลิตสื่อวิทัศน์และการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2555

การผลิตสื่อวิทัศน์และการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 มีรายละเอียดดังนี้

5.1 การผลิตสื่อวิทัศน์เผยแพร่ ได้คัดเลือกบริษัทผลิตสื่อวิทัศน์ ทำสัญญาจ้างบริษัทผลิตสื่อ กำหนดกรอบประเด็นเนื้อเรื่องร่วมกับบริษัท และตรวจรับสื่อวิทัศน์

5.2 จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ภาคนโยบาย 4 ครั้ง ในวันที่ 27 มิถุนายน 2556 วันที่ 9 กรกฎาคม 2556 วันที่ 30 กรกฎาคม 2556 และวันที่ 13 สิงหาคม 2556

5.3 จัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย จำนวน 4 ฉบับ ๑ ละ 1,500 เล่ม จดหมายข่าวทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่

จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) ฉบับที่ 9/2556

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC

จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) ฉบับที่ 10/2556

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน

จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) ฉบับที่ 11/2556

เรื่อง การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism)

จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) ฉบับที่ 12/2556

เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ได้เสนอรายงานผลการศึกษาเป็น 4 ตอน คือ

1. ข้อมูลเบื้องต้นของการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
 2. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
 3. สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
 4. การเผยแพร่ผลงานวิจัย
- โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จำนวนทั้งสิ้น 118,910,305 บาท (หนึ่งร้อยสิบแปดล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นสามร้อยห้าบาท) สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว.ท่องเที่ยว สกว.) ทำหน้าที่จัดสรรและบริหารจัดการ โดยนำเสนอสาระ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและบริหารจัดการโครงการวิจัยโดย สกว. 2) ชุดโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน และ 3) การบริหารจัดการโครงการโดยคณะวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและบริหารจัดการโครงการวิจัยโดย สกว.

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) มีเป้าหมายการสนับสนุนทุนวิจัย โดยกำหนดบทบาท 3 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 2) ติดตามความก้าวหน้าและกำกับทิศทางวิจัย และ 3) เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาและกำหนด กิจกรรมบริหารจัดการงบประมาณโครงการวิจัย ดังนี้

1.1 เกณฑ์การพิจารณา เกณฑ์การพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยฯ ซึ่งเสนอผ่าน วช. ประกอบด้วยคุณลักษณะ 9 ประการได้แก่

- 1) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555-2559
- 2) เป็นประเด็นเร่งด่วน (Hot Issue) ที่สำคัญ ต้องเร่งศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา
- 3) เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 4) เป็นประโยชน์ต่อความยั่งยืน ทั้งทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน
- 5) กำหนดวัตถุประสงค์ถูกต้อง และชัดเจน

6) กำหนดกระบวนการวิจัย (Proces) ครบถ้วน ประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิด วิธีการวิจัย การออกแบบวิจัย (Research Design) งบประมาณ กิจกรรมและระยะเวลา

7) เป็นคณะวิจัยที่เหมาะสม

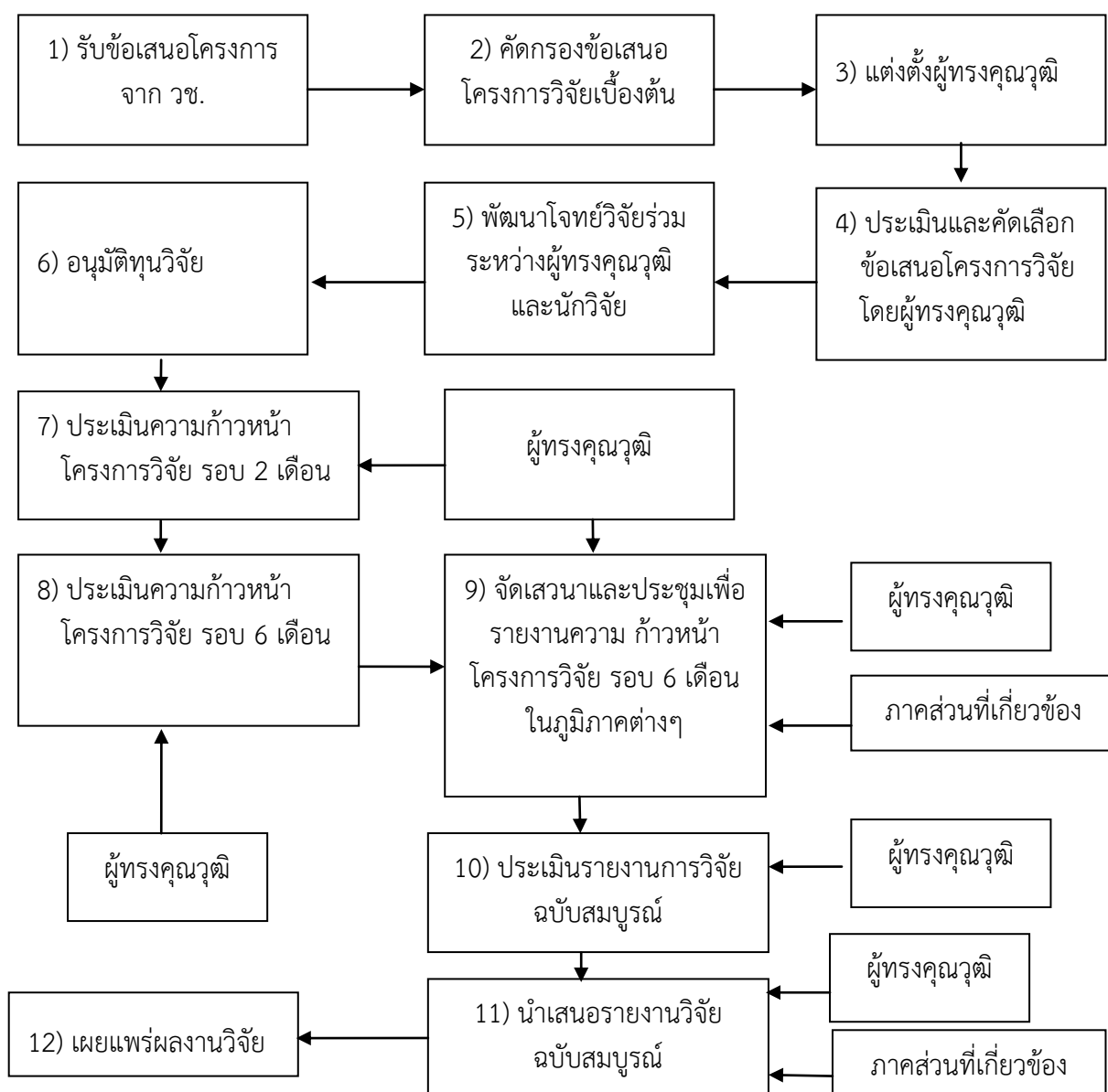
8) กำหนดการเผยแพร่ผลงานและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ไว้ชัดเจน

9) มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

1.2 กิจกรรมการบริหารจัดการโครงการวิจัย

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.

(สปว. ท่องเที่ยว สกว.) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รวมทั้งจัดกิจกรรมการบริหารจัดการโครงการวิจัย ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณและกิจกรรมการบริหารจัดการโครงการวิจัย
โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว.ท่องเที่ยว สกว.) จัดกิจกรรมการบริหารจัดการโครงการวิจัยเป็น 12 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.2.1 รับข้อเสนอโครงการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และแบ่งกลุ่มข้อเสนอโครงการวิจัยตามกลุ่มโจทย์วิจัย โดย สปว. ท่องเที่ยว สกว. รับข้อเสนอโครงการวิจัย ซึ่งผ่านการคัดกรองจาก วช.

1.2.2 คัดกรองข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น โดยคัดกรองตามเกณฑ์การพิจารณาและจัดแบ่งกลุ่มข้อเสนอโครงการวิจัยตามกลุ่มโจทย์วิจัย เช่น โครงการวิจัยเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC โครงการวิจัยเตรียมความพร้อมด้านทุนมนุษย์ โครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.2.3 แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ สปว.ท่องเที่ยว สกว. เสนอคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการร่วมระหว่าง วช.และ สกว. โดยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากสถาบันการศึกษา นักวิชาการในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชนที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (รายชื่อแสดงในภาคผนวกที่ 1) ทั้งนี้มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย ร่วมประเมินรายงานความก้าวหน้า และประเมินรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุน เพื่อให้โครงการวิจัยสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 ประเมินและคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สปว.ท่องเที่ยว สกว. จัดส่งข้อเสนอโครงการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินข้อเสนอโครงการแผนงานละ 5 ท่าน โดยแต่ละแผนงานวิจัยประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จากนั้นจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัย

1.2.5 พัฒนาโจทย์วิจัยระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัย โดยเชิญคณะนักวิจัยที่ได้รับการคัดเลือก ร่วมพัฒนาโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัยให้สมบูรณ์ตามระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง 2) เพื่อให้ข้อเสนอโครงการวิจัยและผลผลิตที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย

1.2.6 อนุมัติทุนวิจัย หลังจากผ่านการประชุมพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัย สปว. ท่องเที่ยว สกว. เตรียมเอกสารประกอบการทำสัญญาสนับสนุนวิจัย ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผู้บังคับบัญชาของนักวิจัยและนักวิจัยร่วมลงนามในสัญญาสนับสนุนวิจัย

1.2.7 ประเมินความก้าวหน้าโครงการวิจัย รอบ 2 เดือน เมื่อการวิจัยดำเนินการแล้วเสร็จ 2 เดือน สปว. ท่องเที่ยว สกว. จัดประชุมร่วมระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัย โดยนักวิจัยนำเสนอผลการดำเนินงาน ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลการดำเนินงานพร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหา

1.2.8 ประเมินความก้าวหน้าโครงการวิจัย รอบ 6 เดือน สปว. ท่องเที่ยว สกว. จัดประชุมหลังการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 6 เดือน โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการดำเนินงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินผลพร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.2.9 จัดเสวนาและประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 6 เดือน
ในภูมิภาค วช.ร่วมกับ สปว.ท่องเที่ยว สกว. จัดการประชุมใน 3 ภูมิภาค ดังนี้ ภาคเหนือ ณ จังหวัด เชียงใหม่ ภาคกลาง ณ จังหวัดชลบุรี (พัทยา) และภาคใต้ ณ จังหวัดกระบี่ โดยเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเสวนา เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ทั้งนี้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ

1.2.10 ประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ เมื่อการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จตามแผน คณะวิจัยเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ และ สปว. ท่องเที่ยว สกว. จัดส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์มอบผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและประเมินพร้อมให้ข้อเสนอแนะ

1.2.11 นำเสนอรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สปว. ท่องเที่ยว สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัยเพื่อให้ผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลพร้อมเสนอแนะคณะวิจัยปรับปรุงแก้ไขรายงานให้สมบูรณ์

1.2.12 เผยแพร่ผลงานวิจัย สปว. ท่องเที่ยว สกว. เผยแพร่ผลงานวิจัยที่โดดเด่นต่อภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ด้วยการประชุมสัมมนาหรือเสวนาและด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุทัศน์ เว็บไซต์ต่างๆ

ปี 2555 มีโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนรวมทั้งสิ้น 39 แผนงาน โดย 16 แผนงานจัดสรรด้วยกระบวนการตามข้อ 1-5 ส่วนอีก 13 แผนงานเพิ่มเติมกิจกรรมในขั้นตอนที่ 5 จัดเป็น Selected Topic ภายหลังที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัย (ขั้นตอนที่ 4) พบประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่

1) โครงการศึกษาวิจัยบางโครงการประเด็นการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและได้ผลผลิต การวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง แต่การดำเนินการวิจัยจำกัดขอบเขตเฉพาะพื้นที่ ทำให้ได้คำตอบไม่ครอบคลุม ดังนั้น สปว. ท่องเที่ยว สกว. จึงเชิญนักวิจัยที่เสนอโครงการดังกล่าวประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาโครงการวิจัย ขยายขอบเขตการวิจัยและผลผลิตให้ได้ผลลัพธ์การวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการมากยิ่งขึ้น

2) โครงการที่นำเสนอในปี 2555 ยังขาดการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาด้าน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการบางประเด็น รวมทั้งยังมีบางประเด็นที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวที่ควรศึกษา ดังนั้น สปว.ท่องเที่ยว สกว. จึงเชิญนักวิจัยที่เกี่ยวข้องประชุมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยตอบสนองความต้องการผลผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ต่อไป

2. ชุดโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่ได้รับงบประมาณ

สนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. นำเสนอแยก 3 ประเด็น ได้แก่ โครงการวิจัยแบ่งตามเป้าหมาย ผลผลิตการวิจัย ชุดโครงการ Selected Topic พื้นที่วิจัย และข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

ชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน 39 แผนงาน แบ่งตามเกณฑ์เป้าหมายผลผลิต 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงการตามเป้าหมาย ผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) และกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว (Marketing) โดยคาดหวังให้ได้ผลผลิตที่ต่างกัน ดังแสดงในภาพที่ 2

ผลผลิต AEC:

1. การพัฒนาความสามารถและศักยภาพของ
ทุนมนุษย์
2. นโยบายยุทธศาสตร์เพื่อการศึกษาวิจัย
เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอาเซียน
3. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศ
เพื่อนบ้าน

ผลผลิต Ecotourism:

1. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
2. การดำเนินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. การดำเนินโครงการท่องเที่ยวเชิงมรดก
วัฒนธรรม
4. การจัดการและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว
5. การเพิ่มศักยภาพของชุมชน

ผลผลิต Marketing:

1. การจัดทำไสตท์สแนลและวิดิทัศน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. การจัดทำสื่อมัลติมีเดียออนไลน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่น่าส่งเสริมให้เกิดการลงทุน
4. กลยุทธ์ทางการตลาด กลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง
5. แพคเกจและเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดใจ

ภาพที่ 4 ผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่คาดหวัง

ชุดโครงการวิจัย 3 กลุ่ม ประกอบด้วยชุดโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้าน
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ชุดโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ (Ecotourism) และชุดโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว
(Marketing) ดังนี้

2.1.1 โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน (AEC)

คาดหวังผลผลิต 3 ประการ คือ

- 1) การพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพของทุนมนุษย์
- 2) นโยบายยุทธศาสตร์เพื่อการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอาเซียน
- 3) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

ปี 2555 ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน งบประมาณรวม 33,164,782 บาท โดยซื้อแผนงาน
ผลผลิต และงบประมาณ แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ชื่อแผนงานตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลผลิตและ
งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2555

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
1. การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558	หลักสูตรพัฒนาทุนมนุษย์ของ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3,975,010
2. การพัฒนาคลังเตอร์ของกลุ่มธุรกิจ ขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทาง ใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาหารในภูมิภาคตะวันตก	ข้อมูลการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาหาร	4,046,460
3. การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการ ท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในเมือง พัทยาเพื่อการแข่งขันในประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	แนวทางการสร้างเครือข่ายทางการ ท่องเที่ยวด้วยรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน	2,186,885

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้การท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงตอนบน: กรณศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/ เชียงแสน) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง)	ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงตอนบน	3,222,484
5. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	2,201,400
6. การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล	มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล	3,994,482
7. การศึกษาศักยภาพ เส้นทางและมูลค่าเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมในกลุ่ม จังหวัดสกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	3,054,526
8. ศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน	กรอบการทำงานและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว	5,321,905
9. ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย: การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค	แนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	5,161,630

2.1.2 โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(Ecotourism) คาดหวังผลผลิต 5 ประการ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- 2) การดำเนินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3) การดำเนินโครงการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม
- 4) การจัดการและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว
- 5) การเพิ่มศักยภาพของชุมชน

ปี 2555 ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน งบประมาณรวม 19,926,438 บาท โดยชื่อแผนงาน ผลผลิต และงบประมาณ แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ชื่อแผนงานตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลผลิตและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2555

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
1. การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง	สารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1,378,652
2. การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย	รูปแบบ กิจกรรม อัตลักษณ์และกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนา	2,684,000
3. การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในพื้นที่อารยธรรมล้านนาตะวันออก	รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม	1,734,678
4. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่	แผนกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1,650,000
5. การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชนลำปาง	ต้นแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม	3,449,481
6. การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี	ยุทธศาสตร์และแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1,396,208
7. การศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน	วิธีการจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน	1,337,677

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
8. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผ่านการจัดการชุมชนโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาผู้ประกอบการชุมชนและการตลาด ตามแนวพระราชดำริ พื้นที่ตำบลเทพเสด็จ อ. ดอยสะเก็ด เชียงใหม่	แนวทางการจัดการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว โดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1,947,242
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอนุรักษ์ ในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันตก	นโยบายการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ-อนุรักษ์	4,348,500

2.1.3 โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว

(Marketing) คาดหวังผลผลิต 5 ประการ ได้แก่

- 1) การจัดทำไสตท์สแอนด์วิดิทัศน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2) การจัดทำสื่อมัลติมีเดียออนไลน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 3) การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่น่าส่งเสริมให้เกิดการลงทุน
- 4) กลยุทธ์ทางการตลาด กลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง
- 5) แพคเกจและเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ปี 2555 ได้รับทุนสนับสนุน 21 แผนงาน งบประมาณรวม 65,819,085 บาท ทั้งนี้ชื่อแผนงาน ผลผลิต และงบประมาณ แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ชื่อแผนงานวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตด้านการตลาดการท่องเที่ยว (Marketing) ผลผลิต และงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2555

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย	นโยบายและการจัดการการท่องเที่ยว	1,699,998
2. การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน	แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	1,578,555
3. การบริหารจัดการภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของประเทศไทยในยุคเครือข่ายสังคม	กลยุทธ์ทางการตลาดเชิงบูรณาการ เพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวยุคเครือข่ายสังคม	2,345,802

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
4. กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน : กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต	แผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3,565,707
5. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวฮาลาล	1,162,949
6. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวและกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด	4,560,419
7. การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ	แนวทางการจัดการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	2,800,000
8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจสุขภาพองค์กรรวมของไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจสุขภาพองค์กรรวมของไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	1,100,001
9. ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างรายได้เปรียบเทียบการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประเทศไทยโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	ยุทธศาสตร์การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	1,888,805
10. การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล	แนวทางการจัดการองค์ความรู้ด้านความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ	3,459,366
11. การเพิ่มศักยภาพ มูลค่า และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้	แนวทางการเพิ่มศักยภาพของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	2,775,242

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
12. การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง	แผนกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน	4,053,776
13. โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพบริการระบบขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว	8,297,959
14. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคใต้	2,815,010
15. การศึกษาอุปสงค์เพื่อการปรับตัวทางด้านอุปทานของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง	1,922,131
16. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง	นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้ E-ticket จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร	2,732,660
17. การสร้างคุณค่าอาหารไทยท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภาคเหนือ	ฐานข้อมูลและสื่อของ คุณค่าอาหารไทยท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	3,816,032
18. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัด แพร่ น่าน และอุตรดิตถ์ ในเขตภาคเหนือ	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนเชิงปฏิบัติการ	2,843,968
19. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	2,971,060
20. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่องานสัมมนา งานแต่งงาน และฮันนีมูน รองรับนักท่องเที่ยวชาวอินเดียที่กำลังซื้อสูง	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับงานสัมมนา แต่งงานและฮันนีมูน	1,199,999

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	งบประมาณ
21. การติดตามและประเมินผล โครงการวิจัยอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัย ปี 2556-2559	แนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์การ วิจัยด้านการท่องเที่ยวปี 2556-2560	8,229,646

2.2 ชุดโครงการ Selected Topic

ปี 2555 วช. และ สกว. สนับสนุนงบประมาณในโครงการ Selected Topic เพื่อให้ได้ผลผลิตการวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง เป็นผลผลิตที่มุ่งแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และเป็นผลผลิตที่ควรศึกษา ทั้งนี้โครงการ Selected Topic ในปี 2555 รวมทั้งสิ้น 13 แผนงาน ได้แก่

2.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้การท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงใหม่ หลวงพระบาง)”

2.2.2 การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง

2.2.3 โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

2.2.4 การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้

2.2.5 ศึกษาารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2.2.6 การศึกษาอุปสงค์เพื่อการปรับตัวทางด้านอุปทานของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง

2.2.7 การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้วและสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง

2.2.8 การสร้างคุณค่าอาหารไทยท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภาคเหนือ

2.2.9 การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุดรธานี แพร่ และน่านในเขตภาคเหนือ

2.2.10 การศึกษาศักยภาพ เส้นทางและมูลค่าเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัดสกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)”

2.2.11 ศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่การเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน

2.2.12 ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย : การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค

2.2.13 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยปี 2556-2559

2.3 พื้นที่วิจัย

พื้นที่วิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 กระจายทั่วประเทศ (ภาพที่ 3) ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ นอกจากนี้มี 16 แผนงาน ศึกษาภาครวมของประเทศหรือไม่เจาะจงพื้นที่ และ 2 แผนงาน ไม่เพียงศึกษาในพื้นที่ประเทศไทย แต่ยังศึกษาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ภาคเหนือ มีโครงการวิจัยกระจายอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง รวม 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.64 ของแผนงานทั้งหมด งบประมาณ 27,331,511 บาท ศึกษาในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง น่าน อุตรดิตถ์ เป็นต้น

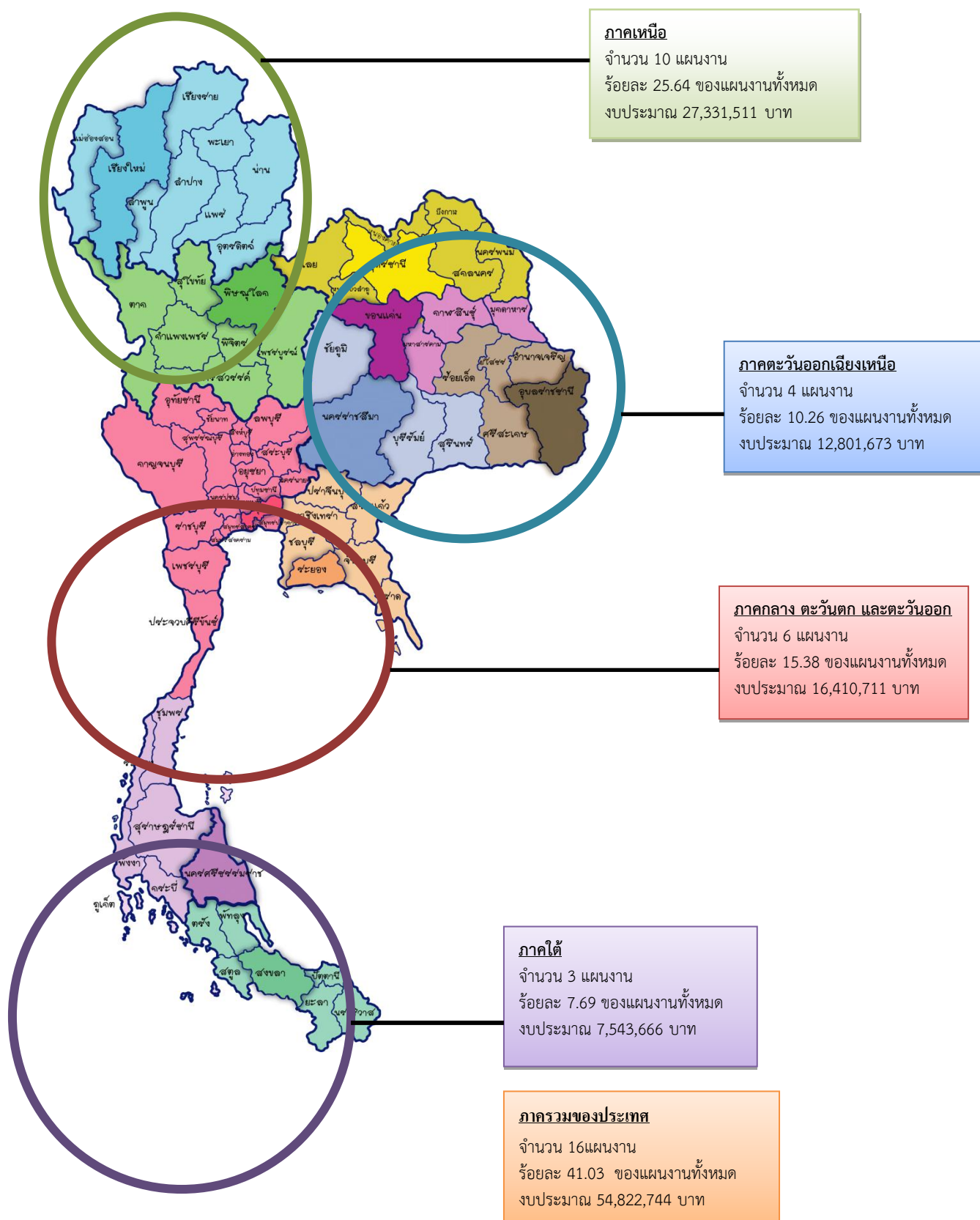
2.3.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโครงการวิจัย 4 แผนงาน หรือร้อยละ 10.26 ของแผนงานทั้งหมด งบประมาณ 12,801,673 บาท ศึกษาวิจัยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครอบคลุมจังหวัด หนองคาย อุตรดิตถ์ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม และนครราชสีมา รวมถึง เขาใหญ่ ดงพญาเย็น

2.3.3 ภาคกลาง ภาคตะวันออกและตะวันตก มีโครงการวิจัย 6 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ของแผนงานทั้งหมด งบประมาณ 16,410,711 บาท ศึกษาในพื้นที่จังหวัด ชลบุรี (พัทยา) อุดรธานี ปทุมธานี นนทบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว สมุทรสาคร กาญจนบุรี ราชบุรี

2.3.4 ภาคใต้ มีโครงการวิจัย 3 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของแผนงานทั้งหมด งบประมาณ 7,543,666 บาท ศึกษาพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันโดยเฉพาะ ภูเก็ต กระบี่ ระนอง รวมถึงจังหวัดอื่นๆในภาคใต้ เช่น ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย)

2.3.5 ภาครวมของประเทศ มีโครงการวิจัย 16 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 41.03 ของแผนงานทั้งหมด งบประมาณ 54,822,777 บาท ศึกษาเรื่องที่เป็นภาครวมของประเทศไม่จำกัดพื้นที่ ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เช่น ใช้ในสังคมออนไลน์ ใช้ในการพัฒนาทุนมนุษย์ ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมถึงการศึกษาผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เน้นความปลอดภัย โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เป็นต้น

2.3.6 เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน มีโครงการวิจัย 2 แผนงานซึ่งศึกษาวิจัยในพื้นที่ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่เพียงศึกษาในประเทศไทย แต่การศึกษายังเชื่อมโยงถึงเมืองต่างๆ ที่อยู่ใกล้ประเทศไทย ได้แก่ เชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า เชียงรุ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เชียงทอง และหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงเมืองในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ภาพที่ 5 พื้นที่วิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

2.4 ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการวิจัย มีดังนี้

2.4.1 จำนวนโครงการย่อยในแผนงาน โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ประกอบด้วย 39 แผนงาน ในแผนงานหนึ่งๆ ประกอบด้วยโครงการย่อย 2-6 โครงการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แผนงานร้อยละ 43.53 ประกอบด้วย 2 โครงการย่อย แผนงานร้อยละ 28.27 ประกอบด้วย 3 โครงการย่อย นอกจากนี้บางแผนงานยังประกอบด้วย 4-5 โครงการย่อย คิดเป็นร้อยละ 25.62 มีเพียง 1 แผนงานคิดเป็นร้อยละ 2.58 ประกอบด้วย 6 โครงการย่อย (ตารางที่ 5 และรายละเอียดแสดงในภาคผนวก 2)

ตารางที่ 5 จำนวนโครงการย่อยในแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

N = 39

จำนวนโครงการย่อย	แผนงานวิจัย	
	จำนวน	ร้อยละ
2	17	43.53
3	11	28.27
4	6	15.38
5	4	10.24
6	1	2.58
รวม	39	100.00

2.4.2 ประเภทงานวิจัย ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ มี 32 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 82.07 นอกนั้นเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงทดลอง คิดเป็นร้อยละ 7.69, 5.12, 5.12 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ประเภทงานวิจัยในโครงการงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

N = 39

ประเภทงานวิจัย	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
งานวิจัยเชิงทดลอง	2	5.12
งานวิจัยเชิงคุณภาพ	2	5.12
งานวิจัยเชิงปริมาณ	3	7.69
งานวิจัยเชิงคุณภาพ+เชิงปริมาณ	32	82.07
รวม	39	100.00

2.4.3 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มตัวอย่างบุคคล และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างบุคคล เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.48 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 64.10 ส่วนตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล เก็บข้อมูลจากเอกสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมา คือ เก็บในสถานที่ที่เป็นพื้นที่วิจัย คิดเป็นร้อยละ 23.07 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

N = 39

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
1. กลุ่มตัวอย่างบุคคล		
1.1 ผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว (บริษัทท่องเที่ยว ภัตตาคาร โรงแรม ฯลฯ)	31	79.48
1.2 มัคคุเทศก์	7	17.94
1.3 ผู้นำชุมชน / ชุมชน	21	53.84
1.4 นักวิชาการ	13	33.33
1.5 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	20	51.28
1.6 เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน	16	41.02
1.7 องค์กรอิสระ	10	25.64
1.8 นักท่องเที่ยวชาวไทย	22	56.41
1.9 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	25	64.10
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีใช้บุคคล		
2.1 เอกสาร (คัมภีร์, ใบลาน)	17	43.58
2.2 สถานที่ (วัด, โบราณสถาน, น้ำพุร้อน ฯลฯ)	9	23.07
2.3 วัตถุ (ซากฟอสซิล, ศิลปจารึก ฯลฯ)	2	5.12

หมายเหตุ : บางแผนงานศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 1 กลุ่ม

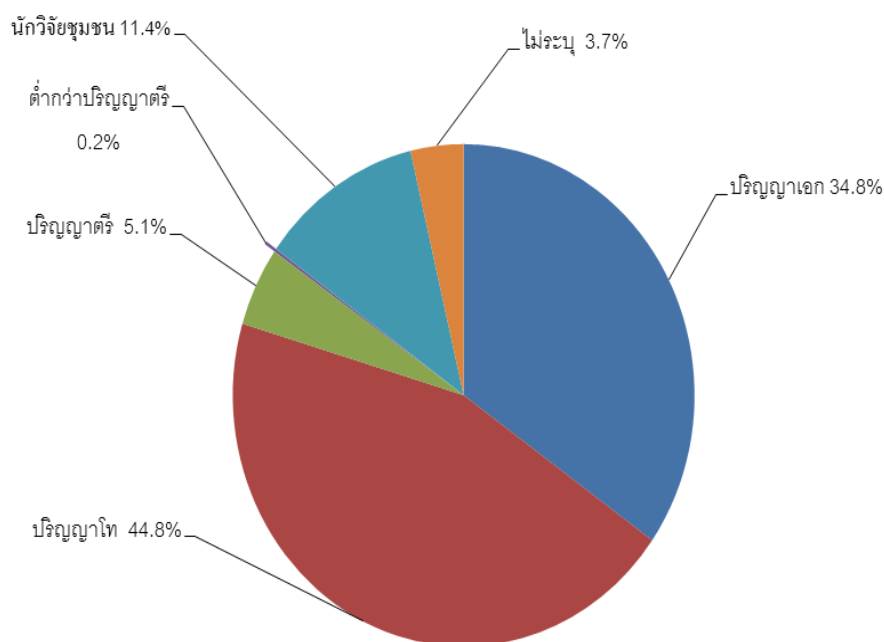
3. การบริหารจัดการโครงการโดยคณะวิจัย

การสำรวจข้อมูลจากแบบเสนอโครงการและสัญญาโครงการ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยและ
การบริหารจัดการโครงการวิจัย ดังนี้

3.1 นักวิจัย

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน มี
นักวิจัยทั้งสิ้น 431 คน นักวิจัยมีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา ประสบการณ์วิจัย ทักษะ
การวิจัย และหน่วยงานต้นสังกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ระดับการศึกษาของนักวิจัย นักวิจัยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
โท ร้อยละ 44.8 รองลงมา คือ ปริญญาเอก ร้อยละ 34.8 นักวิจัยชุมชน (ไม่ระบุระดับการศึกษา)
ร้อยละ 11.4 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.2 และไม่ระบุการศึกษา
ร้อยละ 3.7 ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ระดับการศึกษาของนักวิจัย

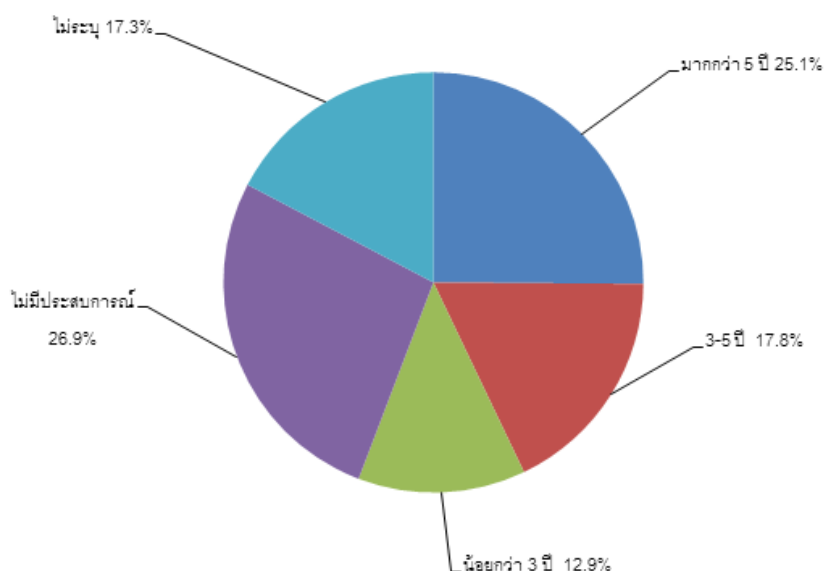
3.1.2 สาขาวิชาที่นักวิจัยสำเร็จการศึกษา นักวิจัยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมา คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 13.9 ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว มีเพียงร้อยละ 11.4 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สาขาวิชาที่นักวิจัยสำเร็จการศึกษา

สาขาวิชาที่นักวิจัยสำเร็จการศึกษา	จำนวนนักวิจัย	ร้อยละ
การท่องเที่ยว	49	11.4
วิศวกรรมศาสตร์ / สถาปัตยกรรม	27	6.3
วิทยาศาสตร์	60	13.9
บริหารธุรกิจ	95	22.0
สังคมศาสตร์	49	11.4
เศรษฐศาสตร์	21	4.0
การศึกษา	35	8.1
สาธารณสุข	4	0.9
เทคโนโลยีสารสนเทศ / คอมพิวเตอร์	17	3.9
ศิลปกรรม / ศิลปศาสตร์	14	3.2
นักวิจัยชุมชน / ไม่ระบุข้อมูล / ไม่แจ้งข้อมูล	60	14.0
รวม	431	100

3.1.3 ประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว นักวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมา คือ มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี ร้อยละ 25.1 มีประสบการณ์ 3-5 ปี ร้อยละ 17.8 มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 12.9 และไม่ให้ข้อมูล ร้อยละ 17.3 ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัย

3.1.4 ทักษะการวิจัยของนักวิจัย พบว่า นักวิจัยมีทักษะการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.27 ทักษะที่นักวิจัยมีคะแนนมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ (4.41) รองลงมาคือ ทักษะการประสานงาน (4.38) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล (4.36) ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม (4.33) ทักษะการจัดประชุม (4.33) ส่วนทักษะที่มีน้อยที่สุดคือ ทักษะการเขียนรายงานวิจัย (3.97) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ทักษะการวิจัยของนักวิจัย

ทักษะการวิจัยของนักวิจัย	คะแนน	แปลผล
1. ทักษะการสังเคราะห์เอกสาร	4.10	มาก
2. ทักษะการสร้างเครื่องมือวิจัย	4.28	มาก
3. ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.36	มาก
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.23	มาก
5. ทักษะการเขียนรายงานวิจัย	3.97	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ทักษะการวิจัยของนักวิจัย	คะแนน	แปลผล
6. ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ	4.41	มาก
7. ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม	4.33	มาก
8. ทักษะการทำงานเป็นทีม (ภาวะผู้นำ/ผู้ตาม)	4.26	มาก
9. ทักษะการประสานงาน	4.38	มาก
10. ทักษะการจัดประชุม	4.33	มาก
รวม	4.27	มาก

3.1.5 หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัย นักวิจัยจำนวน 431 คน จาก 39 แผนงาน ทำงานสังกัดสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ที่เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันการศึกษาเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยเนชั่น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักอุทยานแห่งชาติ องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานภาคเอกชน เช่น สำนักการตลาดและสถาปนิกเพื่อพัฒนาเมืองท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สังกัดของนักวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555
จำแนกตามแผนงานและโครงการย่อย

หน่วยงานสังกัดของนักวิจัย	จำนวน แผนงาน	จำนวน โครงการย่อย
1. ผู้อำนวยการแผนงาน		
1.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ		
1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	4
2) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	1	3
3) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	3	5
4) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2	7
5) มหาวิทยาลัยมหิดล	1	2
6) มหาวิทยาลัยศิลปากร	1	2
7) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	1	1
8) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย	1	4
9) มหาวิทยาลัยบูรพา	1	4
10) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	3	4
11) มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1	6

ตารางที่ 10 (ต่อ)

หน่วยงานสังกัดของนักวิจัย	จำนวน แผนงาน	จำนวน โครงการย่อย
12) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่	1	2
13) มหาวิทยาลัยพะเยา	1	2
14) มหาวิทยาลัยนเรศวร	2	3
15) มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	3
16) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	1	5
17) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช	1	3
18) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	1	2
19) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	4	9
20) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	1	4
21) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	1	2
22) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	1	2
1.2 มหาวิทยาลัยเอกชน		
1) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	1	5
2) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	1	3
3) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เชียงใหม่	1	3
4) มหาวิทยาลัยเนชั่น ลำปาง	1	6
1.3 หน่วยงานของรัฐ		
1) สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและ พันธุ์พืช	1	2
2. นักวิจัยร่วม		
2.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ		
1) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		3
2) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์		1
3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ		1
4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี		1
5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี		1
6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี		1
7) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา		1
8) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม		1
9) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย		1
10) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช		1
11) มหาวิทยาลัยศรีปทุม		1

ตารางที่ 10 (ต่อ)

หน่วยงานสังกัดของนักวิจัย	จำนวน แผนงาน	จำนวน โครงการย่อย
12) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์		1
13) มหาวิทยาลัยพายัพ		2
2.2 หน่วยงานของรัฐ		
1) สถาบันแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข		1
2) องค์การบริหารส่วนตำบล		1
2.3 หน่วยงานภาคเอกชน		
1) สำนักการตลาดและสถาปนิกเพื่อพัฒนาเมืองท่องเที่ยว		1
รวม	39	117

3.2 การบริหารจัดการโครงการวิจัย

การบริหารจัดการโครงการวิจัยพิจารณาจากการจัดทำแผนการวิจัยอย่างมีระบบ การบูรณาการความรู้ของนักวิจัย การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในคณะ และความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 การจัดทำแผนการวิจัย จากการสอบถามผู้อำนวยการแผนและหัวหน้าโครงการย่อย พบว่า แผนงานร้อยละ 94.9 จัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีเพียงร้อยละ 5.1 ที่จัดทำแผนการดำเนินงานแต่ไม่เป็นระบบ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะวิจัย

การจัดทำแผนการดำเนินงาน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
จัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ	37	94.9
จัดทำแผนการดำเนินงานแต่ไม่เป็นระบบ	2	5.1
รวม	39	100

3.2.2 การจัดคณะวิจัย งานวิจัยส่วนใหญ่จะรวมนักวิจัยจากสาขาวิชาต่างๆ มากกว่า 3 สาขาวิชา คิดเป็นร้อยละ 92.31 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การจัดคณะวิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

การจัดคณะวิจัย	จำนวนนักวิจัย	ร้อยละ
รวม 3 สาขา / วิชาเอก	3	7.69
มากกว่า 3 สาขา / วิชาเอก	36	92.31
รวม	39	100

3.2.3 การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ โครงการวิจัยร้อยละ

71.8 บริหารจัดการโดยกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และแบ่งงานให้ผู้วิจัยในคณะรับผิดชอบ รองลงมาคือ กำหนดบทบาทและแบ่งงานให้ผู้วิจัยรับผิดชอบไม่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 25.6 มีเพียง 1 แผนงานหรือร้อยละ 2.6 ไม่กำหนดบทบาทและไม่แบ่งงานกัน (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 การกำหนดบทบาทหน้าที่และแบ่งงานรับผิดชอบของคณะวิจัย

N = 39

การกำหนดบทบาทหน้าที่และแบ่งงาน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
กำหนดบทบาทและแบ่งงานอย่างชัดเจน	28	71.8
กำหนดบทบาทและแบ่งงานไม่ชัดเจน	10	25.6
ไม่กำหนดบทบาทและไม่แบ่งงาน	1	2.6
รวม	39	100

3.2.4 การดำเนินงานวิจัย การดำเนินงานโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ

บริการ แยกนำเสนอเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์สอดคล้องและครอบคลุม การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์สอดคล้องและครอบคลุม จากผลการวิเคราะห์ พบว่า โครงการวิจัยร้อยละ 74.35 กำหนดวัตถุประสงค์ได้สอดคล้องและครอบคลุมกับชื่อเรื่อง ส่วนที่เหลือกำหนดวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุมกับชื่อเรื่อง (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ความสอดคล้องและครอบคลุมระหว่างชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์

ความสอดคล้องและครอบคลุม	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
สอดคล้องและครอบคลุม	29	74.35
ไม่สอดคล้องและครอบคลุม	10	25.65
รวม	39	100

2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบเจาะจง คิดเป็นร้อยละ 61.53 รองลงมาคือ วิธีแบบบังเอิญ ร้อยละ 25.64 และแบบเป็นระบบ ร้อยละ 15.38 และพบว่า ร้อยละ 15.38 ไม่ระบุวิธีการสุ่ม (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การสุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

N = 39

วิธีการสุ่มตัวอย่าง	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
ประชากรทั้งหมด	4	10.25
แบบเจาะจง	24	61.53
แบบบังเอิญ	10	25.64
แบบโควต้า	4	10.25
แบบสโนว์บอล	3	7.69
แบบง่าย	3	7.69
แบบเป็นระบบ	6	15.38
แบบแบ่งชั้น	1	2.56
แบบแบ่งกลุ่ม	2	5.12
ไม่ระบุวิธีสุ่ม	6	15.38

หมายเหตุ : บางแผนงานสุ่มกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 1 วิธี

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมา คือ การสำรวจ การสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76.92, 71.79, 58.97 ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 การเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

N = 39

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
การสังเกต	7	17.94
การสังเกตแบบมีส่วนร่วม	11	28.20
การสำรวจ	30	76.92
การสอบถาม	28	71.79
การสัมภาษณ์	33	84.62
การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม	23	58.97
เทคนิคสนทนากลุ่ม		
การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	11	28.20
การจัดกิจกรรม	10	25.64

หมายเหตุ : บางแผนงานเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่า 1 วิธี

4) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักวิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 87.17 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติเชิงพรรณนา (ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และร้อยละ 84.61 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

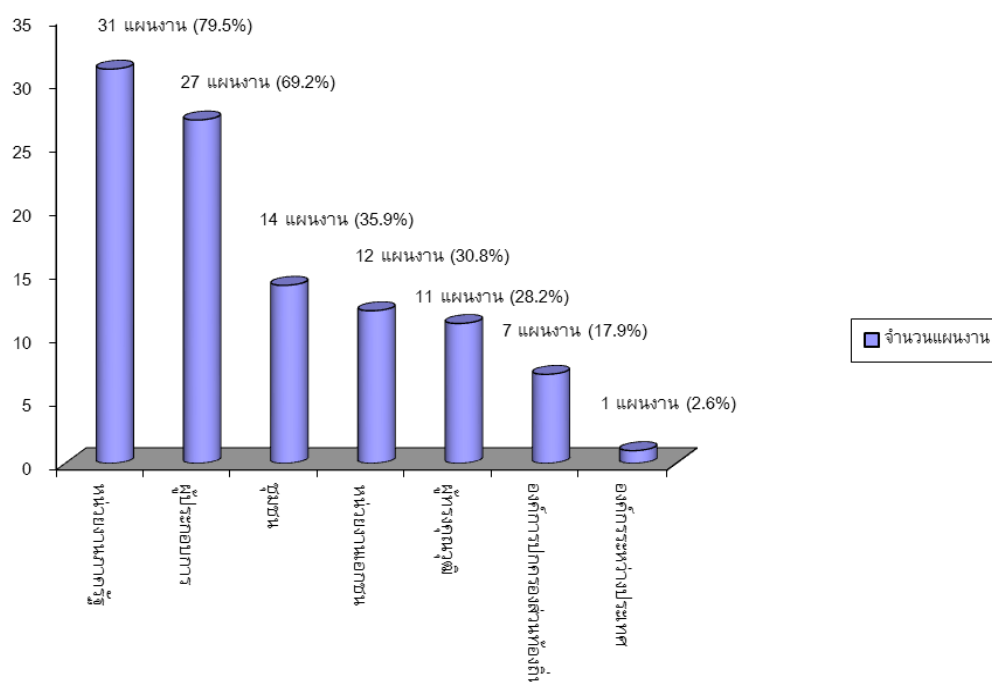
N = 39

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	33	84.61
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ		
1) สถิติพรรณนา (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ฯลฯ)	34	87.17
2) สถิติอ้างอิง (t-test, ANOVA, Correlation, Chi-Square ฯลฯ)	12	30.76
3. อื่น ๆ		
1) ทางธรณีวิทยา	1	2.56
2) ทฤษฎีทางเรขาคณิต (วิเคราะห์สัดส่วนทางสถาปัตยกรรม)	1	2.56
3) รูปแบบทางสถาปัตยกรรม	1	2.56
4. ไม่ระบุวิธีวิเคราะห์ข้อมูล	2	5.12

หมายเหตุ : บางแผนงานวิเคราะห์ข้อมูลมากกว่า 1 วิธี

3.2.5 ความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย นำเสนอ 4 ประเด็น ได้แก่ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือ ระดับความร่วมมือ กิจกรรมความร่วมมือ และวิธีการสร้างความร่วมมือ ดังนี้

1) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในโครงการวิจัย ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ (กระทรวงการท่องเที่ยวฯ ททท.) ภาคเอกชน (สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัด หอการค้าจังหวัด ฯลฯ) ผู้ประกอบการ (เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก โรงแรม ฯลฯ) ผู้ทรงคุณวุฒิ และองค์กรระหว่างประเทศ พบว่า ภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมากที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ผู้ประกอบการร้อยละ 69.2 และหน่วยงานเอกชนร้อยละ 30.8 ดังภาพที่ 8

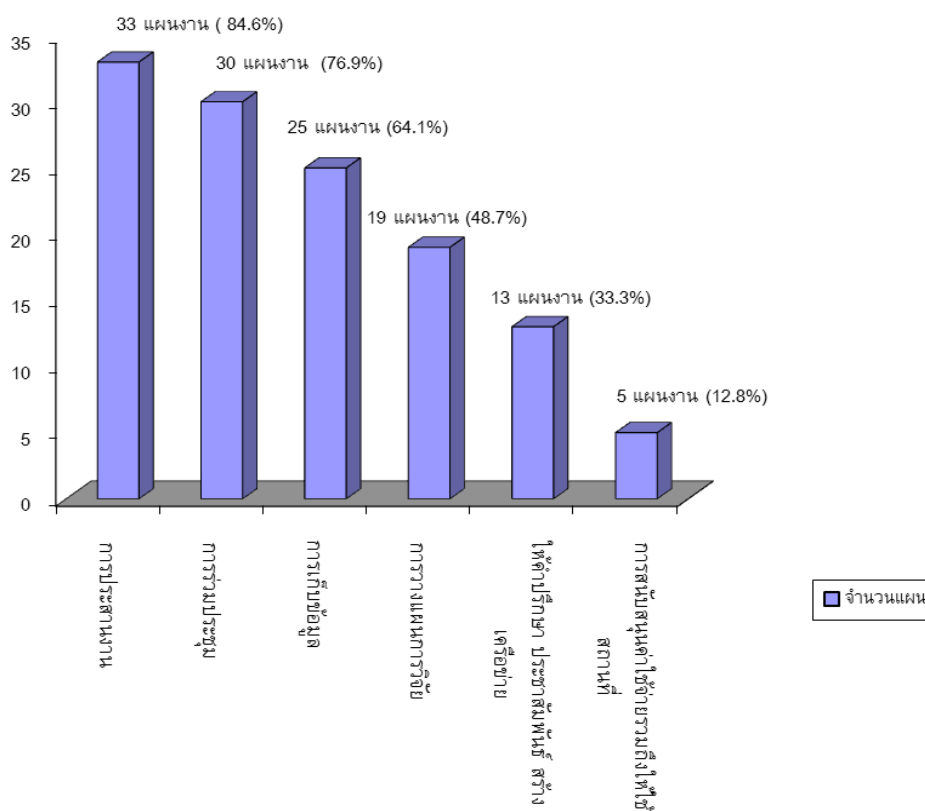
ภาพที่ 8 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในโครงการวิจัยฯ

2) **ระดับความร่วมมือ** ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมีอยู่หลายองค์กร ความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 แต่ละภาคส่วนมีระดับการให้ความร่วมมือที่ใกล้เคียงกัน คือ หน่วยงานภาครัฐ (4.3) ชุมชน (4.3) ผู้ประกอบการ (4.2) หน่วยงานภาคเอกชน (4.2) ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ระดับความร่วมมือ	แปลผล
ชุมชน	4.3	มาก
หน่วยงานภาครัฐ	4.3	มาก
หน่วยงานเอกชน	4.2	มาก
ผู้ประกอบการ	4.2	มาก
อื่น ๆ	4.2	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.2	มาก

3) **กิจกรรมความร่วมมือ** ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ ได้รับความร่วมมือในกิจกรรมการประสานงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมา คือ การร่วมประชุม ร้อยละ 76.9 และการเก็บข้อมูล ร้อยละ 64.1 ดังแสดงในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 กิจกรรมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4) วิธีสร้างความร่วมมือ คณะวิจัยสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยร้อยละ 82.1 สร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการและ ร้อยละ 89.7 สร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ (ตารางที่ 19)

(1) การสร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการ แผนงานร้อยละ 59.0 ใช้วิธีจัดส่งเอกสารขอความร่วมมือ/สัมภาษณ์เชิงลึก รองลงมา คือ ร้อยละ 38.5 ขอประชาสัมพันธ์ชี้แจงโครงการในช่วงที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรม เช่น การประชุม การสัมมนา การแถลงข่าว เป็นต้น (ตารางที่ 19)

(2) การสร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ แผนงานร้อยละ 56.4 ประสานขอความร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านคนรู้จักหรือเครือข่าย รองลงมา คือ ร้อยละ 46.2 ประสานความร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง นอกจากนี้บางแผนงานใช้วิธีสร้างความร่วมมือด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม อุดหนุนสินค้าหรือบริการก่อนติดต่อขอความร่วมมือ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 วิธีสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

N = 39

วิธีสร้างความร่วมมือ	จำนวน แผน	ร้อยละ
1. แบบเป็นทางการ	32	82.1
1.1 จัดส่งเอกสารขอความร่วมมือ/การสัมภาษณ์เชิงลึก	23	59.0
1.2 ขอประชาสัมพันธ์ชี้แจงในช่วงจัดกิจกรรม (การประชุม การสัมมนา การแถลงข่าว)	15	38.5
1.3 การจัดส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ	2	5.1
2. แบบไม่เป็นทางการ	35	89.7
2.1 ประสานกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง	18	46.2
2.2 ประสานกับกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านคนรู้จัก/เครือข่าย	22	56.4
2.3 ร่วมกิจกรรม	6	15.4
2.4 ใช้วิธีอุดหนุนสินค้า/บริการ แล้วติดต่อขอความร่วมมือ	1	2.6

หมายเหตุ : บางแผนงานสร้างความร่วมมือมากกว่า 1 วิธี

ตอนที่ 2 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนระหว่าง วช. และ สกว. มุ่งติดตามการดำเนินโครงการวิจัยให้ได้ประสิทธิภาพและช่วยเหลือนักวิจัยกรณีที่มีการวิจัยประสบปัญหา โดย สกว. มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาแนะนำ ทั้งนี้การติดตามดำเนินการโดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะติดตามฯ แบ่งช่วงการติดตามและประเมินผลเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน
2. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน
3. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน

1. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน

เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการสิ้นสุด 2 เดือน สกว. กำหนดให้ติดตามและประเมินผลดังนี้

1.1 การติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัยและเพื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัยระยะต่อไป รวมทั้งให้คำปรึกษาชี้แนะการแก้ไขปัญหา

ผลการติดตามโครงการวิจัย พบว่า 35 แผนงานหรือร้อยละ 89.74 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย สำหรับ 4 แผนงานหรือร้อยละ 10.25 พบปัญหาการดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด และปัญหาความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.1.1 การดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด พบ 2 แผนงานดำเนินงานไม่ได้ตามแผนที่กำหนด สาเหตุจากปัญหาเกี่ยวกับผู้อำนวยการแผน ดังแสดงในตารางที่ 21

1.1.2 ความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล พบ 2 แผนงานศึกษาวิจัยในพื้นที่เดียวกัน และเก็บข้อมูลบางส่วนซ้ำซ้อนกัน ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แผนงานที่ดำเนินการไม่ได้ตามแผน ปัญหาที่พบ และการแก้ไข

ชื่อแผนงาน	ปัญหาที่พบ	การแก้ไข
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผ่านการจัดการชุมชนโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาผู้ประกอบการชุมชนและการตลาดตามแนวทางพระราชดำริ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอดอยสะเก็ด ตำบลเทพเสด็จ	ผู้อำนวยการแผนงานไม่มีเวลา	ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. ประสานหารือกับผู้บังคับบัญชาของนักวิจัย (รองอธิการบดี) และผู้อำนวยการแผนงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไข แก้ปัญหาโดยเปลี่ยนผู้อำนวยการแผนงาน
การเพิ่มศักยภาพ มูลค่าและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้	ผู้อำนวยการแผนงานย้ายมหาวิทยาลัย	ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. ประสานหารือกับรองอธิการบดี (ผู้บังคับบัญชาของนักวิจัย) และผู้อำนวยการแผนงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไข แก้ปัญหาโดยเปลี่ยนผู้อำนวยการแผนงาน
- การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง - การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชนลำปาง	การเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนระหว่าง 2 แผนงาน	ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้แก้ปัญหาโดยนักวิจัยทั้ง 2 แผนงาน ร่วมหารือและแบ่งปันข้อมูล เพื่อลดความซ้ำซ้อน

1.2 การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน

การประเมินผลโครงการวิจัย ด้วยแบบประเมินของ สกว. โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน นำเสนอ 3 ประเด็น ได้แก่ ผลการประเมินแสดงเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของแผนงาน ชื่อโครงการวิจัยที่ได้รับการประเมินระดับดีมากและโครงการวิจัยที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะโดยรวมของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.2.1 ผลการประเมินแสดงเป็นค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 89.74 ดำเนินการวิจัยได้ในระดับดีและดีมาก โดยร้อยละ 30.76 ดำเนินงานวิจัยได้ในระดับดีมาก และร้อยละ 58.98 ดำเนินการวิจัยได้ในระดับดี นอกจากนี้พบว่า 1 แผนงาน หรือร้อยละ 2.56 ดำเนินการได้ในระดับพอใช้ และ 3 แผนงาน หรือร้อยละ 7.70 ต้องปรับปรุง (ดังตารางที่ 21) ผลการประเมินแต่ละแผนงานแสดงเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยพร้อมข้อเสนอแนะในภาคผนวกที่ 3

ตารางที่ 21 ผลประเมินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือนจากผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย
ความหมาย จำนวนและร้อยละของแผนการวิจัยที่ได้รับคะแนน

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย	แผนงานวิจัย	
		จำนวน (แผนงาน)	ร้อยละ
3.50 และ มากกว่า	ดีมาก	12	30.76
2.75 – 3.49	ดี	23	58.98
2.00 – 2.74	พอใช้	1	2.56
ต่ำกว่า 2.00	ปรับปรุง	3	7.70
รวม		39	100

1.2.2 ชื่อโครงการวิจัยที่ได้รับการประเมินระดับดีมาก โครงการวิจัย 12 แผนงาน ซึ่งได้รับผลประเมินระดับดีมาก แบ่งตามกลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิต ดังนี้

1) กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน

มี 2 แผนงาน ได้แก่

(1) การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย รศ.ดร.วุฒิชิต สุนทรสมัย และคณะ

(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง) โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สุชุม เฉลยทรัพย์ และคณะ

2) กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3 แผนงาน ได้แก่

- (1) การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง โดย รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวรรณ วิงวอน และคณะ
- (2) การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย โดย ดร.พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอู่) และคณะ
- (3) การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม ในพื้นที่อารยธรรมล้านนาตะวันออก โดย นายอัมเรศ เทพมา และคณะ

3) กลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว

7 แผนงาน ได้แก่

- (1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ อุดมโชค และคณะ
- (2) การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดย นางสาวกาญจนา สมมิตร และคณะ
- (3) กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต โดย ดร.รักศักดิ์ วงศาโรจน์ และคณะ
- (4) รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรุณสิริ ใจมา และคณะ
- (5) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงพร อ่อนหวาน และคณะ
- (6) การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ โดยนายปิยะ ปานผู้มีทรัพย์และคณะ
- (7) การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุดรดิษฐ์ แพร่ และน่านในเขตภาคเหนือ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี ศรีประดิษฐ์ และคณะ

1.2.3 โครงการวิจัยที่ควรปรับปรุง โครงการวิจัย 3 แผนงาน ซึ่งได้รับผลประโยชน์ระดับควรปรับปรุง ได้แก่

- (1) การเพิ่มศักยภาพ มูลค่า และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยสุภรณ์ อนนทสุข และคณะ
- (2) การศึกษาอุปสงค์เพื่อการปรับตัวทางด้านอุปทานของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง โดย รองศาสตราจารย์ ดร. อิศรา ศานติศาสน์ และคณะ

(3) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผ่านการจัดการชุมชนโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาผู้ประกอบการชุมชนและการตลาด ตามแนวพระราชดำริ พื้นที่ ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โดย ดร.ภูษณิศ เทพเถลิงและคณะ

1.3 ข้อเสนอโดยรวมของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะโดยรวมสำหรับการดำเนินโครงการวิจัยต่อไป ประมวลได้ 5 ข้อดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก 4)

- 1) ควรนิยามศัพท์เฉพาะให้ชัดเจน
- 2) ควรเสนอเครื่องมือวิจัยอย่างชัดเจน และควรตรวจสอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3) ควรระบุกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน อาศัยหลักเกณฑ์การสถิติคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- 4) ควรระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน เก็บข้อมูลให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด และแบ่งพื้นที่เก็บข้อมูลให้เหมาะสม
- 5) ควรนำเสนอและเขียนรายงานตามแบบแผนการวิจัย ให้กระชับและชัดเจน

2. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน

เมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน สกว. กำหนดการติดตามและประเมินผล รวมถึงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) จัดเสวนาและประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน รวม 3 ครั้ง ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดชลบุรี (พัทยา) ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอ ให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับการวิจัยต่อไป

ผลการติดตามโครงการวิจัยจากการประชุม พบว่า แผนงานร้อยละ 89.7 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย รวมถึง 2 แผนงานซึ่งประสบปัญหาเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน สามารถดำเนินวิจัยได้เช่นกัน แต่ 4 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 10.26 ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนรายงาน รวมถึงการบูรณาการผลโครงการย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ปัญหา ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ชื่อแผนงานที่มีปัญหา ปัญหาและการแก้ปัญหา

ชื่อแผนงาน	ปัญหา	การแก้ปัญหา
1. การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในพหุภาคี เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1.1 กระบวนการวิจัยและข้อมูลที่เกิดขึ้นยังไม่สามารถตอบโจทย์วิจัยและวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วน 1.2 ขาดการบูรณาการผล จากโครงการย่อยสู่แผนงาน 1.3 การเขียนรายงานไม่เป็นวิชาการ ไม่ระบุผลการศึกษา และไม่สรุปผลการศึกษา	ประธานผู้ทรงคุณวุฒิ (รศ.ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์) แนะนำดังนี้ ก. ส่งเคราะห์ข้อมูลใหม่ให้ตอบโจทย์วิจัยและวัตถุประสงค์ให้ครบถ้วน ข. ประชุมคณะวิจัยเพื่อบูรณาการผลการศึกษาของโครงการย่อยตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน ค. เขียนรายงานเสนอผลการวิจัย และสรุปผลให้ชัดเจนตามวัตถุประสงค์
2. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2.1 นักวิจัยขาดข้อมูลพื้นฐาน 2.2 เครื่องมือเก็บข้อมูลไม่สมบูรณ์ ไม่ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่างไม่ครบถ้วน 2.3 ขาดการบูรณาการโครงการย่อยสู่แผนงาน	ประธานผู้ทรงคุณวุฒิ (รศ.ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์) เชิญคณะวิจัยร่วมรับฟังประเด็นปัญหา และแนะนำแนวทางการแก้ปัญหา ดังนี้ ก. เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยเป็นที่ปรึกษาโครงการ ข. ปรับชื่อและวัตถุประสงค์ของโครงการย่อยให้สามารถตอบโจทย์ และวัตถุประสงค์ของแผนงาน ค. ทบทวนวรรณกรรมให้เข้าใจชัดเจน
3. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวลานทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม	คณะวิจัยไม่เข้าใจนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมอย่างลึกซึ้ง	ประธานผู้ทรงคุณวุฒิ (รศ. สุภาภรณ์ สุกสีเหลือง) แนะนำ ดังนี้ 1. เชิญผู้รู้ด้านมุสลิมตรวจสอบผลการศึกษา 2. เชิญนักวิจัยพบผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับฟังประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน	ปัญหา	การแก้ปัญหา
4. กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน : กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต	รายงานความก้าวหน้า เสนอเพียงวิธีการศึกษา ไม่ปรากฏผลการศึกษา แต่ในการนำเสนอได้เสนอผลการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด	ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ปรับปรุงรายงานความก้าวหน้า และส่งฉบับปรับปรุงให้ สบว. ท่องเที่ยว สกว.

2.2 การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน

การประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยดำเนินการสิ้นสุด 6 เดือน มุ่งเน้นให้ สกว. และนักวิจัยทราบผลการดำเนินในระยะต่างๆ หากพบประเด็นปัญหาที่ทำให้นักวิจัยดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมายด้วยเหตุผลต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว สามารถให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขได้ทันเวลา พร้อมกันนี้นักวิจัยเมื่อทราบผลประเมินสามารถแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามข้อตกลง ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ตามแบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. กำหนด และได้ผลการประเมินพร้อมข้อคิดเห็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน แบบแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1) ประเด็นการประเมิน

- (1) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้
- (2) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน
- (3) ความครบถ้วนของกิจกรรม
- (4) ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิ

2) ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นในประเด็นสำคัญ

เกี่ยวกับ

- (1) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้
- (2) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน
- (3) ความครบถ้วนของกิจกรรม
- (4) ความเห็นในการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อย และ

ความเห็นสมควรสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไป

- (5) ข้อควรพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป
- (6) ข้อคิดเห็นอื่น ๆ
- (7) ข้อคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด
- (8) ข้อเสนอแนะต่อ สกว.

2.2.2 ผลการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรายงานความก้าวหน้าเมื่อโครงการวิจัย สิ้นสุด 6 เดือน

ผลการประเมินแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลประเมินโดยรวม และผลประเมินแยกย่อยตามประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ผลประเมินโดยรวม ผู้ทรงคุณวุฒิให้ผลประเมินโดยรวมรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือนของ 39 แผนงาน โดย 2 แผนงานหรือร้อยละ 5.13 ได้คะแนนสูงสุดระดับ 5 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิพึงพอใจระดับมากที่สุด และ 15 แผนงานหรือร้อยละ 38.46 ได้รับความพึงพอใจระดับมาก แต่โครงการวิจัยร้อยละ 12.82 ได้รับผลประเมินระดับพึงพอใจน้อย และ 1 แผนงานหรือร้อยละ 2.56 ต้องปรับปรุง (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ผลประเมินโดยรวมของรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามระดับความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
พึงพอใจมากที่สุด	2	5.13
พึงพอใจมาก	15	38.46
พึงพอใจปานกลาง	16	41.03
พึงพอใจน้อย	5	12.82
ควรปรับปรุง	1	2.56
รวม	39	100.00

(1) แผนงานที่ได้รับผลประเมินระดับพึงพอใจมากที่สุด มี 2 แผนงาน ได้แก่

- การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดย ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจและคณะ
- การพัฒนากลยุทธ์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณศรี ลีจิระจำเริญ และคณะ

(2) แผนงานที่ได้รับผลประเมินระดับความพึงพอใจมาก มี 15 แผนงาน แบ่งตามกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิต ดังนี้

ก. กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน มี 3 แผนงาน ได้แก่

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงใหม่)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงใหม่ หลวงพระบาง) โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ

- การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียน
สู่ความเป็นสากลโดย นางสาวพจนา สอนศรี และคณะ

- ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558
ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิง
สร้างสรรค์ของภูมิภาค โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ลิ้มสกุล และคณะ

ข. กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ มี 3 แผนงาน ได้แก่

- การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทาง
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย โดยดร.พระมหาสุทนต์ อากาศโร (อบอู่) และคณะ
- การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของ
ผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ๋ โดยนายชลธร ชำนาญคิด และคณะ
- การศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการ
รองรับการท่องเที่ยวโดย นางสาวสุภาวิณี ทรงพรพาณิชย์ และคณะ

ค. กลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการ
ท่องเที่ยว มี 9 แผนงาน ได้แก่

- การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการ
ท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์
อุดมโชค และคณะ
- รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสม
สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิรุณศิริ ใจมา และคณะ
- การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดย
ชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร
อ่อนหวาน และคณะ
- การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตาม
มาตรฐานสากล โดย ดร.ทวีศักดิ์ เตชะกระโทก และคณะ
- การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว
คุณภาพสูง โดย ศาสตราจารย์ ดร.มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ
- การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้าง
รายได้ในพื้นที่ภาคใต้ โดย ดร.ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ และคณะ

- การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง โดย รองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย และคณะ

- การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุดรธานี แพร่ และน่านในเขตภาคเหนือ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี ศรีประดิษฐ์ และคณะ

- การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัย ปี 2556-2559 โดย รองศาสตราจารย์ดลพร บุญพารอด และคณะ

(3) แผนงานที่พึงพอใจน้อย มี 5 แผนงาน ได้แก่

- การบริหารจัดการภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของประเทศไทยในยุคเครือข่ายสังคม โดย ศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย และคณะ

- การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย รองศาสตราจารย์ ดร. วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และคณะ

- โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดย รองศาสตราจารย์ ดร. แก้วตา โรหิตรัตน์ และคณะ

- ศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่การเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน โดย รองศาสตราจารย์ สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์ และคณะ

- แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่องานสัมมนา งานแต่งงานและฮันนีมูนรองรับนักท่องเที่ยวชาวอินเดียกลุ่มกำลังซื้อสูง โดย นางสาววนิชยา ศีลบุตรและคณะ

(4) แผนงานที่ควรปรับปรุง มี 1 แผนงาน ได้แก่

- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย ดร.ดนัย ลิขิตศิริรัตนกุล และคณะ

2) ผลการประเมินแยกย่อยตามประเด็น การประเมินแยกย่อยตามประเด็นแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ และความครบถ้วนของกิจกรรม ผลการประเมินดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ผลการประเมินเนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 41.02 ของแผนงานทั้งหมด ระดับปานกลาง ร้อยละ 35.90 ระดับน้อย ร้อยละ 17.95 และมี 2 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 5.13 ต้องปรับปรุง (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ผลการประเมินเนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงผลเป็นระดับความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
พึงพอใจมากที่สุด	-	-
พึงพอใจมาก	16	41.02
พึงพอใจปานกลาง	14	35.90
พึงพอใจน้อย	7	17.95
ควรปรับปรุง	2	5.13
รวม	39	100.00

ผลการประเมินเนื้อหาและคุณภาพของรายงาน ชี้ชัดว่า เมื่อโครงการดำเนินงานสิ้นสุด 6 เดือน ไม่มีแผนงานใดนำเสนอเนื้อหาและคุณภาพของรายงานได้คะแนนความพึงพอใจระดับมากที่สุด แต่ 16 แผนงานหรือร้อยละ 41.02 ได้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก โดยแบ่งตามกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกลุ่มโครงการตามเป้าหมายด้านการตลาดการท่องเที่ยว ดังนี้

ก. กลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน มี 5 แผนงาน

- การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดย ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ และคณะ
- การพัฒนาคัลสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณศรี ลีจิระจำเริญ และคณะ
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงใหม่ หลวงพระบาง) โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สุชุม เฉลยทรัพย์ และคณะ
- การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล โดย นางสาวพจนา สวนศรี และคณะ
- ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค โดย รองศาสตราจารย์.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล และคณะ

ข. กลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มี 3 แผนงาน

- การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย โดย ดร.พระมหาสุทนต์ อากาศโร (อบอูน) และคณะ
- การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือการศึกษาอำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงพร อ่อนหวาน และคณะ
- การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชนลำปาง โดย ดร.ศรีศุภร์ นิลกรรณ และคณะ

ค. กลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว มี 8

แผนงาน

- การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ อุดมโชค และคณะ
- รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิรุณศิริ ใจมา และคณะ
- การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ๋ โดย นายชลธร ชำนาญคิด และคณะ
- การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล โดย ดร. ทวีศักดิ์ เตชะกระโทก และคณะ
- การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดย ศาสตราจารย์ ดร.มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และคณะ
- การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ โดย ดร.ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ และคณะ
- การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง โดย รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย และคณะ
- การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัย ปี 2556 – 2559 โดย รองศาสตราจารย์ดลพร บุญพารอด และคณะ

(2) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผลการประเมินความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ผลประเมินในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงานหรือร้อยละ 5.13 และแผนงานร้อยละ 41.03 ได้ผลประเมินความก้าวหน้าของงานในระดับพึงพอใจมาก ส่วนแผนงานร้อยละ 17.95 ได้รับคะแนนประเมินในระดับพึงพอใจน้อย (ตาราง 25)

ตารางที่ 25 ผลการประเมินความก้าวหน้าของงานรอบ 6 เดือน เมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงเป็นระดับความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
พึงพอใจมากที่สุด	2	5.13
พึงพอใจมาก	16	41.03
พึงพอใจปานกลาง	14	35.89
พึงพอใจน้อย	7	17.95
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	39	100.00

แผนงานที่ได้ผลประเมินความก้าวหน้าของงานในระดับที่ผู้ทรงคุณวุฒิพึงพอใจมาก ได้แก่

- การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2538 โดยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ และคณะ
- การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่น และการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารในภูมิภาคตะวันตก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรุณศรี สีจิริจำเนียร และคณะ

(3) ความครบถ้วนของกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความครบถ้วนของกิจกรรม 39 แผนงาน โดยให้คะแนนความพึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 41.02 รองลงมา คือ พึงพอใจมาก ร้อยละ 35.90 และพึงพอใจน้อย ร้อยละ 23.08 (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ผลการประเมินระดับความครบถ้วนของสิ่งที่ทำรอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

N= 39

ระดับความพึงพอใจ	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
พึงพอใจมากที่สุด	-	-
พึงพอใจมาก	14	35.90
พึงพอใจปานกลาง	16	41.02
พึงพอใจน้อย	9	23.08
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	39	100.00

ผลการประเมินความก้าวหน้าเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน จากผู้ทรงคุณวุฒิแสดงให้เห็นว่า โครงการวิจัยประมาณร้อยละ 80 สามารถศึกษาได้ตามเป้าหมายที่กำหนด และมากกว่าร้อยละ 40 สามารถดำเนินการและรายงานได้ในระดับดี ส่วนโครงการวิจัยร้อยละ 20 พบข้ออ่อนด้อย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การบูรณาการข้อมูลสู่การท่องเที่ยว และอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้

คำแนะนำเพื่อนักวิจัยปรับปรุงการดำเนินงานและเขียนรายงานให้ได้เนื้อหาและคุณภาพ ตามเป้าหมายที่กำหนด (รายละเอียดในภาคผนวกที่ 4) คาดหวังว่าภายใน 6 เดือนหลัง นักวิจัยจะสามารถศึกษาจนได้ผลลัพธ์ตามข้อสัญญา

2.3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นหลังจากประเมินผล จากรายงานโครงการ 6 เดือนและจากการนำเสนอในการประชุม ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็น 8 ประเด็นได้แก่ ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความครบถ้วนของกิจกรรม ความเห็นในการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อยและความเห็นสมควรสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไป ข้อพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป ข้อคิดเห็นอื่นๆ ข้อคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า แผนงานร้อยละ 84.61 สามารถดำเนินการศึกษาได้ตามแผนงานที่วางไว้ มีเพียง 6 แผนงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.38 ผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ นอกจากนี้ 3 แผนงานหรือร้อยละ 7.7 รายงานความก้าวหน้าไม่ชัดเจน ไม่แสดงตารางเปรียบเทียบความก้าวหน้าและไม่ให้รายละเอียดผลการดำเนินงาน

2.3.2 เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นการเขียนรายงานผลการดำเนินงานว่า พบปัญหาการเขียนรายงานซึ่งส่งผลต่อเนื้อหาแสดงถึงคุณภาพของรายงาน 4 ประการ กล่าวคือ แผนงานร้อยละ 51.3 รายงานผลวิจัยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือหัวข้อวิจัย ร้อยละ 43.6 รายงานเนื้อหาไม่เป็นขั้นเป็นตอน ไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังพบปัญหารายงานเนื้อหาไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ตามระเบียบวิธีวิจัย ขอบเขตการวิจัย ผลวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลไม่ชัดเจน ทั้งขาดเนื้อหาและผลการวิเคราะห์กิจกรรม (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ปัญหาการเขียนรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 ในความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N= 39

เนื้อหาและคุณภาพของรายงาน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
1. การเขียนแผนงานวิจัยไม่ครอบคลุมและไม่เป็นขั้นเป็นตอน	16	41.0
2. เนื้อหารายงานไม่ชัดเจน ไม่ครบถ้วน	17	43.6
3. เนื้อหาไม่เป็นขั้นเป็นตอน รายงานไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ตามระเบียบวิธีวิจัย	13	33.3
4. ขาดเนื้อหาและผลการวิเคราะห์กิจกรรม	9	23.1

ตารางที่ 27 (ต่อ)

N= 39

เนื้อหาและคุณภาพของรายงาน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
5. ขอบเขตการวิจัย ผลการวิเคราะห์ / สังเคราะห์ข้อมูล ไม่ชัดเจน	10	25.6
6. ผลวิจัยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือหัวข้อวิจัย	20	51.3

หมายเหตุ: บางแผนงานพบปัญหาการเขียนรายงานมากกว่า 1 ปัญหา

2.3.3 ความครบถ้วนของกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า แผนงานร้อยละ 58.9 ควรเพิ่มเติมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ และแผนงานร้อยละ 12.8 จัดกิจกรรมในโครงการย่อยซ้ำซ้อนกัน

2.3.4 ความเห็นในการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อยและความเห็นสมควรสนับสนุน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าควรให้การสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามที่ระบุในสัญญา ส่วนการสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไปอาจจะพิจารณาจากผลผลิตโครงการวิจัยโดดเด่นและนักวิจัยดีเด่น

2.3.5 ข้อพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอข้อพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป มี 5 ข้อ ดังนี้

- 1) ควรเร่งรัดการดำเนินการวิจัยให้ทันเวลา
- 2) ควรยึดวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการย่อยเป็นหลัก
- 3) ควรศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจนในวิธีการวิจัย ชื่อแผนงานและโครงการย่อย วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล การทบทวนวรรณกรรมและการเขียนรายงาน
- 4) ควรตรวจสอบผลการศึกษาให้ถูกต้องและสมบูรณ์
- 5) ควรสังเคราะห์ผลการศึกษา และควรบูรณาการผลการศึกษาสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

2.3.6 ข้อคิดเห็นต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมข้อคิดเห็นเพิ่มเติม มี 2 ข้อ ได้แก่

- 1) ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีจัดทำรายงาน นำเสนอเป็นขั้นเป็นตอน กระชับ เข้าใจง่าย เสนอประเด็นเป็นขั้น ๆ ให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจ ใช้ตาราง กราฟ และรูปภาพประกอบ
- 2) ควรระมัดระวังการให้คำนิยามศัพท์ โดยตรวจสอบกับศัพท์วิชาการแหล่งอื่นๆ

2.3.7 ข้อคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นโดยรวมว่า แผนงานร้อยละ 43.6 ดำเนินการวิจัยได้ผลในระดับพึงพอใจมากและมากที่สุด แม้พบแผนงาน 1 แผนงาน หรือร้อยละ 2.6 ควรต้องปรับปรุง และอีก 5 แผนงานหรือร้อยละ 12.8

ได้รับคะแนนพึงพอใจน้อย แต่คาดว่าแผนงานทั้ง 6 แผนงาน สามารถปรับปรุงให้ได้ผลการวิจัยตามเป้าหมายได้

2.3.8 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จากการประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิระบุข้อเสนอแนะต่อ สกว. 4 ข้อ ดังนี้

- 1) ควรนำเสนอผลการศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ โดยจัดทำเป็นเอกสารที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก
- 2) ควรสนับสนุนให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในการประชุมระดับชาติ หรืออาเซียน
- 3) ควรสนับสนุนให้นักวิจัยในพื้นที่ ชุมชนและฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเป็นเจ้าของทรัพยากร ได้รับความรู้ในการทำวิจัย และเป็นนักวิจัยร่วม
- 4) ควรมอบให้คณะติดตามและประเมินผล มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานจริงเป็นระยะๆ

3. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว.ท่องเที่ยว สกว.) ได้ติดตามรายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) สปว. ท่องเที่ยว สกว. ได้จัดส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประเมินใน 7 ประเด็นได้แก่ 1) การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลงาน 4) ความสมบูรณ์ของบทความย่อ 5) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่รายงานการวิจัย 6) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่สรุปผลการวิจัยต่อสาธารณชน 7) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย ผลการประเมินพบว่า งานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก 7 แผนงาน ระดับดี 21 แผนงาน ระดับปานกลาง/พอใช้ 8 แผนงาน และต้องปรับปรุง 3 แผนงาน รายละเอียดผลการประเมิน 15 แผนงาน ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (12 เดือน) จำนวน 39 แผนงาน

ชื่อแผนงานวิจัย	คะแนน การประเมิน	แปลผล
1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย	19	ดี
2. การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน	17	ดี
3. การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง	14	ปานกลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ชื่อแผนงานวิจัย	คะแนน การประเมิน	แปลผล
4. การบริหารจัดการภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของประเทศไทยในยุค เครือข่ายสังคม	21	ดีมาก
5. กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต	16	ปานกลาง
6. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของประเทศ ไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม	10	ต้องปรับปรุง
7. การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558	17	ดี
8. การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทาง พระพุทธศาสนาในประเทศไทย	21	ดีมาก
9. การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม ในพื้นที่อารยธรรมล้านนาตะวันออก	22	ดีมาก
10. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสม สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	21	ดีมาก
11. การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดย ชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ	22	ดีมาก
12. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่า มรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ๋	17	ดี
13. ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจสุขภาพของประเทศไทยเพื่อเป็นศูนย์กลาง รองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	19	ดี
14. การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำ ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการ เรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก	17	ดี
15. การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุน มนุษย์ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาเพื่อการแข่งขันในประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	20	ดี
16. ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างความได้เปรียบทางการ แข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์	16	ปานกลาง
17. การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตาม มาตรฐานสากล	14	ปานกลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ชื่อแผนงานวิจัย	คะแนน การประเมิน	แปลผล
18. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษาประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน(เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง)	20	ดี
19. การเพิ่มศักยภาพ มูลค่า และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้	17	ดี
20. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	12	ต้องปรับปรุง
21. การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชนลำปาง	19	ดี
22. การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปทุมธานีและนนทบุรี	17	ดี
23. การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง	18	ดี
24. โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย	18	ดี
25. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้	19	ดี
26. ศึกษาแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน	17	ดี
27. การศึกษาอุปสงค์เพื่อการปรับตัวทางด้านอุปทานของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง	19	ดี
28. การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความสากล	21	ดีมาก
29. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผ่านการจัดการชุมชนโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาผู้ประกอบการชุมชนและการตลาด ตามแนวพระราชดำริ พื้นที่ ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	15	ปานกลาง
30. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง	14	ปานกลาง

แบบสอบถามภาษาต่างประเทศที่ใช้ถามนักท่องเที่ยวต่างชาติไว้ในภาคผนวก 8) เอกสารเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติควรทำเป็นภาษาอังกฤษด้วย

ตอนที่ 3 สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. จำนวน 39 แผนงาน ได้ผลิต ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประโยชน์ของผลการวิจัยรวมถึงผลสัมฤทธิ์อื่นๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ผลผลิตโครงการวิจัย

ผลผลิตที่ได้จากการศึกษาโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน นำเสนอแยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยและผลงานที่โดดเด่น ดังนี้

3.1.1 ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย

ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยแยกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554-2555) ซึ่งประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ กล่าวคือยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง ทั้งนี้ผลผลิตรวมโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ แสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 แยกตาม ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555)	ผลผลิตในภาพรวมของยุทธศาสตร์
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติ ทางการท่องเที่ยว	1. เส้นทางท่องเที่ยว/แผนที่การท่องเที่ยว/โปรแกรมการท่องเที่ยว 2. คู่มือทางการท่องเที่ยว 3. อัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว 4. รูปแบบ กิจกรรม และกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว 5. เครือข่ายการจัดการการท่องเที่ยว 6. แผนยุทธศาสตร์/แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยว/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 6.1 กลยุทธ์ระบบการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555)	ผลผลิตในภาพรวมของยุทธศาสตร์
	6.2 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารูจิสภาพ องค์กรร่วมของไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน 6.3 แผนยุทธศาสตร์การใช้เครือข่ายสังคม ออนไลน์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวประเทศไทย 6.4 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาลาด การท่องเที่ยวและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และ สมุทรสาคร 6.5 กลยุทธ์สื่อสารการตลาดสำหรับรูปแบบ การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายสำหรับผู้ สูงอายุชาวต่างชาติ 6.6 ข้อเสนอแนะเชิงมาตรการเพื่อยกระดับ มาตรฐานด้านความปลอดภัยในส่วน ของยานพาหนะ เพื่อการท่องเที่ยว ของชาวต่างชาติ 6.7 แนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และ นนทบุรี 6.8 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง 6.9 แผนนโยบายการพัฒนาและการจัดการ การ บริการการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการสำหรับ น้ำพุร้อนในภาคตะวันตก 6.12 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนปฏิบัติ งานเพื่อเพิ่มศักยภาพและมูลค่าของ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ ของจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน ในเขต ภาคเหนือ

ตารางที่ 29 (ต่อ)

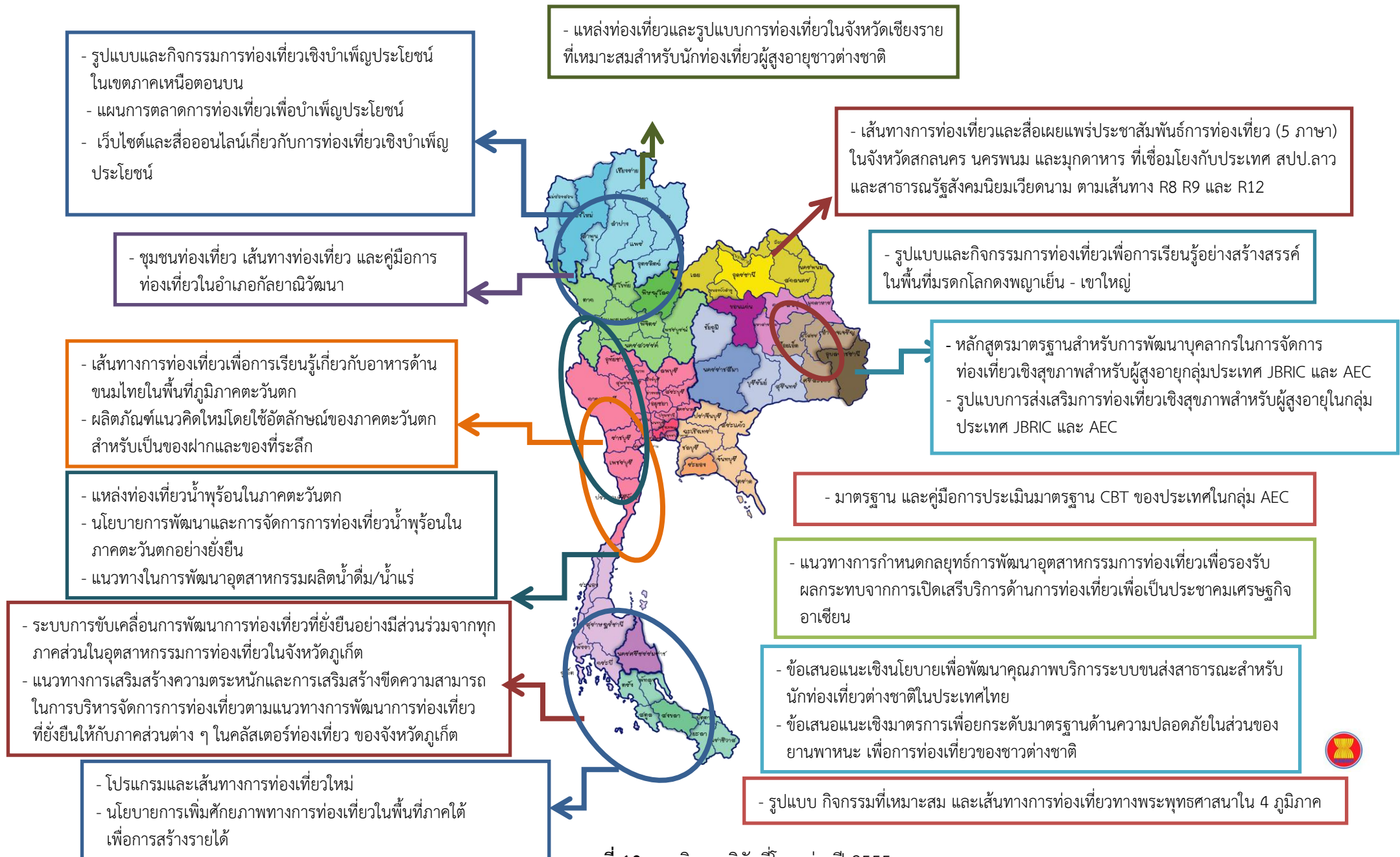
ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555)	ผลผลิตในภาพรวมของยุทธศาสตร์
	6.13 นโยบายการเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ 6.14 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลาง 6.15 แนวทางการประชาสัมพันธ์ และสื่อประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง 6.16 แนวทางการรักษาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย 6.17 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และ สมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง 6.18 แนวทางในการวางแผนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวฮาลาลของประเทศไทย 6.20 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน 6.21 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนเป็นรูปแบบหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยว 7. เว็บไซต์/Application ในระบบออนไลน์/ระบบสารสนเทศ 8. เขตการจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว 9. หลักสูตรการเรียนการสอน/การฝึกอบรม 10. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ 11. คู่มือ Check List สำหรับการประเมิน Carrying Capacity 12. ฐานข้อมูล/องค์ความรู้ 13. สื่อประชาสัมพันธ์ 14. ศักยภาพทางการท่องเที่ยว 15. ร่างมาตรฐาน CBT และคู่มือการประเมินมาตรฐาน

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554 – 2555)	ผลผลิตในภาพรวมของยุทธศาสตร์
ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง	1. เส้นทางการท่องเที่ยว 2. คู่มือทางการท่องเที่ยว 3. ฐานข้อมูล/องค์ความรู้ 4. ระบบฐานข้อมูล 5. แผนยุทธศาสตร์/แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยว/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 5.1 แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร 5.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงตอนบน 5.3 แนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุภาคลุ่มน้ำโขง 5.4 แผนพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง 5.5 นโยบายเพื่อการสร้างหรือรักษาความสมดุลมาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดในกลุ่มคลัสเตอร์ Royal Coast 5.6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและนิเวศในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันตก 6. เครือข่ายการท่องเที่ยว 7. ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย	1. ฐานข้อมูล/องค์ความรู้ 2. แผนยุทธศาสตร์/แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยว/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2.1 แนวทางการพัฒนาชุดฐานข้อมูลตามกรอบ MRA และ AEC

3.1 2. ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 15 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 48.72 ได้ผลผลิตที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้รับการคัดสรรให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชื่อมต่อกับภาคนโยบาย พร้อมกับการใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ ผลผลิตโครงการวิจัยทั้ง 15 แผนงานที่โดดเด่น ดังแสดงในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น ปี 2555

จากภาพ 10 เป็นผลลัพธ์ที่ได้จาก 15 แผนงาน แบ่งตามการประชุมเวที สกว. 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC กลุ่มโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับชุมชน กลุ่มโครงการการท่องเที่ยวทางเลือก และกลุ่มโครงการการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ 15 แผนงาน และหัวหน้าแผนงาน ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แผนงานวิจัยที่โดดเด่นและหัวหน้าแผนงาน

ชื่อแผนงาน	หัวหน้าแผนงาน
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC 1.1 ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของ ไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค 1.2 การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของ ชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล 1.3 การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล 1.4 การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2538	รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ลิ้มสกุล ดร.ทวีศักดิ์ ตะกระโทก นางสาวพจนา สวนศรี ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความ เข้มแข็งอย่างยั่งยืน 2.1 การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยว ต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ 2.2 การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่าง สร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ 2.3 กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่ม จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน:กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต 2.4 การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุดรธานี ใต้ แพร่ และน่านในเขตภาคเหนือ	ดร.ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ นายชลธร ชำนาญคิด ดร.รักศักดิ์ วงศาโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี ศรีประดิษฐ์

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน	หัวหน้าแผนงาน
3. การท่องเที่ยวทางเลือก 3.1 การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย 3.2 การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจชนมไทยท้องถิ่น และการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก 3.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 3.4 รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	ดร.พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอู่) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณศรี ลีจิระจำเริญ นางสาวกาญจนา สมมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรุณศิริ ใจมา
4. การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 4.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย 4.2 การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือกรณีศึกษาอำเภอภักดีพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ 4.3 การศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ อุดมโชค ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงพร อ่อนหวาน นางสาวสุภาวดี ทรวงพรพาณิชย์

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลสัมฤทธิ์จากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ประมวลเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาให้การท่องเที่ยวยั่งยืนและเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว ทั้งนี้แบ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มุ่งเน้นนำเสนอบทบาทภาครัฐในการพัฒนา สร้าง พัฒนา และบำรุงรักษา ดังนี้

(1) **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** ด้วยการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติ เสริมทักษะ ให้มีความรู้หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม โดยเพิ่มความรู้ด้านการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์และศิลปวัฒนธรรม พร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถและทักษะด้านการบริหารจัดการ ภาษา และการบริการ

(2) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ด้วยการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ รวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลด้านที่พักที่ปลอดภัยและสะอาด ร้านอาหารที่ถูกสุขอนามัย เป็นต้น

(3) **การสร้างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการเดินทาง** เช่น จัดทำแผนความปลอดภัยทางถนนของประเทศและจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมมาตรฐานการจัดการ รถโดยสารที่ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล ISO 39001 (Road Traffic Safety Management Systems) เป็นต้น

(4) **การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น** โดยเน้นประวัติศาสตร์ ศิลป – วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(5) **การพัฒนาและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว** เช่น บูรณะฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว ปลูกจิตสำนึกความห่วงใยทรัพยากรในท้องถิ่น ตระหนักในคุณค่าสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ

3.2.2 ด้านการสนับสนุนการท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมุ่งนำเสนอบทบาทภาครัฐร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชนสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้พัฒนาได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

(1) **การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน** เช่น เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในประเทศและระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง รัฐแก๊กว่าะเบียบที่เป็นอุปสรรคในการเดินทางภายในภูมิภาค โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสมาชิกในประเทศอาเซียน ขยายการลงทุนทางการท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียน สร้างเครือข่ายพันธมิตรที่มีศักยภาพในการบริหารและมีสถานะการเงินที่เข้มแข็ง เป็นต้น

(2) **การสนับสนุนการตลาดการท่องเที่ยว** เช่น กระตุ้นความต้องการด้านการท่องเที่ยว (อุปสงค์) ด้วยมาตรการต่างๆ อาทิ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรม Road Show ฯลฯ ขยายตลาดการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมประเภทมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ โดยเฉพาะจีน รัสเซียและอินเดีย มุ่งเน้นตลาดนักท่องเที่ยวที่เฉพาะเจาะจง (Niche market) เช่น นักท่องเที่ยวสูงอายุที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นักท่องเที่ยววัยรุ่นที่สนใจการท่องเที่ยวอิสระ (Back packer) เป็นต้น

(3) การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มต้นขับเคลื่อนส่วนที่มีผลกระทบมากและมีความยาก จากนั้นนำผลที่ได้ถ่ายทอดไปสู่ส่วนที่มีขนาดย่อย ทั้งนี้ขับเคลื่อนผ่านคลัสเตอร์ในกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ฯลฯ ด้วยการประชาสัมพันธ์และการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือในทุกภาคส่วน

(4) การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยสนับสนุนให้ชุมชนบริหารจัดการท่องเที่ยว เป็นหลักประกันได้ว่าทรัพยากรของชุมชนจะถูกใช้อย่างคุ้มค่า ได้รับการฟื้นฟูและรักษาให้คงอยู่ รวมทั้งบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม รายได้กระจายสู่ท้องถิ่น ทั้งนี้ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีองค์ความรู้และความสามารถจัดการท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนให้เข้มแข็ง

3.3 ประโยชน์ของผลการวิจัย

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ และผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว ที่พัก โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ธุรกิจเพื่อสุขภาพ จำนวน 900 คน ซึ่งกระจายทั่วประเทศทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยฯ ทั้ง 39 แผนงาน ในประเด็นประโยชน์ของโครงการและการนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ โดยตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านประโยชน์ของผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีความเห็นพ้องว่าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีประโยชน์อย่างมากทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน รวมทั้งเห็นด้วยอย่างมากที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานหรือธุรกิจ และเป็นไปได้อย่างมากที่จะใช้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ กล่าวได้ว่าผลผลิตจากโครงการวิจัย เป็นประโยชน์อย่างมากและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านประโยชน์ของผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ประเด็น	ความคิดเห็น	
	คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
1. ประโยชน์		
(1) ทางเศรษฐกิจ	4.1	มาก
(2) ทางสังคม	3.8	มาก
(3) ทางสิ่งแวดล้อม	3.6	มาก
(4) ทางธุรกิจหรือหน่วยงาน	3.7	มาก

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น	
	คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
2. การนำไปประยุกต์ใช้		
(1) ในหน่วยงาน/ธุรกิจ	3.7	มาก
(2) ความเป็นไปได้ในการร่วมมือ	3.9	มาก

3.4. ผลสัมฤทธิ์อื่นๆ

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. บริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากนี้ จากการจัดประชุมสัมมนาใน 3 ภูมิภาค ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดชลบุรี (พัทยา) ได้รับทราบความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ของท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคการจัดการการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น นำสู่การเสนอประเด็นวิจัยในอนาคตต่อไป พร้อมกันนี้จากการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ทำให้ทราบศักยภาพนักวิจัย นำสู่การพัฒนานักวิจัยต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 ประเด็นวิจัยในอนาคต ประเด็นวิจัยสำหรับการศึกษาวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในอนาคต พัฒนาจากการประชุมเสวนา 3 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ดังนี้

1) ประเด็นวิจัยจากภาคเหนือ การประชุมเรื่อง “การเตรียมตัวเชิงรุกเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือด้วยงานวิจัย” จัดโดย วช. ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สกว. วันที่ 4 มีนาคม 2556 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ได้เชิญตัวแทนจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ภาคเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น จำนวน 320 คน เข้าร่วมประชุม ผลการเสวนาได้ประเด็นวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา และประเด็นวิจัยเชิงแก้ปัญหา ดังนี้

(1) ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา ประกอบด้วย 11 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

- การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมบริการ
- การพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับ AEC
- การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของอัตลักษณ์อารยธรรมล้านนา
- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

- การบูรณาการการทำงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกระดับ
- การวางผังเมือง ผังแหล่งท่องเที่ยว และภูมิทัศน์
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว การขนถ่ายนักท่องเที่ยว การกระจายนักท่องเที่ยวสู่ชุมชน เพื่อให้ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว (Hub)
- ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน
- การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- การขยายตลาดการท่องเที่ยวโดยการค้นหารูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ แหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวใหม่ๆ

(2) ประเด็นวิจัยเชิงแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

- ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะขยะและน้ำเสีย
- ปัญหาเนื่องจากการเปลี่ยนกลุ่มนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาเป็นนักท่องเที่ยวจีน รัสเซีย และเกาหลี
- ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาภัยพิบัติต่างๆ
- ปัญหาแรงงานต่างด้าว

2) ประเด็นวิจัยจากภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จัดประชุมเรื่อง “การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุค AEC” วันที่ 28 มีนาคม 2556 ณ พัทยา จังหวัดชลบุรี โดยเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมประชุม ได้แก่ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการ และภาคีเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น จำนวน 380 คน ผลการเสวนาได้ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนาและโจทย์วิจัยเชิงแก้ไขปัญหาดังนี้

(1) ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา รวมทั้งสิ้น 11 ประเด็น ได้แก่

- การจัดการให้ความรู้ ทักษะและสมรรถนะของบุคลากรทางการท่องเที่ยว
- การจัดการการท่องเที่ยวทางทะเล การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชีวิตชุมชน
- การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะธุรกิจที่พักในพื้นที่พัทยา เกาะเสม็ดและเกาะช้าง

Coastal Corridor)

- การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว
- การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับ AEC (เส้นทาง Southern Coastal Corridor)
- การเชื่อมโยงและกระจายการท่องเที่ยว
- การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว
- การเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว
- ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในด้านชีวิต ทรัพย์สินและการเดินทาง (โดยเฉพาะทางน้ำ)
- ชีตความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ผังเมือง และผังเฉพาะบริเวณ (Zoning) ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การใช้พื้นที่และกิจกรรมอย่างเหมาะสม

(2) ประเด็นวิจัยเชิงแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 7 ประเด็นปัญหา ได้แก่

- ปัญหาระบบการคมนาคมขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะขยะและน้ำเสีย
- ปัญหาผลกระทบจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (ป่าไม้ น้ำทะเล สัตว์ทะเล และปะการัง)
- ปัญหาภูมิทัศน์ ภูมิสถาปัตย์ และสิ่งก่อสร้างที่ขาดอัตลักษณ์และไม่กลมกลืนกับสภาพภูมิประเทศและบริบทของพื้นที่
- ปัญหาการแข่งขันในธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
- ปัญหาธุรกิจต่างชาติที่ผิดกฎหมาย โดยเฉพาะธุรกิจที่พัก บริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เถื่อน
- ปัญหาแรงงานต่างด้าว

3) ประเด็นวิจัยจากภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จัดประชุมเรื่อง “พลิกวิกฤตด้วยงานวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน” ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 ณ จังหวัดกระบี่ โดยเชิญผู้เข้าร่วมเสวนาจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ภาควิชาครู และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 260 คน เข้าร่วมประชุม ได้โจทย์วิจัยเชิงพัฒนา และเชิงแก้ไขปัญหาดังนี้

(1) ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา รวมทั้งสิ้น 9 ประเด็น ได้แก่

- การพัฒนาการบริการนักท่องเที่ยวธุรกิจต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน

การบริการแก่ชุมชน

- การเพิ่มองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยวทักษะการบริหารจัดการและ

- การจัดการท่องเที่ยวที่เน้น Green Concept
- การพัฒนาให้เป็น Quality Destination ในระดับนานาชาติ
- การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และ

Creative Tourism

Tourism และ Family Destination

- การจัดการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุและ การท่องเที่ยวแบบ Slow

- การพัฒนาท่าเรือเพื่อรองรับ IMT-GT และ AEC
- ผังเมืองและผังเฉพาะแหล่งท่องเที่ยว
- วิถีของชุมชน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและประวัติศาสตร์

(2) ประเด็นวิจัยเชิงแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 18 ประเด็น ได้แก่

- ปัญหาน้ำเสีย โดยเฉพาะที่เกิดจากโรงแรมและที่พัก
- ปัญหาขยะ โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเกาะ
- ปัญหาบุกรุกทำลายป่า
- ปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมสาเหตุจากการท่องเที่ยวและจาก

ธรรมชาติ

● ปัญหาขาดเจ้าภาพในการดำเนินงาน และขาดการบูรณาการการทำงานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

● ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเช่นกฎหมายผังเมืองและที่ดิน กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎระเบียบข้อบังคับอุทยานแห่งชาติและพื้นที่อนุรักษ์ ฯลฯ

- ปัญหาความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินและปัญหาภัยพิบัติ
- ปัญหาการแข่งขันในธุรกิจสูง (การตัดราคา การลดคุณภาพ)
- ปัญหาเมืองขยายอย่างรวดเร็วและไร้ทิศทาง
- ปัญหาขาดการ Zoning อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การใช้พื้นที่

และกิจกรรมอย่างเหมาะสม

● ปัญหาการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ที่ภาคธุรกิจสร้างแทนภาครัฐ (ถนน ประปา)

● ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและการขนถ่ายนักท่องเที่ยว

- ปัญหาเฉพาะของเกาะพีพี อ่าวนางและเกาะลันตา

- ปัญหานักท่องเที่ยวมากเกินไปจนขีดความสามารถในการรองรับในบางพื้นที่และบางช่วงฤดูกาล
- ปัญหานักท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐานและคุณภาพลดลง นักท่องเที่ยวเปลี่ยนจากกลุ่มประเทศยุโรปเป็นจีน
- ปัญหาธุรกิจที่ผิดกฎหมาย โดยเฉพาะที่พัก บริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เถื่อน
- ปัญหาแรงงาน ทั้งขาดแคลนแรงงาน แรงงานขาดคุณภาพ (ขาดทักษะการให้บริการและภาษา) แรงงานเปลี่ยนที่ทำงาน และแรงงานต่างด้าว
- ปัญหารายได้ไม่กระจายสู่คนในพื้นที่หรือชุมชนท่องเที่ยว (คนนอกพื้นที่บริหารจัดการท่องเที่ยว)

ประเด็นการวิจัยที่กล่าวมา เป็นประเด็นที่เกิดจากความต้องการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น นักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สามารถสังเคราะห์รวมหลายๆ ประเด็นเป็นโจทย์วิจัยได้ ยกตัวอย่างเช่น ประเด็นการวิจัยในภาคใต้ อาทิ

- การศึกษาตลาดการท่องเที่ยวใหม่ ตลาดระดับกลางและระดับบน และการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังจังหวัดต่างๆ ในฝั่งอันดามัน

- การจัดระเบียบและการพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน
- การท่องเที่ยวชุมชน ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน
- ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของกลุ่มอันดามัน
- การฟื้นฟูวิถีชุมชนเกาะลันตา เกาะพีพี และอ่าวนาง
- แนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

- แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับนานาชาติ
- การจัดทำผังเมือง และภูมิสถาปัตยกรรมพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน
- การจัดการสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน

- การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน
- การสร้างรูปแบบบูรณาการหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย
- การเตรียมความพร้อม การป้องกันและการรับมือภัยพิบัติ
- โลจิสติกส์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน ทั้งทางบกและทางทะเล การเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและบริการขนส่งรูปแบบต่างๆ

3.4.2 ศักยภาพนักวิจัย นักวิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ส่วนใหญ่มีความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัย จากการติดตามและประเมินผลพบ

นักวิจัยดีเด่น 10 แผนงาน พร้อมทั้งพบว่า นักวิจัยบางส่วนควรได้รับการพัฒนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัย ในภาพรวมนักวิจัยทั้ง 431 คน ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 เป็นนักวิจัยที่มีความรู้ในเรื่องที่ศึกษา และมีความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัย กล่าวคือ

- (1) นักวิจัยร้อยละ 80 มีความรู้ในระดับปริญญาเอก / ปริญญาโท
- (2) นักวิจัยร้อยละ 50 มีวุฒิการศึกษาตรงกับเรื่องที่ศึกษา
- (3) นักวิจัยร้อยละ 50 มีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการท่องเที่ยว 3-5 ปี

หรือมากกว่า 5 ปี

(4) นักวิจัยมีทักษะระดับมากในการวิจัยทั้งการสังเคราะห์เอกสาร การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน รวมถึงการใช้สื่อนำเสนอ สรุปและตอบคำถาม

(5) นักวิจัยมีทักษะระดับมากในการทำงานเป็นทีม การประสานงาน และการจัดประชุม

(6) นักวิจัยสามารถบริหารจัดการโครงการวิจัยได้ในระดับดี โดย

- วางแผนโครงการวิจัยอย่างมีระบบ
- จัดองค์กรร่วมศึกษาวิจัยด้วยการรวมนักวิจัยที่มีความรู้ประสบการณ์

มากกว่า 3 สาขา/วิชาเอก

- แบ่งงานอย่างชัดเจน
- ดำเนินการวิจัยโดยตั้งวัตถุประสงค์ได้สอดคล้องและครอบคลุม สุ่มกลุ่ม

ตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มทางวิชาการ เก็บข้อมูลด้วยหลากหลายวิธีและวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการทางวิชาการ

2) นักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น นักวิจัยที่มีความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัยผนวกกับความรับผิดชอบในงานและการปฏิสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถจัดนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น ซึ่งรับผิดชอบในหน้าที่หัวหน้าแผนงาน 10 คน หัวหน้าโครงการย่อยในแผนงาน 22 คน สังกัดทั้งมหาวิทยาลัย หน่วยงานภาครัฐและเอกชน (รายละเอียดในตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 รายชื่อนักวิจัยดีเด่นและต้นสังกัด

ชื่อ-สกุลนักวิจัยดีเด่น	สังกัด
1. หัวหน้าแผนงาน	
1.1 ดร.พระมหาสุทิตย์ อาภาโร	มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
1.2 ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ลิ้มสกุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ อุดมโชค	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ชื่อ-สกุลนักวิจัยดีเด่น	สังกัด
1.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงพร อ่อนหวาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
1.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ ศรีกระจำง	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
1.7 ดร.ทวีศักดิ์ ตะทะกระโทก	มหาวิทยาลัยนเรศวร
1.8 นางสาวกาญจนา สมมิตร	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
1.9 นางสาวพจนา สนวนศรี	สถาบันท่องเที่ยวโดยชุมชน
1.10 นายปิยะ ปานผู้มีทรัพย์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2. หัวหน้าโครงการย่อย	
2.1 ดร.พระใบฎีกาเสน่ห์ ญาณเมธี	มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
2.2 ดร.แม่ชี กฤษณา รักษาโฉม	มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
2.3 รองศาสตราจารย์ ดร.เรณูมาศ มาอุ่น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2.4 รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา สุนทรทรัพย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2.5 รองศาสตราจารย์ วัฒนวงศ์ รัตนวราห์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
2.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดีเซลล์ สนวนบุรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2.8 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาวิณี เอี่ยมตระกูล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2.9 ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2.10 ดร.สวิขญา ศุภอุดมฤกษ์ศรีรัตน์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2.11 ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2.12 ดร.รุ่งรวี จิตภักดี	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2.13 ดร.ฐิติ ฐิติจำเจริญพร	มหาวิทยาลัยพายัพ
2.14 นายคมสัน วาฤทธิ์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
2.15 นายชวลิต เจริยาภิรมย์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
2.16 นางสาวพิศพิมพ์ จันทร์พรหม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
2.17 นายบุญผล มีไชโย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
2.18 นายสุรัชย์ ศิลธรรม	กระทรวงสาธารณสุข
2.19 นายฉนรจ มิ่งเมธพร	สถาบันท่องเที่ยวชุมชน
2.20 นางจริญญา แดงน้อย	สถาบันท่องเที่ยวชุมชน
2.21 นายประจวบ จันทร์หมื่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2.22 นายวิชชุ ภาวะสุทธิรักษ์	บริษัท ทำได้ใจ จำกัด

3.4.3 การพัฒนานักวิจัย นักวิจัยส่วนใหญ่มีศักยภาพในการวิจัย แต่พบปัญหา นักวิจัยบางส่วนยังควรได้รับการพัฒนา กำหนดแนวทางการพัฒนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ประเด็นปัญหาการวิจัยของนักวิจัย พบว่า

- นักวิจัยร้อยละ 43 มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับเรื่องที่ศึกษาวิจัย

- นักวิจัยร้อยละ 13 เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว น้อยกว่า 3 ปี และนักวิจัยร้อยละ 35 ขาดประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว

- นักวิจัยร้อยละ 25 ตั้งวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง และไม่ครอบคลุม

- นักวิจัยร้อยละ 15 ไม่สามารถระบุวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้

- นักวิจัยบางส่วนขาดความชำนาญในการบริหารจัดการโครงการ เช่น วางแผนไม่มีระบบ แบ่งงานไม่ชัดเจน เป็นต้น

2) แนวทางการพัฒนานักวิจัย นักวิจัยกลุ่มที่มีปัญหา ควรพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการวิจัย โดย

- เข้ารับการอบรมการวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มเติมความรู้และฝึกทักษะ ตั้งแต่การตั้งชื่อโครงการ การตั้งวัตถุประสงค์ การทบทวนวรรณกรรม การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการผลการวิจัยสู่การท่องเที่ยว และการเขียนรายงาน

- ร่วมคณะวิจัยกับนักวิจัยอาวุโสที่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมประสบการณ์

ตอนที่ 4 การเผยแพร่ผลงานวิจัย

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย บริหารและจัดการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 4 รูปแบบ ได้แก่ การเผยแพร่ด้วยวิธีทัศน์ การประชุมวิชาการเวที สกว. การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว การประชุมและการจัดนิทรรศการในมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การเผยแพร่ด้วยวิธีทัศน์

วิธีทัศน์เผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ความยาว 19 นาที ผลิตโดย บริษัท จินตนาการ จำกัด มีสาระโดยสังเขปดังนี้

4.1.1 การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนร่วมระหว่าง วช. และ สกว. ต้องตอบยุทธศาสตร์ประเทศ 3 ประการ คือ

1) สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยสร้างรายได้และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

2) ก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม สามารถอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

3) ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึง

4.1.2 เป้าหมายการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัย มีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีโอกาสร่วมการวิจัย เป็นการพัฒนาศักยภาพความรู้ที่จะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับทุกคน ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริง สามารถขับเคลื่อน

ให้เกิดการพัฒนาเชิงประจักษ์ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มพูนรายได้ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับสังคมและชุมชน รวมทั้งมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาวิถีชุมชนและวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบไป

4.1.3 โครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน มุ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์และทุนทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนใหญ่เลือกการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ ได้เรียนรู้ร่วมกัน โดยนำปัญหาของท้องถิ่นเป็นโจทย์การวิจัยและสมาชิกหลายภาคีร่วมกันค้นหาคำตอบ ค้นพบความรู้ใหม่ นำสู่การแก้ไขและพัฒนาอย่างครบวงจร ได้ทั้งความรู้และบุคคลที่มีประสบการณ์ในการผลิตและการใช้ความรู้ จากนั้นจึงหมุนวงจรรอบใหม่ ตั้งคำถามนำสู่การพัฒนาและก้าวเนื่องสู่เป้าหมายต่อไป

4.1.4 วิถีทัศน์เสนอตัวอย่างโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่

1) “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย” แผนงานนี้ประกอบด้วย นักวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชา เช่น ธรณีวิทยา อุทกวิทยา การจัดการท่องเที่ยวและสถาปัตยกรรม รวมถึง อบต. ผู้นำชาวบ้าน ร่วมสำรวจ ตรวจสอบ วิเคราะห์องค์ความรู้ ผลจากการวิจัยจะรายงานคืนกลับสู่ที่ประชุมชาวบ้าน ให้เป็นทางเลือก ได้แนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนของชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ

2) “การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล” วิถีทัศน์นำเสนอเหตุการณ์ที่ชาวต่างชาติเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนและในรถโดยสาร สื่อมวลชนต่างประเทศรายงานข่าวถึงอันตรายจากการใช้ถนนในประเทศไทย ซึ่งถึงระบบการดูแลและป้องกันอุบัติเหตุที่ขาดมาตรฐาน จากนั้นสัมภาษณ์หัวหน้าแผนงานซึ่งนำเสนอแนวคิดวิจัยหนึ่งที่มีผลต่อความมั่นคงของการท่องเที่ยวไทยในระยะยาว ได้แก่ ความมั่นใจในความปลอดภัยทางถนน ดังนั้น คณะวิจัยซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการจาก 3 มหาวิทยาลัย และ 1 สถาบัน จึงศึกษาเชื่อมโยงตั้งแต่ความปลอดภัยในระดับพื้นที่จนถึงมาตรการและนโยบายในระดับชาติ ประเด็นวิจัยครอบคลุมองค์ประกอบหลักตามแนวทางการยกระดับความปลอดภัยทางถนนขององค์การสหประชาชาติ ได้แก่ คน ยานพาหนะ ถนน การดูแลหลังอุบัติเหตุ และการจัดการ

4.1.5 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ดังนี้

1) รองประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวิจัยว่า “การวิจัยสามารถแสดงศักยภาพการแข่งขัน ได้นวัตกรรมและช่วยให้ธุรกิจสร้างกำไรได้”

2) เลขาธิการสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ ให้ความเห็นเกี่ยวกับงานวิจัยว่า “งานวิจัยช่วยให้การจัดการการท่องเที่ยวสะดวกขึ้น ผู้ประกอบการได้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อรักษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด และเพื่อให้นักท่องเที่ยวย้อนกลับมาเที่ยวซ้ำ”

4.1.6 ข้อคิดและคำคมนานาทัศนะ จากผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ มีดังนี้

1) ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุทธิพงศ์ จิตต์มิตรภาพ : เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กล่าวว่า “การวิจัยที่ วช. และ สกว. ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ไม่ได้อาศัยเฉพาะเครือข่ายนักวิจัย แต่อาศัยเครือข่ายผู้ประกอบการ เครือข่ายผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เชื่อว่าความรู้ที่ได้จากการวิจัยจะช่วยร้อยเรียงเรื่องต่างๆ เข้าด้วยกัน แต่สิ่งสำคัญอยู่ที่การตัดสินใจของรัฐบาลที่จะต้องมุ่งเอาจริงเอาจังและบูรณาการ เราพร้อมที่จะเป็นตัวกลางเอาความรู้จากการวิจัยเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดความร่วมมือกัน”

2) คุณกิตติพัทธ์ โกมัยพันธ์ : สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ กล่าวว่า “งานวิจัยเพื่อการท่องเที่ยวถือว่าจำเป็นอย่างยิ่ง งานวิจัยเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรต่างๆ เกิดการพัฒนา”

3) คุณวัฒนา ธรรมศิริ : ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กล่าวว่า “บางเรื่องก็เป็นเหมือนลูกโซ่ บางที่อาจจะขาดจุดนั้น จุดนี้ การวิจัยจะเข้าไปเติมเต็ม หรือแก้ไขให้ลูกโซ่มันหมุนไปได้”

4) คุณเกชา สีหพงษ์ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 ตำบลหินลาด กล่าวว่า “ภาคทฤษฎีต้องสนับสนุนการปฏิบัติ คือ ถ้าได้ข้อมูลที่ดี การปฏิบัติก็จะดีตามไปด้วย”

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ตะกระโทก : หัวหน้าแผนงานวิจัย กล่าวว่า “ไม่มีการแก้ปัญหาใด ที่ไม่ต้องบูรณาการ การวิเคราะห์ในขั้นตอนต่าง ๆ จะเกี่ยวข้องกับหลาย ๆ ส่วน”

6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิช สุตสาคร : หัวหน้าโครงการวิจัย กล่าวว่า “การวิจัย ถ้านำไปสู่การใช้ประโยชน์ก็จะเป็นการวิจัยที่มีคุณค่ามากๆ เชื่อว่าโจทย์การวิจัยในอนาคตจะเน้นในเรื่องของการนำผลผลิตที่ได้จากงานวิจัยไปใช้จริง”

4.2 การประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum)

โครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดการประชุมวิชาการเวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยให้นักวิจัยจากโครงการวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและบริการ นำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย พร้อมกับรับข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดวัตถุประสงค์การจัดประชุมเวที สกว. เรื่องและงานวิจัยที่นำเสนอ รวมถึงผู้เข้าร่วมกันประชุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 วัตถุประสงค์การจัดประชุมเวที สกว. สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและบริการกำหนดวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลจากการวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและบริการ
- 2) ที่ประชุมร่วมอภิปรายในประเด็นที่ค้นพบอย่างกว้างขวาง
- 3) ให้ข้อเสนอแนะนักวิจัยเพื่อพัฒนางานวิจัยในอนาคต
- 4) เผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

4.2.2 เรื่องและงานวิจัยที่นำเสนอ ในการประชุมวิชาการเวที สกว. กำหนดจัด 4 ครั้ง ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2556 ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดย

ครั้งที่ 1 : เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC : ประเด็นเพื่อพิจารณา”

ครั้งที่ 2 : เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้ชุมชน”

ครั้งที่ 3 : เรื่อง “การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism)”

ครั้งที่ 4 : เรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”

โครงการวิจัยที่ได้ผลผลิตโดดเด่นที่มีประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับการคัดสรร ให้นำเสนอในการประชุมเวทีวิชาการ สกว.รวม 15 แผนงาน แสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 เรื่องและงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ที่นำเสนอในการประชุมเวที สกว. (TRF Forum)

ครั้งที่	วัน/เวลา	สถานที่	เรื่องและงานวิจัยที่นำเสนอ
1	27 มิ.ย.2556 : (13.00-16.00)	ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สำนักงาน กองทุน สนับสนุนการ วิจัย (สกว.)	การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC : ประเด็นเพื่อพิจารณา ● ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย : การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค ● การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล ● การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล ● การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558
2	9 ก.ค.2556 : (13.00-16.00)	ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สำนักงาน กองทุน สนับสนุนการ วิจัย(สกว.)	การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน ● การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ ● การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เวลา	สถานที่	เรื่องและงานวิจัยที่นำเสนอ
			● กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ● การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้
3	30 ก.ค.2556 : (13.00-16.00)	ห้องประชุม1 ชั้น 14 สำนักงาน กองทุน สนับสนุนการ วิจัย(สกว.)	การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism) ● การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ● การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจชนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหาร ● การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ● รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
4	13 ส.ค.2556 (13.00-16.00)	ห้องประชุม1 ชั้น 14 สำนักงาน กองทุน สนับสนุนการ วิจัย(สกว.)	การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ● การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ● การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ ● การศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

4.2.3 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมการประชุม สำนักประสานงานโครงการวิจัย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. เชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมและประชุมวิชาการ
เวที สกว. ประกอบด้วย

1) **ภาครัฐ** จากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวง
คมนาคม กระทรวงการต่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
(BOI) คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและวุฒิสภา (รายละเอียดแสดงใน
ภาคผนวกที่ 5)

2) **ภาคเอกชน** จากสภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมต่างๆ อาทิ และสมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย สมาคมโรงแรมไทย สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สมาคมมัคคุเทศน์อาชีพแห่งประเทศไทย สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต เป็นต้น (ภาคผนวก 7)

3) **ภาควิชาการ** จากสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น (ภาคผนวกที่ 7)

4.3 การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย จัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) โดยสรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุมวิชาการ เวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มุ่งหวังให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพื่อการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้ได้จัดพิมพ์จดหมายข่าว จำนวน 4 ฉบับๆ ละ 1,500 ชุด สำหรับเผยแพร่ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผู้สนใจที่เข้าร่วมการประชุมต่างๆ

สาระในจดหมายข่าวนำเสนอผลการวิจัย 15 แผนงานที่ได้ผลผลิตโดดเด่น นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการได้กว้างขวาง รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ได้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ทุกแผนงานนำเสนอเนื้อหาการศึกษาวิจัยและผลที่ได้รับโดยสรุป รวมถึงข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) 4 ฉบับ แยกนำเสนอ 4 เรื่อง ได้แก่

4.3.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรับ AEC เป็นจดหมายข่าว ฉบับที่ 9/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน ได้แก่

1) ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค”

2) การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล

3) การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล

4) การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

4.3.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน เป็นจดหมายข่าวฉบับที่ 10/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน ได้แก่

1) การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้

2) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่

3) กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต

4) การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุดรดิตถ์แพร่ และน่านในเขตภาคเหนือ

4.3.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism) เป็นจดหมาย ข่าวฉบับที่ 11/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน ได้แก่

1) การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

2) การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก”

3) การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน

4) รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

4.3.4 การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นจดหมายข่าวฉบับที่ 12/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 3 แผนงาน ได้แก่

1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย

2) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยการใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือกรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

3) ศีรษะรูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

4.4 มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556 (Thailand Research Expo 2013)

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สกว. เผยแพร่ งานวิจัย ปี 2556 ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556 วันที่ 23-27 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมเซ็นทราแกรนด์และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ โดยจัดการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ จัดการประชุมเสวนาและนำเสนอผลงาน และจัดแสดงนิทรรศการผลงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.1 การประชุม เสวนาและนำเสนอผลงานการประชุมจัดในวันที่ 24 สิงหาคม 2556 ในหัวข้อเรื่อง “การวิจัยกับการขับเคลื่อนนโยบายแห่งรัฐในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2

ล้านล้านบาท ภายในปี 2558” โดยการประชุมแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ การปาฐกถาพิเศษ การเสวนา และการนำเสนอ Case Study งานวิจัย รายละเอียดแสดงในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 รายละเอียดการประชุมด้านการท่องเที่ยวในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556

เวลา	รายการ
13.30 น. – 14.00 น.	● ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “นโยบายการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2 ล้านล้านบาท ภายในปี 2558” โดย ดร.อดิษฐ์ ชัยรัตนานนท์ – ประธานคณะที่ปรึกษาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวไทย
14.00 น. – 15.30 น.	● เสวนา เรื่อง “การวิจัยกับการขับเคลื่อนนโยบายแห่งรัฐในการ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2 ล้านล้านบาท ภายในปี 2558” ในประเด็น ● สถานการณ์การท่องเที่ยว
	● นโยบายแห่งรัฐด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ● ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ ● กรอบและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ ● การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ต่าง ๆ ● การขับเคลื่อนนโยบายรัฐด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ด้วยกลไกการวิจัย โดย นายสุเทพ เกื้อสงข์ - ผู้อำนวยการสำนักท่องเที่ยวโดย ชุมชน อพท. นางวิยะดา ศรีรางกุล - ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานกระบี่
15.30 น. – 16.30 น.	Case Study งานวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวปี 2555 ● การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ ตามมาตรฐานสากล โดย ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ตะกระโทก- มหาวิทยาลัยนเรศวร ● การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการ สร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ โดย ดร.ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ – มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ● การพัฒนาคลัสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัด ทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของ การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก โดย ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิระจำเนียร – มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ดำเนินรายการ : ผศ.ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4.4.2 การแสดงนิทรรศการ สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับคณะวิจัย เผยแพร่ผลงานโครงการวิจัยโดยจัดนิทรรศการและแจกเอกสารเผยแพร่ รวม 6 แผนงาน ได้แก่

- 1) การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล
- 2) การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558
- 3) โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย
- 4) การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้
- 5) การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล
- 6) กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 2) ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 และ 3) จัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555” สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์

ปี 2555 มีชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 39 แผนงาน แบ่งตามเกณฑ์เป้าหมายผลผลิตออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 9 แผนงาน กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) 9 แผนงาน และกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว (Marketing) 21 แผนงาน โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 118,910,305 บาท นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้สนับสนุนงบประมาณในโครงการ Selected Topic เพื่อให้ได้ผลผลิตการวิจัยที่เป็นประโยชน์ มุ่งแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ จำนวน 13 แผนงาน การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ เครื่องมือสำหรับการติดตามการดำเนินโครงการวิจัย และเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ **แบบติดตามการดำเนินโครงการวิจัย** (ประกอบด้วยแบบติดตามการดำเนินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 แบบสำรวจความก้าวหน้า 6 เดือนและรายงานฉบับสมบูรณ์) และ**แบบการประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย** (ประกอบด้วย แบบประเมินเชิงกระบวนการความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน แบบประเมินเชิงเนื้อหาของความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน และแบบประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย 39 คน หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย 154 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมการประชุมนำเสนอแผนงานการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย แผนงานละ 50 คนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,950 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การดำเนินการแบ่งตามระยะเวลาออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การนิเทศติดตามประเมินผลหลังดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน ประกอบด้วย การนิเทศโครงการ การประเมินผลการดำเนินงานวิจัย การพัฒนาแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินการโครงการวิจัย การวิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ การคัดเลือกบริษัทผลิตสื่อวีดิทัศน์ และการจัดทำรายงานฉบับ 2 เดือน 2) การติดตามและประเมินผลหลังดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมและประชุมนำเสนอแผนงาน การประเมินผลการดำเนินงานวิจัย การติดตามการดำเนินการโครงการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การติดตามและสัมภาษณ์เชิงลึก การทำสัญญาจ้างบริษัทผลิตสื่อวีดิทัศน์ การจัดทำรายงานฉบับ 6 เดือน 3) การติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน ประกอบด้วย การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิและจากแบบสำรวจรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของนักวิจัย การตรวจรับสื่อวีดิทัศน์ และการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับชุดโครงการวิจัย

ชุดโครงการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม มีสาระโดยสรุปดังนี้

โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน คาดหวังผลผลิต 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพของทุนมนุษย์ 2) นโยบายยุทธศาสตร์เพื่อการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอาเซียน 3) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 33,164,782 บาท

โครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คาดหวังผลผลิต 5 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2) การดำเนินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) การดำเนินโครงการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม 4) การจัดการและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว 5) การเพิ่มศักยภาพของชุมชน มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 19,926,438 บาท

โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว คาดหวังได้ผลผลิต 5 ประการ คือ 1) การจัดทำไสตท์ทัศน์และวิทัศน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว 2) การจัดทำสื่อมัลติมีเดียออนไลน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว 3) การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่น่าส่งเสริมให้เกิดการลงทุน 4) กลยุทธ์ทางการตลาด กลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง 5) แพคเกจและเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดใจ มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน 21 แผนงาน รวมงบประมาณ 65,819,085 บาท

พื้นที่วิจัยของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 กระจายอยู่ทุกภูมิภาค คือ **ภาคเหนือ** มี 10 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 25.64) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มี 4 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 10.26) **ภาคกลาง** **ภาคตะวันออก** **ภาคตะวันตก** มี 6 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 15.38) และ**ภาคใต้** มี 3 แผนงาน (คิดเป็นร้อยละ 7.69) นอกจากนี้ยังมี 16 แผนงาน (คิดเป็น

ร้อยละ 41.03 ของแผนงานทั้งหมด) ศึกษาภาครวมของประเทศหรือไม่เจาะจงพื้นที่ และมี 2 แผนงาน ไม่เพียงศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย แต่ยังศึกษาเชื่อมโยงกับเมืองต่างๆ ของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีโครงการย่อยตั้งแต่ 2-6 โครงการ โดยมี 2 โครงการย่อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.53 รองลงมาคือ 3 โครงการย่อย คิดเป็นร้อยละ 28.27 **ประเภทงานวิจัย** ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ มี 32 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 82.07 นอกนั้นเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงทดลอง คิดเป็นร้อยละ 7.69, 5.12, 5.12 ตามลำดับ **กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย** มี 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างบุคคล และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างบุคคล เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.48 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 64.10 ส่วนตัวอย่างที่ไม่ใช่บุคคล เก็บข้อมูลจากเอกสารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมา คือ เก็บในสถานที่ที่เป็นพื้นที่วิจัย คิดเป็นร้อยละ 23.07

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย และการบริหารจัดการโครงการวิจัย

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน ประกอบด้วยนักวิจัยทั้งสิ้น 431 คน นักวิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.78 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 34.80 สาขาวิชาที่นักวิจัยศึกษาสำเร็จมากที่สุด คือ บริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว สังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.9, 11.4, 11.4 ตามลำดับ นักวิจัยร้อยละ 26.89 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาก่อน ร้อยละ 25.11 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 17.8 มีประสบการณ์วิจัย 3-5 ปี และร้อยละ 12.89 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 3 ปี นักวิจัยมีทักษะการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ทักษะที่มีมากที่สุด 5 อันดับ คือ ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ (4.41) รองลงมาคือ ทักษะการประสานงาน (4.38) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล (4.36) ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม (4.33) ทักษะการจัดประชุม (4.33) ส่วนทักษะที่น้อยที่สุดคือ ทักษะการเขียนรายงานวิจัย (3.97) หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะวิจัย พบว่ามีการจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จำนวน 37 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 94.9 ส่วนอีก 2 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 5.1 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ไม่เป็นระบบ ส่วน**การจัดคณะวิจัย** พบว่าส่วนใหญ่จะมีการรวมนักวิจัยจากสาขาวิชาหรือวิชาเอกมากกว่า 3 สาขา/วิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 92.31 **การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ** มีการกำหนดบทบาทและแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน 28 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาคือ กำหนดบทบาทและแบ่งงานกันทำไม่ชัดเจน 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.6 **การดำเนินงานวิจัย** ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ 2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มี 29

แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 74.35 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์สอดคล้องและครอบคลุม ที่เหลืออีก 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.65 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุม

การสุมกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบเจาะจง คิดเป็นร้อยละ 61.53 รองลงมาคือ วิธีแบบบังเอิญ ร้อยละ 25.64 และแบบเป็นระบบ ร้อยละ 15.38

การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมา คือ การสำรวจ การสอบถาม การสนทนาแบบมีส่วนร่วม ด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76.92, 71.79, 58.97 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักวิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 87.17 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติเชิงพรรณนา (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และร้อยละ 84.61 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัย 2) ระดับความร่วมมือ 3) กิจกรรมความร่วมมือ 4) วิธีการสร้างความร่วมมือ พบว่า ภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมากที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ผู้ประกอบการร้อยละ 69.2 และหน่วยงานภาคเอกชนร้อยละ 30.8 ได้รับความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 แต่ละภาคส่วนมีระดับการให้ความร่วมมือที่ใกล้เคียงกัน คือ หน่วยงานภาครัฐ (4.3) ชุมชน (4.3) ผู้ประกอบการ (4.2) หน่วยงานภาคเอกชน (4.2)

กิจกรรมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ ได้รับความร่วมมือในกิจกรรมการประสานงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมา คือ การร่วมประชุม ร้อยละ 76.9 และการเก็บข้อมูล ร้อยละ 64.1

วิธีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยร้อยละ 82.1 สร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการ และร้อยละ 89.7 สร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งการสร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสารขอความร่วมมือ/การสัมภาษณ์เชิงลึก ร้อยละ 59.0 และขอประชาสัมพันธ์ในช่วงจัดกิจกรรม ร้อยละ 38.5 ส่วนการสร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประสานกับกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านคนรู้จัก/เครือข่าย ร้อยละ 56.4 การประสานกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ร้อยละ 46.2

3. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการดำเนินโครงการวิจัยให้ได้ประสิทธิภาพและช่วยเหลือนักวิจัยที่ประสบปัญหา โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จัดผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิและคณะผู้ติดตามประเมินผล ได้แบ่งช่วงการติดตามและประเมินผลเป็น 3 ระยะ คือ การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน

3.1 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย และให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัย

ในระยะต่อไป พบว่า มี 35 แผนงาน (ร้อยละ 89.74) ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย และ 4 แผนงาน (ร้อยละ 10.25) มีปัญหาการดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด และมีปัญหาความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล

3.2 การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน ใช้ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแต่งตั้งขึ้นมา พบว่ามีแผนงานที่อยู่ในระดับดีมาก 12 แผนงาน (ร้อยละ 30.76) ระดับดี 23 แผนงาน (ร้อยละ 58.98) พอใช้ 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.56) และควรปรับปรุง 3 แผนงาน (ร้อยละ 7.70) โดยแผนงานระดับดีมาก 12 แผนงาน ประกอบด้วยแผนงานที่อยู่ในกลุ่มโครงการตามเป้าหมาย ผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน 2 แผนงาน กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 แผนงาน และกลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว 7 แผนงาน

2.3 การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดการประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน จำนวน 3 ครั้ง ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และพัทยา จังหวัดชลบุรี มีผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอ ให้ข้อเสนอแนะ และชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหา พบว่า แผนงานร้อยละ 89.7 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย แผนงานร้อยละ 10.26 ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนรายงาน รวมถึงการบูรณาการผลโครงการย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน

2.4 การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ใช้แบบประเมินผลของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การติดตามผล ส่วนที่ 2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แยกออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ผลประเมินโดยรวม และผลการประเมินแยกย่อยตามประเด็น พบว่า มีแผนงานที่พึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจมาก 15 แผนงาน (ร้อยละ 38.46) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.0) พึงพอใจน้อย 1 แผนงาน (ร้อยละ 12.8) ควรปรับปรุง 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.6)

ผลการประเมินแยกย่อยออกเป็น 3 ประเด็น คือ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ และความครบถ้วนของกิจกรรม ซึ่งมีผลการประเมินที่น่าสนใจดังนี้

1) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.90) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95) และควรปรับปรุง 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนถึงระดับพึงพอใจมากที่สุด

2) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.03) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95)

3) ความครบถ้วนของกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.90) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจน้อย 9 แผนงาน (ร้อยละ 23.08) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนระดับพึงพอใจมากที่สุด และไม่มีแผนงานใดควรปรับปรุง

หลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือนแล้ว ได้ให้ความเห็นไว้ 8 ประเด็นดังนี้

1) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า 30 แผนงาน (ร้อยละ 84.61) ดำเนินการศึกษาได้ตามแผนงานที่วางไว้ มี 6 แผนงาน (ร้อยละ 15.38) ผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ มี 3 แผนงาน (ร้อยละ 7.7) รายงานความก้าวหน้าไม่ชัดเจน ไม่แสดงตารางเปรียบเทียบความก้าวหน้าและไม่ให้รายละเอียดผลการดำเนินงาน

2) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน พบปัญหาการเขียนรายงานผลการดำเนินงานหลายประการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื้อหาและแสดงถึงคุณภาพของรายงาน ปัญหาต่างๆ ได้แก่ ผลวิจัยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือหัวข้อวิจัย (ร้อยละ 51.3) เนื้อหารายงานไม่ชัดเจน ไม่ครบถ้วน (ร้อยละ 43.6) การเขียนแผนงานวิจัยไม่ครอบคลุม และไม่เป็นขั้นตอน (ร้อยละ 41.0) เนื้อหาไม่เป็นขั้นเป็นตอน รายงานไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ตามระเบียบวิธีวิจัย (ร้อยละ 33.3) ขอบเขตการวิจัย ผลการวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลไม่ชัดเจน (ร้อยละ 25.6) ขาดเนื้อหาและผลการวิเคราะห์กิจกรรม (ร้อยละ 23.1)

3) ความครบถ้วนของกิจกรรม แผนงานร้อยละ 58.9 ควรเพิ่มเติมข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ และแผนงานร้อยละ 12.8 จัดกิจกรรมในโครงการย่อยซ้ำซ้อนกัน

4) ความเห็นในการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อย ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า ควรให้การสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยแต่ละโครงการย่อยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในสัญญา ส่วนการสนับสนุนการวิจัยในปีต่อไป อาจจะพิจารณาจากผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นและนักวิจัยดีเด่น

5) ข้อพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในระยะต่อไป คือ

- (1) ควรเร่งรัดการดำเนินการวิจัยให้ทันเวลา
- (2) ควรยึดวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการย่อยเป็นหลัก
- (3) ควรศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจนในวิธีการวิจัย ชื่อแผนงานและโครงการย่อย วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล การทบทวนวรรณกรรมและการเขียนรายงาน
- (4) ควรตรวจสอบผลการศึกษาให้ถูกต้องและสมบูรณ์
- (5) ควรสังเคราะห์ผลการศึกษา และควรบูรณาการผลการศึกษาสู่อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

6) ข้อคิดเห็นต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมข้อคิดเห็น 2 ข้อ คือ

- (1) ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีจัดทำรายงาน นำเสนอเป็นขั้นเป็นตอน กระชับ เข้าใจง่าย เสนอประเด็นเป็นขั้นๆ ให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจ ใช้ตาราง กราฟ และรูปภาพประกอบ

(2) ควรระมัดระวังการให้คำนิยามศัพท์ โดยตรวจสอบกับศัพท์วิชาการแหล่งอื่นๆ

7) ข้อคิดเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด มีความเห็นโดยรวมว่า แผนงานร้อยละ 43.6 ดำเนินการวิจัยได้ผลในระดับพึงพอใจมากและมากที่สุด แม้พบ 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.6) ควรต้องปรับปรุง และอีก 5 แผนงาน (ร้อยละ 12.8) ได้รับคะแนนพึงพอใจน้อย แต่คาดว่าทั้ง 6 แผนงาน สามารถปรับปรุงให้ได้ผลการวิจัยตามเป้าหมายได้

8) ข้อเสนอแนะต่อ สกว. ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะต่อ สกว. 4 ข้อ คือ

(1) ควรนำเสนอผลการศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ โดยจัดทำเป็นเอกสารที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก

(2) ควรสนับสนุนให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในการประชุมระดับชาติ หรือ อาเซียน

(3) ควรสนับสนุนให้นักวิจัยในพื้นที่ ชุมชน และฝ่ายต่างๆ ที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเจ้าของทรัพยากร ได้รับความรู้ในการทำวิจัย และเป็นนักวิจัยร่วม

(4) ควรมอบให้คณะติดตามและประเมินผล มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานจริง เป็นระยะๆ

5. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน การวิจัยติดตาม ประเมินผล ต้องสรุปรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยพิจารณา ภายในเดือนพฤศจิกายน 2556 โดยได้ติดตามงานวิจัยครบถ้วนทั้ง 39 แผนงาน

6. การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน การประเมินโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงานใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและแบบมาตรวัด 2 ถึง 5 ระดับ ประเมิน 7 ประเด็นได้แก่ 1) การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลงาน 4) ความสมบูรณ์ของบทความ 5) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่รายงานการวิจัย 6) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่สรุปผลการวิจัยต่อสาธารณชน 7) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย ผลการประเมินพบว่า งานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก 7 แผนงาน ระดับดี 21 แผนงาน ระดับปานกลาง/พอใช้ 8 แผนงาน และต้องปรับปรุง 3 แผนงาน

ส่วนข้อเสนอแนะที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะต่อโครงการวิจัยของแผนงานต่างๆ มีดังนี้

1) การทบทวนวรรณกรรม เช่น ข้อมูลพื้นที่ของจังหวัดที่ศึกษา ควรดึงข้อมูลเฉพาะส่วนที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นำเสนอในรายงานฉบับแผนงาน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเพียงเล่มเดียว ไม่ต้องนำมาพิมพ์ซ้ำในรายงานโครงการย่อยที่ 1 และ 2 อีก

2) ระมัดระวังการเลือกกลุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมและเป็นตัวแทนที่ดี

3) เลือกรีวิววิจัยและวิธีการสุ่มตัวอย่างให้ถูกต้อง

- 4) รายงานวิจัยควรมีแผนที่ แสดงแหล่งท่องเที่ยว กราฟ แผนภูมิ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจ ส่วนภาพที่มีความสำคัญน้อย หรือไม่มีความจำเป็นก็ควรตัดออกไป
- 5) นำเสนอข้อมูลให้กระชับ ไม่ซับซ้อน
- 6) รายงานการวิจัยใช้ระบบสากล ซึ่งรายงานการวิจัยต้องมี 5 บท รายงานบางโครงการย่อเขียนเหมือนเรียงความ ไม่พบสาระสำคัญของการวิจัย ซึ่งอาจทำให้ผลการวิจัยไม่น่าเชื่อถือ
- 7) การเผยแพร่รายงานวิจัยควรมีแบบสอบถามภาษาต่างประเทศที่ใช้ถามนักท่องเที่ยวต่างชาติไว้ในภาคผนวก
- 8) เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติควรทำเป็นภาษาอังกฤษด้วย

4. สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน ได้ผลิตข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประโยชน์ของผลการวิจัย และผลสัมฤทธิ์อื่นๆ ดังนี้

4.1 ผลผลิตโครงการวิจัย แยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย และผลงานวิจัยที่โดดเด่น ดังนี้

1) ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย แยกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554-2555) ซึ่งประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้ผลิตในภาพรวมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว จำนวน 15 ข้อ ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง จำนวน 7 ข้อ และยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย จำนวน 2 ข้อ

2) ผลงานวิจัยที่โดดเด่น ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะวิจัยติดตามประเมินผลได้พิจารณาโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 พบว่ามี 15 แผนงาน (ร้อยละ 48.72) ได้ผลิตที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และได้รับเชิญให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC มี 4 แผนงาน 2) กลุ่มโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน มี 4 แผนงาน 3) กลุ่มโครงการการท่องเที่ยวทางเลือก มี 4 แผนงาน 4) กลุ่มโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มี 3 แผนงาน

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลสัมฤทธิ์จากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ประมวลเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งได้แบ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มุ่งเน้นนำเสนอบทบาทภาครัฐในการพัฒนา สร้าง พื้นฟูและบำรุงรักษา เกี่ยวกับ

(1) **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** ด้วยการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติ เสริมทักษะ ให้มีความรู้หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม

(2) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ด้วยการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

(3) **การสร้างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการเดินทาง** ด้วยการจัดทำแผนความปลอดภัยทางถนนของประเทศและจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมมาตรฐานการจัดการ รถโดยสารที่ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล

(4) **การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น** เน้นประวัติศาสตร์ ศิลป - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(5) **การฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว** บูรณะฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว ปลูกจิตสำนึกความห่วงใยทรัพยากรในท้องถิ่น ตระหนักในคุณค่าสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี

2) **ด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว** ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมุ่งนำเสนอบทบาทภาครัฐร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชนสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้พัฒนาได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

(1) **การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน** เช่น เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในประเทศและระหว่างประเทศในอนุภาคแม่น้ำโขง รัฐแก๊กกระเปียบที่เป็นอุปสรรคในการเดินทางภายในภูมิภาค

(2) **การสนับสนุนการตลาดการท่องเที่ยว** เช่น กระตุ้นความต้องการด้านการท่องเที่ยว (อุปสงค์) ด้วยมาตรการต่างๆ ขยายตลาดการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

(3) **การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** โดยเริ่มต้นขับเคลื่อนส่วนที่มีผลกระทบมากและมีความยาก จากนั้นนำผลที่ได้ถ่ายทอดไปสู่ส่วนที่มีขนาดย่อย

(4) **การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน** โดยสนับสนุนให้ชุมชนบริหารจัดการท่องเที่ยว เป็นหลักประกันได้ว่าทรัพยากรของชุมชนจะถูกใช้อย่างคุ้มค่า ได้รับการฟื้นฟูและรักษาให้คงอยู่

3. ประโยชน์ของผลการวิจัย

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านประโยชน์ของผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 มีประโยชน์อย่างมากต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจ หรือหน่วยงาน รวมทั้งเห็นด้วยอย่างมากที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วย งานหรือธุรกิจ และมีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะได้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ

4. ผลสัมฤทธิ์อื่นๆ

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากนี้การจัดประชุม 3 ภูมิภาค ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี ทำให้ทราบความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคการจัดการการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น นำไปสู่การเสนอประเด็นวิจัยในอนาคตต่อไป พร้อมกันนี้จากการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยฯ ทำให้ทราบศักยภาพนักวิจัย โดยสรุปดังนี้

1) ประเด็นวิจัยในอนาคต ได้มาจากการประชุม 3 ภูมิภาค ดังนี้

(1) การประชุมที่ภาคใต้ (จังหวัดกระบี่) ได้ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา 9 ประเด็น และประเด็นวิจัยเชิงแก้ไขปัญหา 18 ประเด็น

(2) การประชุมที่ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) ได้ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา 11 ประเด็น และประเด็นวิจัยเชิงแก้ไขปัญหา 4 ประเด็น

(3) การประชุมที่ภาคตะวันออก (พัทยา จังหวัดชลบุรี) ได้ประเด็นวิจัยเชิงพัฒนา 11 ประเด็น และประเด็นวิจัยเชิงแก้ไขปัญหา 7 ประเด็น

2) ศักยภาพของนักวิจัย นักวิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 มีความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัยได้เป็นอย่างดี โดยมีคุณสมบัติต่างๆ ที่น่าสนใจดังนี้

- (1) มีความรู้ในระดับปริญญาเอก / ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 80
- (2) มีวุฒิการศึกษาตรงกับเรื่องที่ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50
- (3) มีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการท่องเที่ยว 3-5 ปี หรือมากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50
- (4) นักวิจัยมีทักษะการวิจัยเกี่ยวกับการสังเคราะห์เอกสาร การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงาน รวมถึงการใช้สื่อนำเสนอ สรุป และตอบคำถาม อยู่ในระดับมาก
- (5) นักวิจัยมีทักษะการทำงานเป็นทีม การประสานงาน และการจัดประชุมอยู่ในระดับมาก
- (6) นักวิจัยสามารถบริหารจัดการโครงการวิจัย วางแผนโครงการวิจัยอย่างมีระบบ จัดองค์กรร่วมศึกษาวิจัยด้วยการรวมนักวิจัยที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่า 3 สาขา/วิชาเอก แบ่งงานอย่างชัดเจน ดำเนินการวิจัยโดยตั้งวัตถุประสงค์ได้สอดคล้องและครอบคลุม สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มทางวิชาการ เก็บข้อมูลหลากหลายวิธี และวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการทางวิชาการ อยู่ในระดับดี

จากผลการวิจัยยังสามารถจำแนกนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าแผนงานได้จำนวน 10 คน หัวหน้าโครงการวิจัยย่อยในแผนงานต่างๆ จำนวน 22 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

3) การพัฒนานักวิจัย แม้นักวิจัยส่วนใหญ่จะมีศักยภาพในการวิจัย แต่ก็ยังพบปัญหาบางส่วนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยควรพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการวิจัย ดังนี้

(1) เข้ารับการอบรมการวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มเติมความรู้และฝึกทักษะ ตั้งแต่การตั้งชื่อโครงการ การตั้งวัตถุประสงค์ การทบทวนวรรณกรรม การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการผลการวิจัยสู่การท่องเที่ยว และการเขียนรายงาน

(2) ให้มีโอกาสดำเนินงานวิจัยร่วมกับนักวิจัยอาวุโสที่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมประสบการณ์

5. การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

5.1 การจัดทำสื่อวีดิทัศน์

คณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ได้สำรวจรายชื่อบริษัทรับจ้างผลิตสื่อวีดิทัศน์ แล้วแจ้งรายละเอียดการผลิต ข้อกำหนด (Specifications) ให้บริษัท เสนอราคาค่าจ้าง เพื่อพิจารณาจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 เมื่อคณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย พิจารณาใบเสนอราคาแล้ว จึงทำสัญญาว่าจ้างบริษัท จินตนาการ จำกัด ให้เป็นผู้ผลิตสื่อวีดิทัศน์ และได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยวีดิทัศน์มีความยาว 19 นาที เนื้อหาสาระของวีดิทัศน์ ได้กล่าวถึงโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 2 แผนงาน คือ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย” และ “การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล”

5.2 การเผยแพร่ผลงานวิจัย

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคม 4 รูปแบบ ได้แก่ การเผยแพร่ด้วยวีดิทัศน์ การประชุมวิชาการเวที สกว. การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว การประชุมและการจัดนิทรรศการ ในมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556 ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

1) การเผยแพร่ด้วยวีดิทัศน์ วีดิทัศน์ผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้นำออกเผยแพร่ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556 วันที่ 24 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมเซ็นทราแกรนด์และห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

2) การประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยให้นักวิจัยจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ นำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย พร้อมกับรับข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดขึ้นทั้งหมด 4 ครั้ง ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2556 ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ครั้งที่ 1 เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC: ประเด็นเพื่อพิจารณา”

ครั้งที่ 2 เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้ชุมชน”

ครั้งที่ 3 เรื่อง “การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism)”

ครั้งที่ 4 เรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”

3) การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว เป็นการสรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุมวิชาการ เวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มุ่งหวังให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้ได้จัดพิมพ์จดหมายข่าว จำนวน 4 ฉบับๆ ละ 1,500 ชุด สำหรับเผยแพร่ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผู้สนใจที่เข้าร่วมการประชุม จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) 4 ฉบับ แยกนำเสนอ 4 เรื่อง ได้แก่

(1) การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC เป็นจดหมายข่าวฉบับที่ 9/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน

(2) การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน เป็นจดหมายข่าวฉบับที่ 10/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน

(3) การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism) เป็นจดหมายข่าวฉบับที่ 11/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน

(4) การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นจดหมายข่าวฉบับที่ 12/2556 เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 3 แผนงาน

4) มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2556 (Thailand Research Expo 2013) เผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ใน 2 รูปแบบ ได้แก่ จัดการประชุมเสวนาและนำเสนอผลงาน และจัดแสดงนิทรรศการผลงานวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

(1) การประชุมเสวนาและนำเสนอผลงาน จัดวันที่ 24 สิงหาคม 2556 ในหัวข้อเรื่อง “การวิจัยกับการขับเคลื่อนนโยบายแห่งรัฐในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2 ล้านล้านบาท ภายในปี 2558” โดยการประชุมแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ การปาฐกถาพิเศษ การเสวนา และการนำเสนอ Case Study งานวิจัย

(2) การแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานโครงการวิจัยโดยจัดนิทรรศการและแจกเอกสารเผยแพร่ รวม 6 แผนงาน คือ (1) การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล (2) การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 (3) โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย (4) การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ (5) การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล (6) กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต

ข้อเสนอแนะ

จากการติดตามประเมินผลการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 คณะผู้ติดตามและประเมินผล ได้ประมวลข้อเสนอจากงานวิจัย และแนวทางส่งเสริมงานวิจัย ด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบริการไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1) การกระตุ้นความต้องการด้านการท่องเที่ยว (มาตรการด้านอุปสงค์) สามารถดำเนินการได้หลายอย่าง เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในเชิงรุก การทำการขายร่วมกับผู้ดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Operator) ในประเทศเพื่อนบ้าน การกระตุ้นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

2) การปรับโครงสร้างตลาดการท่องเที่ยว (มาตรการด้านอุปทาน) โดยเน้นการสร้างและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มด้วย เช่น นักท่องเที่ยวสูงวัย นักท่องเที่ยวพิการ เป็นต้น การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูง เชื่อมโยงศูนย์กลางการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ การสร้างหรือปรับปรุงถนนเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีการลงทุนเพื่อสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นเรื่องประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงลงทุนระยะยาวในการปรับปรุงฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3) การเพิ่มรายได้หรือกระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น โดยรัฐบาลต้องออกแบบให้การท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้ท้องถิ่นเกิดรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว และให้รายได้ดังกล่าวตกอยู่กับท้องถิ่นอย่างแท้จริง

4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของโลก ซึ่งอาจทำได้โดยการสร้างพันธมิตร สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในภูมิภาค และการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมในภูมิภาค

5) จัดทำแผนความปลอดภัยทางถนนของนักท่องเที่ยว โดยเชื่อมโยงกับแผนแม่บทความความปลอดภัยทางถนน แผนแม่บทการท่องเที่ยวและแผนงานของหน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงคมนาคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ พร้อมทั้งกำหนดให้จังหวัด/เมืองท่องเที่ยว เช่น ภูเก็ต เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ เมืองพัทยา-ชลบุรี ปาย-แม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการจัดทำแผนด้านความปลอดภัยทางถนนควบคู่ไปด้วย

6) จัดทำระบบข้อมูลสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนนของนักท่องเที่ยวพร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุเชิงลึกในทุกรายที่มีการเสียชีวิต หรือบาดเจ็บรุนแรง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน เป็นต้น

7) ผลักดันให้มีกองทุนช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ประสบอุบัติเหตุ รวมทั้งกำหนดให้รถสาธารณะที่นำมาบริการนักท่องเที่ยว (รถทัศนจาร) ต้องมีประกันภัยชั้นหนึ่ง ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ เจ้าของรถ (ผู้ประกอบการ) และบริษัททัวร์ต้องเข้ามามีส่วนร่วมดูแลและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ไม่ปล่อยให้เป็นการระของนักท่องเที่ยว

8) ส่งเสริมมาตรฐานการจัดการรถโดยสารที่ปลอดภัยตามมาตรฐานการจัดการรถโดยสารที่ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล ISO 39001 (Road Traffic Safety Management Systems) เพื่อเป็นข้อมูลในการคัดเลือกรถโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวของผู้ให้บริการการท่องเที่ยว

9) จัดทำและเผยแพร่สื่อเอกสารคู่มือ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยในเมืองไทย เช่น 1) คู่มือการเลือกเส้นทางยานพาหนะในการเดินทาง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทางการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยในเมืองไทย 2) คู่มือให้ความรู้สำหรับครอบครัวของนักท่องเที่ยว กรณีที่ประสบอุบัติเหตุและเสียชีวิตว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ติดต่อประสานงานอย่างไร

10) วางยุทธศาสตร์ด้านการประสานงาน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างอุปสงค์กับอุปทาน และการทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) เข้าถึงตลาดกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม

11) สร้างการยอมรับในวงกว้างว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนา ไม่ใช่เป็นเพียงการกระตุ้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือธุรกิจการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนควรต้องเสริมความสามารถของชุมชนในการให้บริการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพด้วย

12) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนควรทำงานร่วมกันเป็นทีมและต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายต้องเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนที่ได้กำหนดไว้ และมองเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นกระบวนการพัฒนาไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรม หรือการจัดงานแกล้งข่าว งานเปิดตัวสินค้า งานกิจกรรมทางการตลาด (Event) ที่จะจัดขึ้นเป็นครั้งคราว

13) ความรู้ในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และความสามารถของคนในชุมชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และธำรงรักษาซึ่งประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่จำเป็น และต้องพัฒนา เพื่อให้การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

14) กำหนดนโยบายการพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และทักษะในการ

ให้บริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

15) กำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุให้เกิดเป็นรูปธรรม เพื่อให้สถานประกอบการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในการให้บริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

16) กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยมอบหมายหรือจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล โดยให้มีผู้แทนจากองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการขับเคลื่อนนโยบาย เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

17) กำหนดให้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นหนึ่งในสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ควรส่งเสริม และบรรจุอยู่ในแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

18) สร้างมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นที่รับรู้ในกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และนักท่องเที่ยว

19) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ส่วนมากผ่านทางสถาบันศึกษาและอินเทอร์เน็ต ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสถาบันการศึกษา ขณะเดียวกันก็ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตอบสนองต่อการทำการตลาดแบบ Online Marketing ด้วย

20) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวของวัด โดยดำเนินการตามรูปแบบการท่องเที่ยวของวัดที่เหมาะสม และมีการประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด

21) หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์และอนุรักษ์โบราณสถานของวัดอย่างครอบคลุม โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนท้องถิ่น และการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน

22) พิพิธภัณฑ์ของวัด เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถานของวัด และชุมชน ซึ่งรัฐยังไม่ได้ให้การสนับสนุนกับวัดโดยตรง ทั้งที่วัดมีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์ของวัดจึงควรได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ไม่ควรปล่อยให้ เป็นภาระของวัดแต่เพียงฝ่ายเดียว

23) หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัดควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางโบราณคดี และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม โดยไม่มุ่งเน้นแต่การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศเพียงอย่างเดียว

2. แนวทางส่งเสริมงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

1) ส่งเสริมนักวิจัยหรือทีมวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ที่มีศักยภาพในการทำวิจัย โดยพิจารณาจากคุณภาพของผลงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย การค้นพบสิ่งใหม่ๆ ในวงวิชาการ ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย เป็นต้น

2) การวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ เป็นงานที่ผสมผสานความรู้จากหลายศาสตร์ และสามารถบูรณาการความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน เกิดเป็นความรู้ใหม่ที่สร้างสรรค์ จึงน่าจะส่งเสริมให้ทีมวิจัยประกอบด้วยนักวิชาการจากหลายสาขาวิชาร่วมมือกันทำงาน อาจตั้งโจทย์การวิจัยที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ รวมถึงการจัดหลักสูตรบูรณาการนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว ด้วยการพัฒนาทักษะบางอย่างที่นักวิจัยส่วนใหญ่มีอยู่น้อย เช่น ทักษะการเขียนรายงาน เป็นต้น

3) หลักสูตรการพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีประโยชน์อย่างมากต่อการสร้างอาชีพให้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยว เป็นการสร้างตำแหน่งงานเพิ่มจากกรอบข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (MRA on Tourism Professionals) ซึ่งควรได้รับการผลักดันทันทีโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงแรงงาน เป็นต้น

4) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศอาเซียน และ JBRIC เป็นสิ่งที่น่าสนใจ รัฐบาลไทยยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงควรเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กระดืบให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยใช้ประโยชน์จากงานวิจัยรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ และควรพัฒนาหลักสูตรอบรมโดยมุ่งเป้าไปที่บุคลากรด้านนี้โดยตรง หัวใจของผู้สูงอายุคืออะไร หน้าที่ของบุคลากรคืออะไร โดยมีแนวทางให้ผู้ประกอบการที่ผ่านการอบรมนำไปทำธุรกิจได้จริง

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุนวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการควรติดตามผลที่เกิดจากการนำงานวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด โดยตั้งทีมติดตามประเมินผลขึ้นมา และให้รายงานผลเป็นระยะ

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ภู่อ้อม. การประเมินผลโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนยี่สาร
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2555.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ :
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การติดตามและประเมินผลโครงการปีท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2530.
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. “หน่วยที่ 13 การประเมินองค์การและการประเมินบุคคลภาครัฐ “เอกสาร
การสอนชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐกิจ หน่วยที่ 9-15 สาขาวิชาวิทยาการ
จัดการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- ญาณกร ไพบูลย์ “หน่วยที่ 9 การติดตามและประเมินผลแผนท้องถิ่น. เอกสารการสอนชุดวิชา
นโยบายแผน และโครงการท้องถิ่น หน่วยที่ 8 – 15 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.
- ทวีป ศิริริศมี. การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา, 2545.
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. “หน่วยที่ 12 การติดตามควบคุมงานในระบบบริหารสมัยใหม่” เอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐกิจ หน่วยที่ 9 – 15. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2549.
- นิตา ชูโต. การประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสารการพิมพ์, 2537.
- ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (RBM) . กรุงเทพฯ :
เอช อาร์ เซ็นเตอร์, 2554.
- ผดุงชัย ภู่อ้อม. “หน่วยที่ 4 การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมิน” ประมวลสาระชุดวิชาการ
ประเมินและการจัดการโครงการประเมิน หน่วยที่ 1-5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. การติดตามและประเมินผลโครงการศิลปวัฒนธรรมไทย 2531 – 2532.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- มีนา ดาวเรือง : การประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการแขนงวิชาธุรกิจการบิน
โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
ปริญญาานิพนธ์ วท.ม.(วิทยาการการประเมิน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. 2553.
- ศิริเดช สุชีวะ และเพชรรา พิพัฒน์สันติกุล. หน่วยที่ 9 การประเมินผลการดำเนินโครงการ” ประมวล
สาระชุดวิชาวิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา หน่วยที่ 9 – 15 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555.

- สุวิมล ติรกานนท์. “หน่วยที่ 7 การกำหนดจุดมุ่งหมายตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ” ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ หน่วยที่ 6-10, บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาธิราช, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555 – 2559). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.docs.google.com>
- _____. รายงานการติดตามผลและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิทยาลัยและ เทคโนโลยีแห่งชาติ., 2553.
- _____. ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยว ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2554 – 2555) กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา วิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ., 2554.
- _____. ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555 – 2559). กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา วิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ., 2554.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559). [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักพัฒนาวิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ. รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัย ในภาพรวม. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิทยาลัยและ เทคโนโลยีแห่งชาติ., 2550.
- Law, Rob & Chon, Kaye. “Evaluating Research Performance in Tourism and Hospitality: The Perspective of University Program Heads”. *Tourism Management*. (2007, October). 28(5) : 1203 – 1211.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1
รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการ
ท่องเที่ยวและบริการปี 2555

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
1	นพ.กฤษฎา มนูญวงศ์	นายแพทย์ประจำโรงพยาบาลกรุงเทพ	โรงพยาบาลกรุงเทพ
2	นายชาญ พิโรโคติน	ประธานกรรมการ บริษัทสยามเอ็กซ์เพรส จำกัด	บริษัทสยามเอ็กซ์เพรส จำกัด
3	นายเชมชาติ เทพไชย	ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
4	รศ.ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์	ผู้อำนวยการสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยว	มหาวิทยาลัยนเรศวร
5	รศ.ภญ.ดร.นริศ คำแก่น	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
6	ดร.ชูเกียรติ วงศ์เทพเดียน	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
7	รศ.ร.ดร.ชูวิทย์ สุจนายา ร.น.	อาจารย์ประจำหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	สถาบันอาศรมศิลป์
8	นางดวงกมล จันสุริยวงศ์	ที่ปรึกษาสมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย	สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย
9	ดร.ทรงธรรม สุขสว่าง	ผู้อำนวยการสถาบันนวัตกรรมและพื้นที่คุ้มครองอุทยานแห่งชาติ	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
10	รศ. ดร.ทักษิณา คุณารักษ์	อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
11	นายภราเดช พยัฆวิเชียร	ประธานสถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน	สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน
12	ผศ.ดร.ยงฉัตร พิมลเสถียร	ผู้จัดการศูนย์วิจัยนวัตกรรมการผังเมืองและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการผังเมืองและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
13	นพ.ธนศ กรัชนัยรวิวงศ์	รองประธานฝ่ายพัฒนาสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
14	นางสาวยุวดี นิรัตน์ตระกูล	ผู้อำนวยการกองวิจัยการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
15	พ.อ.ดร.นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท	ผู้อำนวยการองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
16	นางพรทิพย์ บุญทรง	กรรมการวิจัยสมาคมนักวิชาการการท่องเที่ยว	สมาคมนักวิชาการการท่องเที่ยว
17	นางสาวรำไพพรรณ แก้วสุริยะ	อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการกองส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
18	ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์	รองประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
19	นายวัฒนา ธรรมศิริ	อดีตผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ภาคผนวกที่ 1
รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2555

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
20	นางสาววิไลพร ลิ่วเกษมศานต์	อดีตผู้อำนวยการสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
21	นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล	อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายต่างประเทศ)	กระทรวงศึกษาธิการ
22	นางสุชาดา ยูบูรณ์	ประธานบริหาร สามพรานริเวอร์ไซด์	
23	นางสุประภา โมฬีรัตนนท์	อดีตผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม การประชุม ส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (สสปน.)	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)
24	รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง	อดีตผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	
25	นางสาวสมิตรา มัทธุนนท์	นายกสมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และผจญภัย	สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย
26	ศ.ดร.มรว.สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์	อาจารย์คณะโบราณคดี	มหาวิทยาลัยศิลปากร
27	ศ.ดร.อิมรอน มะลูลีม	รองประธานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
28	นางอุไรรัตน์ เนถาวร	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ	สำนักปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ภาคผนวกที่ 2
จำนวนโครงการย่อยในแผนงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
และบริการปี 2555

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
1	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม อุทกวิทยา อุทกธรณีวิทยาและคุณภาพน้ำเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 2 พื้นฟูแหล่งน้ำพุร้อนจากการหาโครงสร้างทางธรณีวิทยาใต้ผิวดินด้วยการวัดค่าสภาพต้านทานไฟฟ้าระดับลึกละเอียดสูงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนาศักยภาพของแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2	การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน โครงการวิจัยย่อยที่ 1 อุทยานการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน โครงการวิจัยย่อยที่ 2 อุปสงค์การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของภาคเหนือตอนบน
3	การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่งท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศเพื่อค้นหาคุณลักษณะเฉพาะและสร้างการรับรู้ด้านอัตลักษณ์ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจังหวัดลำปาง โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการสืบค้นด้านแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดลำปาง
4	การบริหารจัดการภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของประเทศไทยในยุคเครือข่ายสังคม โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การจัดการเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสร้างภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาและวิเคราะห์การสร้างภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอื่น

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
5	กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต โครงการวิจัยย่อยที่ 1 กลยุทธ์และคู่มือการสร้างเสริมความตระหนักและส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โครงการวิจัยย่อยที่ 2 กลยุทธ์และคู่มือการสร้างเสริมความตระหนัก ชีตความสามารถ และการมีส่วนร่วมของธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวและตัวแทนการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โครงการวิจัยย่อยที่ 3 กลยุทธ์และคู่มือการสร้างเสริมความตระหนักและส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โครงการวิจัยย่อยที่ 4 กลยุทธ์และคู่มือการสร้างเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โครงการวิจัยย่อยที่ 5 บทบาทของหน่วยงานภาครัฐส่วนท้องถิ่นในการเป็นกลไกส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบมีส่วนร่วมของคลัสเตอร์การท่องเที่ยว
6	การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม โครงการวิจัยย่อยที่ 1 พฤติกรรม และความต้องการการท่องเที่ยวฮาลาล ฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม โครงการวิจัยย่อยที่ 2 แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของ ประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม โครงการวิจัยย่อยที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม
7	การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การเตรียมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศ JBRIC และ AEC

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
8	การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 1 รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กระบวนการเปลี่ยนแปลง “เส้นทางบุญ” สู่ “เส้นทางธรรม” โครงการวิจัยย่อยที่ 2 รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคเหนือ : กระบวนการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โครงการวิจัยย่อยที่ 3 รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคกลาง : กระบวนการจัดการพุทธศิลป์ถิ่นสยามเพื่อความงดงามของจิตใจและปัญญา โครงการวิจัยย่อยที่ 4 รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคใต้ : การสื่อสารคุณค่าและการพัฒนาเชิงบูรณาการ
9	การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม ในพื้นที่อารยธรรมล้านนาตะวันออก โครงการวิจัยย่อยที่ 1 สถาปัตยกรรมใต้ดินดินแดนอารยธรรมล้านนาตะวันออก โครงการวิจัยย่อยที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมอย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
10	รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การเสริมสร้างสมรรถนะของชุมชนในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับและจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบองค์รวมอย่างครบวงจรสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เป็นชาวต่างชาติ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนามูลค่าเพิ่มของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติ โครงการวิจัยย่อยที่ 4 การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงรายสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
11	การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือกรณีศึกษา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การจัดการข้อมูลชุมชนโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอำเภอกัลยาณิวัฒนา โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและระบบสื่อความหมายภายใต้แนวคิด Green Concept บนฐานทรัพยากรท้องถิ่น

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
12	การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลก ดงพญาเย็น-เขาใหญ๋ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์เพื่อจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
13	โครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจสุขภาพองค์รวมของไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การสำรวจความพึงพอใจและภาคักดีต่อตราของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อธุรกิจสุขภาพองค์รวมของไทยเพื่อการพัฒนากลยุทธ์สู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ให้บริการด้านสุขภาพของไทยเพื่อพัฒนาศูนย์กลางสุขภาพองค์รวมต้นแบบสู่ตลาดอาเซียน
14	โครงการ “การพัฒนาคัลสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในภูมิภาคตะวันตก” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาศักยภาพเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหาร : กรณีศึกษาขนมไทยท้องถิ่น โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การศึกษาศักยภาพของขนมไทยท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเป็นของฝากสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหาร โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหารในมิติภูมิปัญญาท้องถิ่นของการทำขนมไทยในภูมิภาคตะวันตกบนระบบฐานข้อมูลสารสนเทศแบบออนไลน์
15	โครงการ “การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนาทุนมนุษย์ของวิสาหกิจขนาดย่อมกลุ่มสปาและนวดแผนไทย ภายใต้เครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว PTCC ในเมืองพัทยาจังหวัดชลบุรีเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 2 โครงการสร้างเครือข่ายนำร่องธุรกิจขนาดย่อม ด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การศึกษาการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ของธุรกิจร้านขายของที่ระลึกในเครือข่ายวิสาหกิจด้านการท่องเที่ยวชุมชน เขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
	โครงการวิจัยย่อยที่ 4 การบริหารจัดการทุนมนุษย์เพื่อการบูรณาการกลยุทธ์การจัดการเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 5 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เมืองพัทยา เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
16	โครงการ “ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 สภาพปัจจุบันของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักท่องเที่ยวและสถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว โครงการวิจัยย่อยที่ 2 แผนยุทธศาสตร์การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักท่องเที่ยวและสถานประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
17	โครงการ “การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 โครงการพัฒนาแผนที่ระบุจุดอันตรายเพื่อการท่องเที่ยวทางถนนที่ปลอดภัย โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากลด้วยการศึกษาด้านพฤติกรรมและความพึงพอใจ โครงการวิจัยย่อยที่ 3 โครงการศึกษาระบบที่เอื้อต่อความปลอดภัยเพื่อการท่องเที่ยวทางถนนอย่างยั่งยืน โครงการวิจัยย่อยที่ 4 โครงการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการช่วยเหลือและดูแลรักษานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลังประสบอุบัติเหตุทางถนน
18	โครงการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน(เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง)” โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนเพื่อตอบสนองต่อช่องว่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง) โครงการวิจัยย่อยที่ 2 แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตราและการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง)

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
	โครงการวิจัยย่อยที่ 3 กลยุทธ์ระดับธุรกิจเพื่อสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภาคเอกชนตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง) โครงการวิจัยย่อยที่ 4 บทบาทของภาครัฐต่อการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชนตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง)
19	การเพิ่มศักยภาพ มูลค่า และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่อีสานใต้ของประเทศไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การยกระดับศักยภาพ มูลค่า และคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตอีสานใต้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โครงการวิจัยย่อยที่ 3 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาธุรกิจสปา ในจังหวัดนครราชสีมา โครงการวิจัยย่อยที่ 4 โครงการศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในจังหวัดอุบลราชธานี โครงการวิจัยย่อยที่ 5 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมคุณค่าและยกระดับมูลค่าการท่องเที่ยวอีสานใต้
20	การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 1 แนวทางการจัดการฐานข้อมูลทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามกรอบนโยบายแห่งรัฐ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาฐานข้อมูลบุคลากรการท่องเที่ยวจากข้อมูลของผู้แทนสมาคม/ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนาฐานข้อมูลบุคลากรการท่องเที่ยวจากข้อมูลของกลุ่ม นักวิชาการและสถาบันการศึกษาด้านการท่องเที่ยว
21	การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชนลำปาง โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือที่ยั่งยืนในการจัดการอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดลำปางอย่างสร้างสรรค์ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การสร้างเสริมความสัมพันธ์เพื่อประสิทธิผลด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การจัดทำระเบียบว่าด้วยความร่วมมือทางด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
	โครงการวิจัยย่อยที่ 4 องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเล่าชุมชนเพื่อสร้างจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง โครงการวิจัยย่อยที่ 5 การพัฒนาเครือข่ายการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง โครงการวิจัยย่อยที่ 6 การพัฒนาศักยภาพสินค้าหัตถกรรมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวจังหวัดลำปางสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
22	การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานีและนนทบุรี โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้หลักการจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โครงการวิจัยย่อยที่ 2 ปัจจัยด้านการตลาดและภาพลักษณ์ของจังหวัดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
23	การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง โครงการวิจัยย่อยที่ 1 ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การสร้างระบบจัดลำดับความสามารถของ อปท. ในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง
24	โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 1 โครงการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย และสมาชิกประเทศอาเซียนตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC 2015) โครงการวิจัยย่อยที่ 2 โครงการศึกษาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 3 โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการระบบขนส่งสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย
25	การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การประเมินศักยภาพของผลิตภัณฑ์และการบริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 ศักยภาพทางการตลาดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของเส้นทางท่องเที่ยวเดิมและใหม่ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
26	ศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การจัดการขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying capacity) การท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) การท่องเที่ยวโดยชุมชนของเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) การท่องเที่ยวโดยชุมชนของบ้านแม่กำปอง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โครงการวิจัยย่อยที่ 4 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) การท่องเที่ยวโดยชุมชนของบ้านถ้ำปลา ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
27	การศึกษาอุปสงค์เพื่อการปรับตัวทางด้านอุปทานของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาการท่องเที่ยวที่ผูกโยงกับสุขภาพ (Medical Tourism) และการแข่งขันของไทยเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์: การสำรวจนักท่องเที่ยวจากในประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 2 ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในมุมมองของนักท่องเที่ยวตะวันออกกลาง
28	การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาแนวทางในการผลักดันให้มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้รับการบรรจุเข้าเป็นมาตรฐานระดับชาติ กรณีศึกษาประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การศึกษาเงื่อนไขและข้อจำกัดของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่มาตรฐานไทยและเปรียบเทียบความก้าวหน้าของการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศในกลุ่มอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การศึกษาความต้องการของตลาดต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาประเทศไทยเพื่อปรับใช้ในกลุ่มประเทศอาเซียน
29	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผ่านการจัดการชุมชนโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาผู้ประกอบการชุมชนและการตลาด ตามแนวพระราชดำริ พื้นที่ ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตามแนวพระราชดำริ พื้นที่ ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การจัดการชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาผู้ประกอบการชุมชนตามแนวพระราชดำริ พื้นที่ ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การพัฒนาตลาดท่องเที่ยวโดยชุมชน ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โครงการวิจัยย่อยที่ 4 การศึกษารูปแบบการบริหารการเงินของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติในชุมชน พื้นที่ ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
30	การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาครในเขตภาคกลาง โครงการวิจัยย่อยที่ 2 แผนการตลาดท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การจัดการความรู้การท่องเที่ยวและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อส่งเสริมรายได้ที่ยั่งยืนของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง
31	การสร้างคุณค่าอาหารไทยท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภาคเหนือ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคเหนือโดยใช้ภาพลักษณ์ของอาหารท้องถิ่น โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การจัดการความรู้ร้านอาหารไทยท้องถิ่นบนเส้นทางท่องเที่ยวภาคเหนือ
32	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอนุรักษ์ ในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันตก โครงการวิจัยย่อยที่ 1 โครงการสำรวจเพื่อพัฒนาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษห้วย
33	การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และน่านในเขตภาคเหนือ โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตร ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่และน่าน ในเขตภาคเหนือ โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การจัดการการตลาดและทรัพยากรมนุษย์เพื่อการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์
34	การศึกษาศักยภาพ เส้นทางและมูลค่าเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัด สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โครงการวิจัยย่อยที่ 1 ความทรงจำร่วมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมเขตพื้นที่ สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร-สปป.ลาว-สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การจัดการเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมในกลุ่มจังหวัด สกลนคร นครพนมมุกดาหาร สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
35	ศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่การเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 1 ศักยภาพและความพร้อมชุมชนเพื่อรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งเดียวอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งของทุนมนุษย์ในการจัดการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การสร้างแบรนด์จังหวัดเพื่อการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แผนงาน	ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย
	โครงการวิจัยย่อยที่ 4 ศักยภาพและสถานภาพด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โครงการวิจัยย่อยที่ 5 การพัฒนาศักยภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่ความยั่งยืนและการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งเดียวอาเซียน
36	ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของ ไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยด้วยการพยากรณ์แนวโน้มของตลาดการท่องเที่ยวและการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การประเมินต้นทุน – ผลได้ของโครงการลงทุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อ ปรับ อุตสาหกรรมแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าของที่ระลึก-บริการท่องเที่ยว
37	ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร โครงการวิจัยย่อยที่ 2 แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร
38	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่องานสัมมนา งานแต่งงานและฮันนีมูน รองรับนักท่องเที่ยวชาว อินเดียกลุ่มกำลังซื้อสูง โครงการวิจัยย่อยที่ 1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวอินเดียกลุ่มกำลังซื้อสูงเพื่อรองรับงานสัมมนา งาน แต่งงานและฮันนีมูนในประเทศไทย โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเป็นตลาดสัมมนา งาน แต่งงานและฮันนีมูนรองรับนักท่องเที่ยวชาวอินเดียกลุ่มกำลังซื้อสูง
39	การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

ภาคผนวก 3
ผลประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
ปี 2555 (2 เดือน)

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 ตามแบบประเมินของ สกว.
 พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะดังตาราง

ตารางแสดงผลประเมินการวิจัย 39 แผนงานและข้อเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
1. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	3.50	1. คณะนักวิจัยมีความตั้งใจในการทำงานสูง 2. การนำเสนอและงานวิจัยยังขาดข้อมูล พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ คาดว่านักวิจัยจะดำเนินการให้สมบูรณ์ได้ เมื่อเสร็จสิ้นงานวิจัย 3. ควรออกแบบแบบสอบถามแยกสัญชาติ ของนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาความต้องการ ของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม 4. ควรให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกพื้นฐานทางการท่องเที่ยวของ ผู้สูงอายุ เช่น ห้องน้ำ/สุขา เป็นต้น 5. ในการพัฒนาน้ำพุร้อนควรมีการให้ข้อมูล ที่สำคัญแก่นักท่องเที่ยว เช่น อุณหภูมิ ข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น 6. บัณฑิตมีความหมายควรมีภาษาอังกฤษ และจีนประกอบด้วย 7. ในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ควรมีการจัดการ ให้เป็นระบบทั้งในด้านการแสดงผลงาน และการป้องกันสิ่งของที่จัดแสดง
2. การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในพื้นที่ อารยธรรมล้านนาตะวันออก	3.63	1. นักวิจัยมีความตั้งใจทำงานดีมาก 2. การนำเสนอไม่เป็นไปตามรูปแบบการ วิจัย โดยโครงการย่อยที่ 1 ขาดข้อมูล การนำเสนอในรูปแบบการวิจัย ส่วน โครงการย่อยที่ 2 ข้อมูลมากเกินไป 3. การนำเสนอขาดความกระชับ

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		4. ได้แนะนำเป้าประสงค์ของการวิจัยตามรูปแบบงานวิจัยการท่องเที่ยวไปแล้ว คาดว่า output และ outcome จะออกมาตามกรอบการวิจัยในไม่ช้า 5. ควรให้คำนิยาม การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในพื้นที่อารยธรรมล้านนา ตะวันออก ให้ชัดเจน 6. ควรมีการเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของไทยใหญ่และไทยลื้อให้ชัดเจน (ควรมีรูปประกอบ) ทั้งเรื่องสถาปัตยกรรม ประเพณีอาหาร 7. ควรบอกเหตุผลที่ส่งอิทธิพลต่อรูปลักษณ์ของสถาปัตยกรรม เช่น ไทยลื้อมาจากสิบสองปันนาซึ่งอยู่ในเขตหนาว จึงมีหลังคาลาดต่ำหน้าต่างช่องเล็ก เป็นต้น
3. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดแพร่ น่าน และอุตรดิตถ์ ในเขตภาคเหนือ	3.19	1. นักวิจัยมีความตั้งใจในการทำงานดีมาก มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้ได้ข้อมูลในส่วนที่ยังขาดให้เป็นรูปแบบของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวให้ตรงกับวัตถุประสงค์และความสำเร็จเป้าหมาย 2. การนำเสนอยังไม่ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย 3. ยังขาดความชัดเจน/ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการสำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
4. การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน	3.69	1. นักวิจัยยังมีความสับสนระหว่างคำว่า “volunteer” “voluntourism” และ “volunteer tourism” 2. ควรนิยาม และจำกัดความ คำว่า “volunteer” “voluntourism” และ “volunteer tourism” ให้ชัดเจน

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		3. ชื่อ website ควรมีคำว่า tourism ด้วย ไม่ควรใช้คำว่า work เพราะอาจสื่อ ความหมายที่ผิดพลาด 4. ควรมีการแบ่งระดับและประเภทของการ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครให้ชัดเจน
5. การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบน พื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นเครื่องมือการศึกษา อำเภอภักดีนิ- วัฒนา จังหวัดเชียงใหม่	3.81	1. การสำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ยังไม่เด่นชัด ควรดำเนินการให้เป็น รูปธรรมมากขึ้น 2. ควรพยายามทำงานวิจัยในกรอบของ วัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ
6. การบูรณาการทุนทางสังคมของแหล่ง ท่องเที่ยวในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัด ลำปาง	3.81	1. ควรเพิ่มฐานข้อมูลทรัพยากรทางการ ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมคุณลักษณะ จำเป็นตามเกณฑ์มาตรฐาน เช่น การ เข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก บ้ายบอ ทาง เป็นต้น 2. ควรหารือและแบ่งปันข้อมูลกับ ดร.ศรีศุภร์ นิลกรรณ์ ซึ่งทำงานวิจัยใน พื้นที่เดียวกัน เพื่อหลีกเลี่ยงความ ซ้ำซ้อนของงาน และ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สมบูรณ์ 3. ข้อมูลทางการท่องเที่ยวก่อนนำมาลงใน website ควรมีการตรวจสอบความ ถูกต้องของเนื้อหาก่อนเผยแพร่ 4. ข้อมูลทางการท่องเที่ยวควรทำทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพราะเป็น ข้อมูลสารสนเทศที่นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติเข้าถึงได้ 5. ควรพิจารณาวางระบบการจัดการ website ให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะใน การเพิ่มหรือลบข้อมูล การดูแล website ความถูกต้องและความครบถ้วนของ เนื้อหา 6. ควรมีการสอนงานให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ ด้วย

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
7.การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล	3.13	1. ไม่แน่ใจว่านักวิจัยจะสามารถเขียนรายงานผลการวิจัยในรูปแบบวิชาการได้หรือไม่ จึงควรให้มีนักวิชาการมาร่วมมือในการเขียนรายงานผลการวิจัยให้เป็นเชิงวิชาการอย่างแท้จริง 2. แบบสอบถามผู้ประกอบการไม่มีการถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการในเรื่องมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงควรเพิ่มเติมประเด็นนี้เข้าไปด้วย
8. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ผ่านการจัดการชุมชนโดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนและการตลาด ตามแนวพระราชดำริพื้นที่ตำบลเทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด เชียงใหม่	1.81	1. ยังไม่เห็นภาพรวมความก้าวหน้าของโครงการ ผู้วิจัยมีภารกิจมาก 2. การประสานงานเชื่อมโยงกับประชาชนหรือหน่วยงานในพื้นที่วิจัยยังไม่ชัดเจนว่าจะร่วมมือกันได้อย่างไร 3. ควรรับดำเนินการทำความเข้าใจและประสานงานกับ key person ในพื้นที่ทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน 4. ควรทำการสำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ก่อน หลังจากนั้นนำมาทำเป็นแผนที่ 5. ควรระบุขอบเขตพื้นที่ในการวิจัยให้ชัดเจน 6. ควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวให้มาก เนื่องจากเป็นพื้นที่สูงชัน
9. การจัดการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอัตลักษณ์ชุมชนลำปาง	3.44	1. ควรแบ่งขอบเขตการวิจัย และทำงานร่วมกันกับรศ.ดร.บุญทวารณ วังวอน ที่ทำงานวิจัยในพื้นที่เดียวกัน 2. ในการกำหนดอัตลักษณ์ของจังหวัดชุมชน และแหล่งท่องเที่ยว ควรทำร่วมกับโครงการของ รศ.ดร.บุญทวารณ วังวอน เพื่อให้ผลการวิจัยออกมาในทิศทางเดียวกัน 3. การจัดเส้นทางท่องเที่ยวไม่ควรทับซ้อนร่วมกับโครงการของรศ.ดร.บุญทวารณ วังวอน

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
10. การศึกษารูปแบบ (Model) การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน	3.19	1. ไม่แน่ใจว่านักวิจัยจะสามารถเขียนรายงานผลการวิจัยในรูปแบบวิชาการได้หรือไม่ จึงควรให้นักวิชาการมาร่วมมือในการเขียนรายงานผลการวิจัยให้เป็นเชิงวิชาการอย่างแท้จริง
11. การพัฒนาบทบาทของเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในวิสาหกิจการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาเพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	4.00	1. เทศบาลเมืองพัทยากำลังปรับโครงสร้างการบริหารใหม่ โดยจะมีการยกฐานะฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเป็นสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ดังนั้นนักวิจัยควรพิจารณาหาแนวทางในการนำเครือข่ายการท่องเที่ยว PTCC ให้เข้าไปอยู่ภายใต้สำนักงาน ฯ 2. ในการพัฒนาทุนมนุษย์ ควรมีการศึกษาโดยเทียบ job description ที่กำหนดไว้แล้วค่อยจัดหลักสูตรเสริมในส่วนที่ยังขาด
12. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้	4.00	1. นักวิจัยมีปัญหาในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม จึงควรวางแผนหรือปรับเปลี่ยนวิธีในการเก็บข้อมูลให้ได้ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยอาจขออนุญาตมัสยิดที่ดูแลกรุ๊ปทัวร์ขึ้นไปเก็บแบบสอบถามบนรถในขณะที่นักท่องเที่ยวกำลังเดินทาง
13. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม	3.13	1. นักวิจัยมีปัญหาในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม จึงควรวางแผนหรือปรับเปลี่ยนวิธีในการเก็บข้อมูลให้ได้ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยอาจขออนุญาตมัสยิดที่ดูแลกรุ๊ปทัวร์ขึ้นไปเก็บแบบสอบถามบนรถในขณะที่นักท่องเที่ยวกำลังเดินทาง

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
14. การพัฒนาคลังстерของกลุ่มธุรกิจ ขนมไทยท้องถิ่นและการจัดทำระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทาง ใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาหารในภูมิภาคตะวันตก	2.75	1. นักวิจัยมีความตั้งใจทำงาน แต่หลง ทิศทางในการวิจัย โครงการย่อยไม่ ต่อเนื่องกัน ขาดเหตุผลที่มาจากฐานการ วิจัยในการสร้างเส้นทางท่องเที่ยว 4 เส้นทาง ซึ่งแต่ละเส้นทางไม่ครอบคลุม ทุกจังหวัดโดยไม่มีเหตุผลทางการวิจัยที่ น่ายอมรับ 2. ไม่มีฐานข้อมูลองค์ความรู้ขนมไทยราย จังหวัด แต่นำขนมไทยมาเป็นตัวแทน เส้นทางท่องเที่ยวโดยไม่มีฐานการวิจัย รองรับและไม่เป็นตัวแทนของทุกจังหวัด 3. การพัฒนาขนมที่เป็นของฝากโดยการ ประชุมผู้นำชุมชนผิดเป้าหมายโดยไม่ได้ เป็นการพัฒนาร่วมกับชุมชนหรือให้ ชุมชนพัฒนา แต่พัฒนาเองโดยขาด เหตุผลจากการวิจัย แล้วเชิญชุมชนมาชิม และติชม ซึ่งไม่ใช่งานวิจัยแต่เป็นการ ประชุมเชิงปฏิบัติการให้มารับการทดลอง ทำของฝาก ซึ่งไม่ใช่งานวิจัยทางการ ท่องเที่ยวที่การพัฒนาต้องให้ชุมชนมีส่วน ร่วม แต่เรียกชุมชนมาชิมจึงไม่ใช่การ ประชุมแบบมีส่วนร่วม ซึ่งชุมชนอาจไม่ ยอมรับหรือรับไม่ได้ 4. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว 4 เส้นทาง ขาดเหตุผลที่น่าเชื่อถือว่ามีงานวิจัย เพราะเอาผลสำรวจเชิงปริมาณจาก นักท่องเที่ยวมาเลือกตัวแทนขนมไทยซึ่ง ไม่ใช่ตัวแทนรายจังหวัด แต่เป็นกลุ่มซึ่ง อ้างว่ามาจากทรัพยากรธรรมชาติของ จังหวัด แต่ก็ไม่ได้มีการสำรวจทรัพยากร- ธรรมชาติ แต่เป็นการสำรวจตัวแทนองค์ ความรู้ขนมไทยซึ่งยังไม่เห็นรายงานเลย ไม่รู้ว่าน่าเป็นเป็นเส้นทางท่องเที่ยว 4 เส้นทาง ได้อย่างไร

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		5. ควรสร้างตาราง 8 จังหวัดแวนอนแล้ว ใส่แหล่งท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับ 4 เส้นทางหลักในแนวตั้ง เพื่อเพิ่มทางเลือกของจุดแวะเที่ยวบนเส้นทาง 6. เส้นทางท่องเที่ยว “วิถีทอง” ควรเพิ่ม/ปรับ การเดินทางท่องเที่ยวทางเรือเข้าไปด้วย เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและทางเลือกในการเดินทาง
15. การศึกษาอุปสงค์เพื่อการปรับตัวทางด้านอุปทานของนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง	1.70	1. อธิบายวิธีการและหลักการในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงพยาบาล เหตุใดจึงเลือก 4 โรงพยาบาลนี้ 2. ควรมีข้อมูล/สถิติว่ามีนักท่องเที่ยวมารักษาที่โรงพยาบาล 3. เป็นพื้นที่เก็บข้อมูลจำนวนเท่าใด ต้องนำเสนอรายงานรอบ 6 เดือนด้วย 4. ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ที่สนามบิน นักวิจัยเก็บข้อมูล ณ ขาเข้าหรือขาออก ควรอธิบายวิธีการ/กระบวนการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน 5. ควรพิจารณา “ย่านนานา” ในการเป็นพื้นที่เก็บข้อมูลด้วย เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งที่พักของชาวตะวันออกกลาง ที่นักวิจัยได้พิจารณาส่วนนี้ด้วยหรือไม่ 6. ควรนำเสนอข้อมูลรายชื่ออาหารฮาลาลในภาคผนวกด้วย 7. ผลการวิจัยควรมีการเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลาง เพื่อให้โรงพยาบาลอื่นที่สนใจกลุ่มเป้าหมายนี้นำไปใช้ปรับใช้
16. ศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน	3.23	1. ให้คำจำกัดความและกำหนดขอบเขตของคำว่า “ศักยภาพ” ให้ชัดเจน 2. ในการรายงานรอบ 6 เดือน ต้องอธิบายว่าศึกษาชุมชนอย่างไร คัดเลือกชุมชนมาจากไหน ชุมชนที่เลือกจะเป็นตัวแทนได้ดีหรือไม่

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		3. ควรนำเสนอว่าจะเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างไร 4. ควรนำเสนอว่า 4 จังหวัดจะต้องมีบทบาทอย่างไรทางด้านการท่องเที่ยวจะเป็นตัวเชื่อมโยง AEC ได้อย่างไร ต้องทำอะไร ถึงจะมีศักยภาพในสามารถแข่งขันได้ มีจุดขายอย่างไร 5. ผลการวิจัยจะต้องตอบวัตถุประสงค์ว่ากลุ่มจังหวัดอีสานตอนกลางจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวได้อย่างไร 6. ทั้ง 4 จังหวัดที่เลือกมาจะสร้าง Story อย่างไร มีกิจกรรมอย่างไรบ้าง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจะเดินทางต่อไปที่ไหนอย่างไร 7. เนื้อหาต้องสามารถอธิบาย outcome ได้ 8. ควรศึกษาสถานภาพของโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัดอีสานตอนกลางเพราะจะมีผลต่อการเชื่อมโยง AEC เพื่อให้ทราบมาก่อนจะเป็น AEC จะตั้งรับอย่างไร 9. ควรคำนึงถึงการสร้างจิตสำนึกเรื่องความเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้ชุมชน รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้วย 10. ควรเสนอแนะเรื่องตารางเครื่องบินไม่เหมาะสม และศึกษาด้วยว่าตารางบินเชื่อมโยงไปที่ไหนบ้าง
		11.ควร Review เอกสารเพิ่มเติมเรื่องเส้นทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวในภาคอีสาน ทั้งในส่วนของ ททท. และกรมการท่องเที่ยว
		12.ควรมองทั้งภาพรวมในระดับอาเซียน ระดับจังหวัด และระดับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อจะได้กำหนดบทบาทถูก

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		13.ผลลัพธ์เป็นแผนยุทธศาสตร์ดังนั้นก็จึงต้องมองระดับจังหวัดก่อน ส่วนชุมชนควรเป็นเรื่องของการเตรียมความพร้อม 14.เนื้อหาต้องสามารถอธิบาย outcome ได้
17.การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน:กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง)	3.58	1. ควรทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเส้นทางของจีนว่ามีผลกระทบหรือมีประโยชน์หรือไม่/อย่างไร เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 2. ควรเสนอแนะยุทธศาสตร์ทั้งเชิงรุกและยุทธศาสตร์ตั้งรับ 3. ควรทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเส้นทางของจีนว่ามีผลกระทบหรือมีประโยชน์หรือไม่/อย่างไร เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4. ควรเสนอแนะเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม การรักษาวรรณธรรม การทำ CSR การนำรายได้จากการท่องเที่ยวบางส่วนมาทำการวิจัย 5. ควรนำยุทธศาสตร์ไปเสนอเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศด้วย 6. ควรมีการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับความปลอดภัย ความสะอาด และสุขอนามัยว่าหน่วยงาน คนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวรับรู้ มีความคิดเห็นอย่างไร
18.การพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558	3.46	1. ควรนำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษาไปเสนอรัฐบาล และควรเน้นในการนำเสนอว่ามี Gap อะไร Demand คืออะไร/เป็นอย่างไร เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละประเทศให้ได้ 2. ควรศึกษาให้ครอบคลุมอาเซียนบวก 6 แล้วนำเสนอภาครัฐว่าต้องระวังในเรื่องการเจรจา ทั้งในเรื่อง MRA ร่วม การเปิดตลาดการลงทุน ซึ่งนักวิจัยควรจะนำไประบุในข้อเสนอแนะจากข้อมูลที่ค้นพบ

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
19.การบริหารจัดการภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางของประเทศไทยในยุคเครือข่ายสังคม	2.37	1. ควรทำการศึกษาข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะสร้างแบบสอบถาม 2. จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนได้หรือไม่ ควรอธิบายหลักเกณฑ์ทางสถิติในการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน 3. ในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวควรแบ่งสัดส่วนและพื้นที่ในการเก็บข้อมูลให้ดีและเหมาะสม หากเก็บแต่นักท่องเที่ยวในแหล่ง Shopping อาจทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่หลากหลาย และทำให้ผลการวิจัยผิดพลาด จึงควรปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลเพื่อให้เก็บข้อมูลได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด เช่น ทำการเก็บข้อมูลที่สนามบินร่วมด้วย และควรกระจายพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ 4. การเก็บข้อมูลจากตัวแทน ททท. ควรสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในการดูแลตลาดแต่ละตลาด จะได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อนำไป 5. แบบสอบถามควรระบุคำถามแบบเจาะลึกเกี่ยวกับ Social network เพื่อนำมาวิเคราะห์ออกแบบ Social network 6. ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความปลอดภัยด้วย 7. ควรเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ 8. ควรศึกษาว่าใน Social media ภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่ถูกนำเสนอออกไปเป็นอย่างไร 9. ควรเก็บข้อมูลกับบริษัทที่ผลิตโฆษณาให้กับ ททท. ด้วย ว่าบริษัทได้คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างไร เลือกโฆษณาในแต่ละพื้นที่อย่างไร เพื่อจะได้ข้อมูลอีกประเด็นหนึ่งในการทำ Marketing image

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		10. แบบสอบถามควรระบุคำถามแบบเจาะลึก เกี่ยวกับ Social network เพื่อนำมาวิเคราะห์ออกแบบ Social network วางแผนเก็บข้อมูลต่อไปได้อย่างเหมาะสม
20. การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง	3.06	1. ควรระบุขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหา พื้นที่ศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย และระยะเวลา ให้ชัดเจน 2. ควรกำหนดขอบเขตในการศึกษาศักยภาพมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้ชัดเจนว่าครอบคลุมอะไรบ้าง 3. ควรศึกษาให้ครอบคลุมถึงเรื่องวัฒนธรรม โบราณสถาน และวิถีชีวิต 4. ควรดึงนักวิจัยท้องถิ่นให้เข้ามาร่วมในการวิจัยด้วยเนื่องจากเป็นผู้ที่รู้จักพื้นที่เป็นอย่างดี 5. ในการศึกษาเรื่องศักยภาพควรให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย
21. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตก	3.66	1. ในด้าน Demand side ควรพิจารณาว่าจะรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใด เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ควรระบุให้ชัดเจน 2. ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสม และควรนำแนวคิด Universal design ไปใช้ในการออกแบบพื้นที่ด้วย 3. ควรปรับภาพลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจน และต้องสอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย 4. ควรให้ความสำคัญกับการหาอัตลักษณ์การสร้างแตกต่าง การสร้างความโดดเด่น ของแหล่งน้ำพุร้อนแต่ละแห่ง 5. ควรออกแบบตั้งแต่เส้นทางการเข้าถึงจากถนนสายหลัก และควรเสนอแนะเรื่องพื้นที่กันชนด้วย

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		6. ควรศึกษาเรื่องกฎระเบียบด้วย 7. ควรพิจารณาถึงความคุ้มค่าในการพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนด้วย
22.แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ งานสัมมนา งานแต่งงาน และอันนินมูน รองรับนักท่องเที่ยว	2.91	1. ต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน 2. ควรแยกวิเคราะห์พฤติกรรม นักท่องเที่ยวก่อน/กลุ่มอันนินมูน/ กลุ่มฉลองครบรอบแต่งงาน และกลุ่ม เตรียมแต่งงาน (ถ้ามีตัวอย่างมากพอ) 3. ตลาดสัมมนาอาจมีอุปสรรคในการเก็บ ข้อมูล 4. งบประมาณในการเก็บข้อมูลที่อื่นเดีย อาจต่ำเกินไป
23.การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและ อนุรักษ์ ในเขต 4 จังหวัดภาคตะวันตก	3.19	1. ควรศึกษาข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวราย จังหวัดก่อน และควร Review เอกสารที่ เกี่ยวข้องกับทั้ง 4 จังหวัดเพิ่มเติม 2. ควรศึกษาอัตลักษณ์/จุดเด่นของแหล่ง ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง 3. การเสนอแนวทางในการพัฒนาควร สำรวจก่อนว่าแต่ละแหล่งมีการพัฒนา แล้ว หรือไม่/พัฒนาไปแล้วมาก-น้อยแค่ ไหน 4. ในการพัฒนาแหล่งแต่ละแหล่งควรมีการ วิเคราะห์ด้วยว่าพัฒนาแล้วคุ้มค่าหรือไม่ พัฒนาแล้วจะมีนักท่องเที่ยวมาจริง หรือไม่ 5. ควรคำนึงถึงอุปสรรคเรื่องกฎหมายด้วย และควรเน้นแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม 6. แผนพัฒนาที่จะจัดทำต้องมีรายละเอียด อย่างไร เพราะแต่ละจังหวัดมีแผนพัฒนา อยู่แล้ว ดังนั้นควรต้องไปปรึกษากับ ททท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย 7. ควรเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระหว่างทาง ที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นทางผ่านไปจังหวัด กาญจนบุรีด้วย

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
24. กลยุทธ์ขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน : กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต	3.82	1. ควรทำให้ STD model มี impact กับ stakeholder ทั้ง 5 กลุ่ม เพื่อสร้างพลังในการขับเคลื่อนให้พื้นที่ศึกษา 2. ควรเสนอกรอบการพัฒนาของจังหวัดภูเก็ตในแต่ละ stakeholder ว่าต้องมีการปรับการบริหารจัดการอย่างไร 3. ควรเสนอในขั้นตอนสุดท้ายว่าจะมีการบริหารแผนงานโดยหน่วยงานใด หน่วยงานใดเป็นคนขับเคลื่อน
25. การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง	2.84	1. ควรให้ผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยย่อย มาร่วมนำเสนอด้วย 2. ขอให้วิเคราะห์พฤติกรรมแยกแยะระหว่าง สปา และ medical 3. ขอให้นำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ชัดเจน
26. ยุทธศาสตร์การพัฒนารูทกิจสุขภาพองค์กรร่วมของไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	2.91	1. ให้คำจำกัดความของ “สุขภาพองค์กรร่วม” ให้ชัดเจน
27. การสร้างคุณค่าอาหารไทยท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภาคเหนือ	3.08	1. อธิบายขอบเขตการศึกษาให้ชัดเจน 2. กำหนดนิยามและขอบเขตของภาพลักษณ์ให้ชัดเจน 3. นิยามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของแผนงานให้ชัดเจน 4. ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของอาหารอาจเก็บจากนักท่องเที่ยวที่เข้าไปทานอาหารท้องถิ่น ตัวแทนบริษัทนำเที่ยวทั้งในพื้นที่และที่กรุงเทพฯ ฯ และผู้ประกอบการร้านอาหาร 5. เมื่อได้ข้อมูลภาพลักษณ์อาหารมาแล้ว จึงค่อยศึกษาเรื่องคุณค่าทางโภชนาการ เพื่ออาศัยภาพลักษณ์ตัวนี้ช่วยในการทำตลาด 6. ควรเชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดความหลากหลายและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้กว้างมากขึ้น

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		7. ข้อมูลเป็นวิทยาศาสตร์มากกว่าด้านท่องเที่ยว ไม่เห็นความก้าวหน้าที่เป็นรูปธรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างเด่นชัด ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 8. ควรศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของกลุ่มเป้าหมายทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วยเพื่อเชื่อมโยงกับอาหารพื้นเมืองที่นักวิจัยศึกษา 9. ในการเสนออาหารฮาลาล ขอให้ศึกษาจากฐานข้อมูลกลุ่มอาหารที่ ททท.เคยทำไว้ประกอบด้วยจะง่ายขึ้น เพราะมีมาตรฐานฮาลาลอยู่แล้วที่ฝ่ายสินค้า ททท.
28. การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย	3.56	1. งานวิจัยควรต้องเจาะลึกในเรื่องของการบริหารจัดการการท่องเที่ยว 2. ควรเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัยกับเส้นทางท่องเที่ยวหลัก/ที่มีอยู่แล้ว 3. ในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวควรพิจารณาระยะทางของวัดแต่ละวัด เพราะจะมีผลต่อการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 4. ในการประเมินขีดความสามารถในการรองรับ ควรประเมินด้านความเป็นของแท้ดั้งเดิม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวด้วย 5. ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 6. การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาควรเน้นเรื่องการสร้างปัญญา 7. ควรนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของวัดแต่ละวัด เช่น ความดั้งเดิม อัตลักษณ์ รวมทั้งปัญหาของวัดแต่ละวัด 8. ควรเสนอแนะแนวทางการจัดการวัดเพื่อการท่องเที่ยวด้วย

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		9. วัดโพธิ์ อาจเป็นตัวอย่างหรือกรณีศึกษาของวัดที่มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดีได้ 10. เส้นทางภาคใต้อาจทำ theme เส้นทางตามรอยหลวงปู่ทวด และเส้นทางเกจิอาจารย์
29. ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3.44	1. ในขั้นตอนของการทำเครื่องมือในการวิจัย เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หากมีการนำเสนอเพื่อพิจารณาก่อนนำไปเก็บจริง จะทำให้ผลงานสมบูรณ์ขึ้น
30. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	3.40	1. ให้คำนิยามและขอบเขตของ “การบริการสุขภาพ” ให้ชัดเจนว่ามีความหมายอย่างไร และมีขอบเขตครอบคลุมแค่ไหน 2. ให้คำนิยาม “การจัดลำดับความสามารถของ อปท.” ให้ชัดเจน 3. การศึกษาในเรื่องความสามารถในการแข่งขัน Focus ไปในประเด็นใดบ้าง 4. ยังไม่ได้นำเสนอประเด็นพฤติกรรมของผู้รับบริการ 5. ควรมีข้อมูลของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนประกอบด้วย 6. ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ควรแยกวิเคราะห์ตามประเภทของนักท่องเที่ยว
31. การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล	3.31	1. การทำแผนที่แสดงจุดเสี่ยง ควรทำทั้งระดับ macro และ micro โดยเน้นเส้นทางที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน 2. การเลือกเส้นทางที่เป็นกรณีศึกษาควรเป็นเส้นทาง Asean highway เพราะการจราจรเส้นทางนี้จะมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศใช้มาก

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
32.การเพิ่มศักยภาพ มูลค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อีสานใต้	1.88	1. โครงการย่อยทั้ง 5 โครงการไม่มีความเชื่อมโยงกับแผนงาน ต้องปรับวิธีวิจัยใหม่ (ดูเอกสารข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ) 2. ผู้อำนวยการแผนงานได้ย้ายหน่วยงานต้นสังกัด ต้องเปลี่ยนผู้อำนวยการแผนงานคนใหม่ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ จึงอาจกระทบต่อการทำการวิจัยได้ 3. คณะนักวิจัยมีความตั้งใจสูง แต่ดำเนินการวิจัยผิดทิศทาง ไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ของการทำวิจัย 4. ขาดหลักฐานการรองรับอย่างเป็นระบบในการทำวิจัย บางโครงการกลุ่มตัวอย่างไม่ครอบคลุมพื้นที่อีสานใต้ทั้ง 14 จังหวัด แค่เลือกพื้นที่เล็ก ๆ บางพื้นที่เท่านั้น 5. ควรต้องปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการวิจัยใหม่
33. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทุนมนุษย์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.29	1. ควรหา Skill gap Supply side และ Demand side ให้ได้ 2. ควรมีข้อมูล/สถิติปริมาณแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำมาต่อยอดได้ ซึ่งถ้าเราฐานข้อมูลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเราจะรู้ว่าจะต้องส่งคนไปทำงานที่ไหน 3. ควรนำเสนอฐานข้อมูลนี้แก่รัฐบาลเพื่อเริ่มปรับปรุงหลักสูตร 4. ควรสรุปผลการวิจัยเป็นรายประเด็น แล้วนำเสนอแก่รัฐบาล
34. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ๋	3.41	1. ก่อนประเมินแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวควรให้คำนิยามให้ชัดเจนก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการประเมิน
		2. ขณะนี้กำลังมีการสร้างเขื่อนห้วยสมอ ดังนั้นควรเตรียมแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		3. ในการจัดทำ Application หากทำไม่ได้ ควรพิจารณาในการจัดทำ Facebook กับ E-Book ก่อนก็ได้ 4. คณะกรรมการมรดกโลกมีมติชัดเจนในการจัดทำแผนการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนได้ 5. ควรให้ความสำคัญกับการสร้างการเรียนรู้และการสื่อความหมาย
35. การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี	3.19	1. ในการจัดทำแบบสอบถามควรให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม ขีดความสามารถในการรองรับกระจายนักท่องเที่ยวประสิทธิภาพของชุมชน ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการท่องเที่ยว รวมทั้งคุณภาพของนักท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากเป็นข้อมูลสำคัญในการนำไปกำหนดนโยบายหรือพัฒนาการท่องเที่ยว 2. ควรมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย 3. ควรมีการสำรวจข้อมูลธุรกิจการท่องเที่ยวทางน้ำด้วยว่าสถานการณ์เป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจการ 4. ควรสอบถามนักท่องเที่ยวว่าต้องการจะมาซ้ำหรือไม่ กิจกรรมที่มีอยู่เป็นอย่างไร รวมทั้งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาพลักษณ์ของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว การจัดการสิ่งแวดล้อม ขยะ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

ชื่อแผนงาน	คะแนนเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ
		5. นโยบายพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรแยกเป็นหมวดหมู่ เช่น การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาแหล่งทรัพยากร และการพัฒนามนุษย์ เป็นต้น 6. ผลของงานวิจัยควรต้องเสนอผลว่าถ้าจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนโยบายต้องปรับอะไรบ้าง 7. ในการกำหนดนโยบายต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง Demand side กับ Supply side และควรเสนอแนะว่าแต่ละภาคส่วนต้องทำอะไร/อย่างไร เพื่อกำหนดเป็นนโยบายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 8. ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันกับในอดีตว่าเป็นอย่างไรและแตกต่างกันอย่างไร แล้วนำมากำหนดเป็น Model ต้นแบบ แล้วนำมาเสนอในแผนพัฒนา 9. ถึงแม้ว่าจะมีบางกลุ่มเห็นว่าการท่องเที่ยวทางน้ำนั้นไม่คุ้มค่า และมีข้อจำกัดมาก แต่ก็ควรทำการศึกษาเพื่อเป็นทางเลือกในการท่องเที่ยว 10. ควรนำแนวคิด Tourism transportation มาช่วยในการกำหนดนโยบาย 11. ควรประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว/การท่องเที่ยว เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย

ภาคผนวกที่ 4
ผลการประเมินระดับความครบถ้วนของสิ่งที่ทำในรอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงการดำเนินงานและเขียนรายงานให้ได้เนื้อหาและคุณภาพ ตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
1. ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้	
1) แผนงาน/โครงการและการดำเนินงาน	
- แผนงานวิจัยยังเขียนไม่ครอบคลุม ไม่เป็นขั้นเป็นตอน	16
- ผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้และไม่มีรายงานความก้าวหน้า	6
- กิจกรรมในโครงการย่อยมีความซ้ำซ้อน	5
- รายงานความก้าวหน้าไม่ชัดเจน ไม่มีตารางเปรียบเทียบความก้าวหน้าและไม่มีรายละเอียดผลการดำเนินงาน	3
- การดำเนินงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
2) การดำเนินงานวิจัยและผลการวิจัย	
2.1 การสุ่มตัวอย่างและผลการวิจัย	2
- ควรมีกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความเชื่อมโยงของข้อมูล	2
- ควรติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	1
- ควรระวังความสับสนของข้อมูล	1
- ควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่กำหนด	1
2.2 เครื่องมือ	
-	
2.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	
-	
2.4 สรุปและอภิปรายผล	
- ผลวิจัยยังไม่ชัดเจน มีข้อมูลน้อยเกินไป	8
- ผลการวิจัยไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่หัวข้อการวิจัยให้ชัดเจน	4
3) การเขียนรายงานการวิจัย	
- การเขียนรายงาน ไม่แยกแผนงานย่อยให้ชัดเจน ควรปรับปรุงรูปแบบ และวิธีการจัดทำรายงานให้ดีขึ้น	7
4) อื่น ๆ	
-	

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
2. เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน (ปานกลาง)	
1) แผนงาน/โครงการและการดำเนินงาน	
- ไม่มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานอื่นๆ	3
- เนื้อหาและคุณภาพของแผนงานไม่ครบถ้วน	1
2) การดำเนินงานวิจัยและผลการวิจัย	
2.1 การสุ่มตัวอย่างและผลการวิจัย	
- ขาดข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ เช่น สภาพการบริหารจัดการ ข้อมูลไม่เพียงพอ	9
- กลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอ ควรแสดงเหตุผลและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน	2
2.2 เครื่องมือ	
- ควรแยกกลุ่มแบบสอบถาม ควรมีตัวอย่างแบบสอบถามหรือทำ pretest แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยว แนวคำถาม สัมภาษณ์ เนื้อหายังไม่ชัดเจน	4
2.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	
- ขอบเขตการวิจัย ผลการวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลไม่ชัดเจน หรือขาดการสังเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม	10
2.4 สรุปและอภิปรายผล	
- นักวิจัยไม่สามารถถอดผลวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือหัวข้อวิจัย	20
3) การเขียนรายงานการวิจัย	
- เนื้อหารายงานไม่ชัดเจน หรือไม่ครบถ้วนคัดลอกมาจากหน่วยงานอื่น ไม่มีอะไรใหม่ที่น่าสนใจ ควรปรับปรุงวิธีการเขียนรายงาน	17
- ควรปรับปรุงการนำเสนอในด้านข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เช่น รูปแบบตัวอย่างที่ระบุดัชนีชี้วัด ภาพรวมของตัวอย่างที่มีศักยภาพจะพัฒนาต่อไป	13
- การเขียนรายงานไม่ชัดเจน หรือไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย มีคำผิดเข้าใจยาก ไม่มีการสังเคราะห์งานวิจัย	11
- ควรแสดงแผนที่การท่องเที่ยวในการเชื่อมโยง จังหวัดสู่จังหวัด	4
4) อื่น ๆ	
- ไม่มีรายละเอียดเพียงพอต่อการประเมิน ขาดเนื้อหาและผลการวิเคราะห์กิจกรรม	9
- ควรแสดงแผนที่การท่องเที่ยวในการเชื่อมโยง จังหวัดสู่จังหวัด	4

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
2) การดำเนินงานวิจัยและผลการวิจัย	
2.1 การสุ่มตัวอย่างและผลการวิจัย	
- ควรระบุวิธีการกำหนดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน	1
- เพิ่มเติมข้อมูล คือ แนวทางในระดับ Cluster ต่อการดำเนินการใน	23
ระดับต่อไป	
เพิ่มเติมข้อมูลให้เด่นชัดในการนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและนิเวศ	
เพิ่มเติมรายละเอียดของเส้นทางการท่องเที่ยว	
ขาดวรรณกรรม เพิ่มเติมการทบทวนวรรณกรรม ขาดนิยามศัพท์เฉพาะ	
- การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแผนงาน	4
ขาดความแม่นยำ	
- ควรระบุวิธีการดำเนินการเข้าถึงแหล่งข้อมูล	2
2.2 เครื่องมือ	
- เครื่องมือ แบบสอบถาม ควรเพิ่มประเด็นความปลอดภัยในด้านการเดินทาง	4
ที่พัก และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ฯลฯ ควรแสดงเนื้อหาในแต่ละ	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
2.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	
- ควรนำเสนอส่วนที่ได้วิเคราะห์ การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อช่วยให้ผู้นำไปใช้	1
และผู้ทรงคุณวุฒิสามารถพิจารณาผลการศึกษการวิจัยได้	
- วิธีการวิจัย การวิเคราะห์ผล ยังตอบโจทย์และวัตถุประสงค์ได้น้อย ข้อมูล	1
ไม่เพียงพอจะประเมิน	
2.4 สรุปและอภิปรายผล	
- ไม่มีผลการสำรวจปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	2
- ควรศึกษากระบวนการวิจัยให้ตกผลึกว่ามีขั้นตอนอะไร ทำอย่างไร	1
- ไม่พบแนวทาง วิธีการ ผลการเปรียบเทียบ ตามชื่อเรื่อง	1
- อื่น ๆ	1
3) การเขียนรายงานการวิจัย	
- การเขียนรายงานการวิจัยยังไม่ชัดเจนเนื้อหาบางส่วน มีการสะกดคำผิดหลายที่	16
- รายงานความก้าวหน้า ซึ่งยังไม่ สมบูรณ์ครบถ้วน สรุปความก้าวหน้าในรูปแบบ	11
ตารางจะง่ายขึ้น	
4) อื่น ๆ	
-	

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
1) แผนงาน/โครงการและการดำเนินงาน	
- ควรเร่งรัดในการดำเนินการวิจัยให้ทันเวลา	7
- ควรยึดหลักวัตถุประสงค์ของแผนงานเป็นหลัก	2
2) การดำเนินงานวิจัยและผลการวิจัย	
2.1 การสุ่มตัวอย่างและผลการวิจัย	
- ควรมีการรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงความเชื่อมโยงของข้อมูล	2
- ควรติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	1
- ควรระวังความสับสนของข้อมูล	1
- ควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่น่าเสนอ	1
2.2 เครื่องมือ	4
-	
2.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	1
-	
2.4 สรุปและอภิปรายผล	
- ผลการวิจัยไม่สามารถตอบใจทักวิจัยให้ครบถ้วน ควรควบคุมให้ตรงเป้าประสงค์	9
- ควรสรุปความก้าวหน้างานวิจัยให้ครอบคลุมด้านเนื้อหา และข้อมูลอื่น ๆ ให้มากกว่านี้	3
- ควรมีบทสรุปที่นำไปพัฒนาต่อยอดได้ง่าย	1
3) การเขียนรายงานการวิจัย	
- การเขียนรายงานวิจัยฯ การนำเสนอ การวิเคราะห์และอภิปรายผล กระบวนการที่เป็นขั้นเป็นตอน ควรมีกราฟประกอบและเขียนสรุปเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ดึงดูดความสนใจ	21
- ควรนำเสนอให้กระชับเข้าใจง่าย	12
- ควรนำเสนอหลักฐานในแต่ละขั้นตอนในการสรุปผลให้มากขึ้น โดยเน้นในหัวข้อความเพียงพอของข้อมูล	12
- ควรเขียนรายงานให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	2
4) อื่น ๆ	
- ความสำเร็จของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอยู่ที่ความเข้มแข็งของชุมชน จะช่วยให้เกิดความสำเร็จ	1
- ควรออกแบบระบบสืบค้น มีความสะดวก และมีความสวยงาม ของกราฟฟิก ช่วยสร้างความน่าสนใจและดึงดูดให้ผู้สนใจเข้ามาใช้ได้มากขึ้น	4
- ควรประเมินปัจจัยที่ส่งผลให้โครงการล่าช้า	1
- ควรเน้นที่คุณภาพมากกว่าปริมาณ	1

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
- นักวิจัยควรศึกษาวิธีการวิจัยให้ถ่องแท้ ทำความเข้าใจชื่อแผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขตวิจัย นิยามศัพท์ กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล การทบทวนวรรณกรรม บรรณานุกรม แล้วนำเสนออย่างมีคุณภาพ	10
- ควรหาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของโครงการนั้นๆ ออกมาระดมความคิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนเพื่อเลือกตัวที่เด่นเพื่อมุ่งพัฒนา	1
- ควรมีการวางแผนจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณ	1
- การพิจารณาตัวชี้วัดและการนำตัวชี้วัดไปวัด หากมี Pilot test เพื่อนำมาปรับตัวชี้วัดอีกครั้งจะดีมาก	1
- ควรมีการวางแผนจัดการความเสี่ยงด้านงบประมาณ	1
- ควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดด้วย	1
- หัวหน้าแผนงานควรติดตามโครงการย่อยอย่างใกล้ชิด และควรปรับปรุงงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น	1
- นักวิจัยควรประสานหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางหาข้อมูลและประชุม เพื่อหามาตรฐานที่จำเป็นในการพัฒนา และแสดงแนวทางวิธีการสร้างการยอมรับมาตรฐานการท่องเที่ยว	1
6. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ	
1) แผนงาน/โครงการและการดำเนินงาน	
- ควรบูรณาการโครงการย่อยเข้าด้วยกัน	3
- ศักยภาพของทีมวิจัยกับการจัดทำหัวข้อการวิจัย ควรเน้นให้ได้มาซึ่งการบริหารจัดการ	1
- ควรวางแผนงานวิจัยให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้	1
- ควรเร่งทำวิจัยให้ตรงกับวัตถุประสงค์ให้เสร็จตามระยะเวลา	1
2) การดำเนินงานวิจัยและผลการวิจัย	
2.1 การสุ่มตัวอย่างและผลการวิจัย	
- ขาดข้อมูลการวิจัย ควรเพิ่มเติมข้อมูลวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล	17
- ควรทบทวนวรรณกรรมหรือกรอบแนวคิด หรือกำหนดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวของ จังหวัดอื่น ๆ อีกทั้งเปรียบเทียบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ กลุ่มจังหวัดในภาคเดียวกันให้เชื่อมโยงกัน	6
- ควรจัดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทน สำหรับการศึกษาในระยะต่อไป	4
- ข้อมูลที่ได้สามารถใช้เป็นมาตรฐานเพื่อประเมินศักยภาพได้ดี	3
- คำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่ทำกิจกรรม CSR ในบริษัทต่าง ๆ ผู้สูงอายุ ผู้เกษียณ	3
- ขาดการนิยามศัพท์เฉพาะ	2
- ควรกลั่นกรองข้อมูลที่รวบรวมได้ให้เหลือเฉพาะข้อมูลที่เชื่อถือได้	1

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
2.2 เครื่องมือ	
-	
2.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	
- ควรเร่งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปเฉพาะสาระสำคัญ	
2.4 สรุปและอภิปรายผล	
- ผลวิจัยช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวเพิ่มคุณค่าอย่างไร ชุมชนเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างไร	3
- ผลการวิจัยควรทำให้อุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวมีความสมดุลกันได้อย่างไร	1
3) การเขียนรายงานการวิจัย	
- การเขียนรายงาน ควรตรวจสอบให้ถูกต้อง สมบูรณ์ตามหลักวิชา	13
- ควรแสดงความเชื่อมโยงของสิ่งที่ศึกษา	1
- ควรระบุผู้นำผลวิจัยไปดำเนินการต่อ	1
4) อื่น ๆ	
- ควรให้ความสำคัญและเชื่อมโยงกับการสร้างจิตสำนึกให้มากขึ้น	1
- พิจารณากิจกรรมที่จับต้องไม่ได้ด้านศิลปวัฒนธรรม	1
- ควรศึกษาตัวชี้วัดทั้งผู้ให้และผู้รับ	2
- ควรพัฒนา Web side เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างอุปสงค์และ อุปทาน	2
เป็นโครงการที่บูรณาการให้เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างที่อื่น	4
- ระบบสารสนเทศที่ช่วยนำข้อมูลเข้าถึงสาธารณะได้อย่างกว้างขวาง จึงต้อง	3
เชื่อมโยงกับระบบของจังหวัดเข้ากับภาพรวมของภาคและกลุ่มจังหวัด	
- เพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์หรือชี้แนะแนวทางให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1
- ควรให้ภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีส่วนเป็นทีมผู้วิจัย ควรศึกษาระเบียบ	9
วิธีการวิจัยให้ถ่องแท้กว่านี้ ควรทบทวนวัตถุประสงค์ของทุก โครงการย่อยให้ตอบ	
วัตถุประสงค์หลักของแผนงาน	
- ควรศึกษายุทธศาสตร์ แผนพัฒนา นโยบายของจังหวัด เพื่อจะได้กำหนด แนว	1
ทางการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง	
- ควรเพิ่มเติมในส่วนค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแต่ละครั้ง	1
- สกว.ควรให้งบประมาณที่พอต่อการวิจัย	1
- ควรศึกษาตลาดของคู่แข่ง (สกว.) ที่ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นตัวขาย	1
หลัก	
- ควรมีระบบการประเมินการจัดลำดับของการสำรวจสถานที่ แหล่ง และสิ่งที่	1
น่าสนใจให้สามารถกำหนดจุด และวางแผนเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวได้	

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
7. ความเห็นโดยรวมที่มีต่อโครงการนี้ในระยะที่ผ่านมาทั้งหมด	
1) แผนงาน/โครงการและการดำเนินงาน	
- แสดงความเชื่อมโยงของแผนงาน โครงการย่อย และกลุ่มเป้าหมาย	2
- การรายงานความก้าวหน้าควรแยกโครงการย่อยก่อนสรุปภาพรวม	1
- ควรเพิ่มหลักการที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดตลอดจนเกณฑ์การบ่งชี้ปัญหาและการบริหารจัดการ	1
- ควรปรับโครงการย่อยให้มีคุณภาพใกล้เคียงกัน	1
2) การดำเนินงานวิจัยและผลการวิจัย	
2.1 การสุ่มตัวอย่างและผลการวิจัย	
- ควรเพิ่มการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผน การทบทวนวรรณกรรม การสังเคราะห์หาคำตอบให้ชัดเจน	8
- ขาดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทำให้บริหารจัดการไม่ดี	1
- สิ่งที่ยังขาดความชัดเจน และยังคลาดเคลื่อน	1
- ตรวจสอบการออกแบบวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนอย่างแท้จริง	1
- คำนิยามไม่ชัดเจน ครอบคลุม หลากหลาย	1
- ควรมีการวางแผนการดำเนินการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ให้เหมาะสม	1
และนำผลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบให้ตรงตามวัตถุประสงค์	
- ขั้นตอนการดำเนินงานไม่ชัดเจน ไม่มีรายละเอียดที่สามารถติดตามหรือตรวจสอบได้	1
2.2 เครื่องมือ	
-	
2.3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	
- ควรเพิ่มการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผน การทบทวนวรรณกรรม การสังเคราะห์หาคำตอบให้ชัดเจน	6
- ต้องเร่งรัดในการแปลผลวิเคราะห์ และเขียนรายงานให้ครอบคลุม เนื้อหาครบถ้วนโดยเร็ว	3
2.4 สรุปและอภิปรายผล	
- งานวิจัยมุ่งเน้นด้านสถาปัตยกรรมมากกว่าเพื่อการท่องเที่ยว จะทำให้ทุนวิจัยไม่ทราบผลตามวัตถุประสงค์การนำไปใช้เพื่อการท่องเที่ยว	2
- การนำผลการวิจัยไปใช้จริงต้องมีการพัฒนาต่อยอดหรือดัดแปลงให้เข้ากับความต้องการของตลาด	1
3) การเขียนรายงานการวิจัย	
- การเขียนรายงาน ต้องปรับการเขียนใหม่ให้กระชับ ตอบโจทย์ของแต่ละโครงการได้และนำเสนอให้เห็นวิธีการที่เหมาะสมเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะบทที่ 3 ยังสับสนระหว่างเอกสารและการวิจัย	10

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนแผน
- การนำเสนอเรื่องราวควรปรับปรุง เพิ่มประเด็นที่สำคัญ ที่ทำให้เห็นว่า ทำการศึกษาเป็นขั้นตอนมีการสังเคราะห์เพื่อให้ได้กรอบคิดที่น่าเชื่อถือมีคุณภาพ และสมบูรณ์	2
- ควรจัดทำรายงานสรุปผลรวมทุกด้านทุกกลุ่มอย่างสั้นๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมี ความเข้าใจ และเป็นการแสดงผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ได้อย่างชัดเจน	1
4) อื่น ๆ	
- จุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเน้นแนวทางหนึ่งที่จะให้มีความหลากหลาย และทางเลือกของนักท่องเที่ยว	1
- ควรกำหนด Entuprise Standard สำหรับบุคลากรท่องเที่ยว	1
- เสนอให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมข้อมูลหรือให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุใน ประเทศไทย หรือ เขียนไว้ในกรอบการอภิปราย	1
- ผู้วิจัยควรมีความคิดที่เป็นอิสระ โดยใช้แนวทางของแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ที่ ผ่านมาเป็นหลัก	1
- ควรสร้างความชัดเจนของการประเมินว่าสามารถให้ศักยภาพการท่องเที่ยว ลักษณะทั่วไป หรือศักยภาพการท่องเที่ยวเรียนรู้สร้างสรรค์	1
- ควรตรวจสอบและพิจารณาลำดับขั้นตอนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การวิจัย และคุณภาพงานวิจัย	1
- ควรทบทวน วิธีการดำเนินการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ เหมาะสมก่อน นำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาฐานข้อมูล	1
- การดำเนินการวิจัยโดยศึกษายุทธศาสตร์ วิธีการสร้างเครือข่ายที่สัมพันธ์กับ ยุทธศาสตร์ การสร้าง อัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวของจังหวัด จน สามารถนำแผนการ จัดการทั้งหมดไปสู่การปฏิบัติได้	1
- บริษัททัวร์มีประสบการณ์ตรงในเรื่องการตลาด หาก ททท. ไม่ส่งผู้เชี่ยวชาญ มาร่วมไม่ส่งผลต่อโครงการ	1
- ควรให้ผู้เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนมีส่วนร่วมในการ วิจัย	1

ผลการประเมินระดับความครบถ้วนของสิ่งที่ทำในรอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แผนงานที่	ความก้าวหน้าของงาน เมื่อเทียบกับแผนงาน ที่วางไว้	ประเด็นการประเมิน		ผลการประเมินเฉลี่ย	ระดับความพึง พอใจเฉลี่ยของ ผู้ทรงคุณวุฒิ
		เนื้อหาและคุณภาพ ของรายงานผล การดำเนินงาน	ความครบถ้วนของ สิ่งที่ทำ		
1	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
2	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
3	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
4	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
5	2.00	1.00	3.00	2.00	3.00
6	3.00	3.00	4.00	3.33	3.00
7	5.00	4.00	4.00	4.33	5.00
8	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
9	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
10	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
11	4.00	4.00	3.00	3.67	4.00
12	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
13	3.00	2.00	3.00	2.67	3.00
14	5.00	4.00	4.00	4.33	5.00
15	2.00	1.00	2.00	1.67	2.00
16	3.00	3.00	2.00	2.67	3.00
17	4.00	4.00	3.00	3.67	4.00
18	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
19	4.00	3.00	3.00	3.33	3.00
20	2.00	2.00	2.00	2.00	1.00
21	4.00	4.00	3.00	3.67	3.00
22	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
23	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
24	-	-	-	-	-
25	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
26	4.00	3.00	3.00	3.33	4.00
27	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
28	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
29	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
30	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
31	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
32	3.00	2.00	2.00	2.33	3.00
33	3.00	3.00	3.00	3.00	4.00
34	3.00	3.00	2.00	2.67	3.00
35	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
36	4.00	4.00	3.00	3.67	4.00
37	3.00	3.00	4.00	3.33	3.00
38	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
39	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00

ระดับคะแนน

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ภาคผนวกที่ 5
ผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการเวที สกว.(TRF Forum)

หน่วยงาน	ผู้เข้าร่วมประชุม
ภาครัฐ	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สส.) ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการกองวิชาการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการสำนักกองพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว อธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักธุรกิจบริการและโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ผู้อำนวยการสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการวุฒิสภา เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการการการท่องเที่ยวและกีฬา สภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการการการท่องเที่ยว วุฒิสภา
ภาคเอกชน	ประธานหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นายกสมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย นายกสมาคมไทยสมาพันธ์โลจิสติกส์การผลิต ประธานสมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย นายกสมาคมโรงแรมไทย นายกสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว นายกสมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย ประธานสมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย นายกสมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย นายกสมาคมไทยบริการท่องเที่ยว

หน่วยงาน	ผู้เข้าร่วมประชุม
ภาควิชาการ (คณบดี)	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
	คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	วิทยาเขตกำแพงแสน
	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
	คณบดีโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
	คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
	คณบดีคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา
	คณบดีวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพกิจกรรม

โครงการการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2555

ประมวลภาพกิจกรรมงานวิจัยติดตามประเมินผล ปี 2555

ภาพที่ 1 การติดตามประเมินผลแผนงานวิจัยรอบ 2 เดือน ที่จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 2 การติดตามประเมินผลแผนงานวิจัยรอบ 2 เดือน ที่จังหวัดสมุทรสงคราม

ภาพที่ 3 การติดตามประเมินผลแผนงานวิจัยรอบ 2 เดือน ที่จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 4 การสัมมนาการมีส่วนร่วมด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เพื่อวิพากษ์เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

วันที่ 7 ธันวาคม 2555 ณ อาคารสัมมนา 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาพที่ 5 การประชุมและนำเสนอรายงานความก้าวหน้าผลงานวิจัยรอบ 6 เดือน
วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 ณ โรงแรมมาริโอ้ ปาร์ก แอนด์ สปา รีสอร์ท จังหวัดกระบี่

ภาพที่ 6 การประชุมและนำเสนอรายงานความก้าวหน้าผลงานวิจัยรอบ 6 เดือน
วันที่ 4 มีนาคม 2556 ณ โรงแรมเซ็นทารา ดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 7 การประชุมและนำเสนอรายงานความก้าวหน้าผลงานวิจัยรอบ 6 เดือน
วันที่ 28-29 มีนาคม 2556 ณ โรงแรมแกรนด์จอมเทียน พาเลซ พัทยา จังหวัดชลบุรี

ภาพที่ 8 การประชุมทีมวิจัยติดตามประเมินผล เพื่อติดตามและสรุปผลการวิจัย